

Treball de Fi de Grau

Títol

Autoria

Professorat tutor

Grau

Tipus de TFG

Data

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Castellà:

Anglès:

Autoria:

**Professorat
tutor:**

Curs:

Grau:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès:

Agraïments

Al Jordi Bas, per explicar-nos la seva història i haver compartit els materials “punk” que tenia amb nosaltres.

Gràcies a la seva disponibilitat, interès en el projecte i haver-nos explicat les seves experiències sense embuts.

Gràcies al Joni D i altres entrevistats que a causa de la situació per COVID-19 no hem pogut parlar-hi cara a cara, però que es van mostrar disposats a parlar amb nosaltres.

I a l'Agustí Esteve, per la seva dedicació com a tutor d'aquest projecte.

ÍNDEX

1.	Introducció	pàg 6
2.	Criteris metodològics.....	pàg.8
3.	Marc teòric.....	pàg.10
3.1.	Sobre el documental.....	pàg.10
3.2.	Referents directes.....	pàg.16
4.	Marc contextual. Sobre el moviment punk a Barcelona.....	pàg.19
4.1.	Punk com a contracultura.....	pàg.19
4.2.	El moviment punk al món: Estats Units d'Amèrica i Anglaterra.....	pàg.23
4.3.	El moviment punk a Catalunya.....	pàg.25
4.4.	El moviment punk barceloní, des de dins.....	pàg.28
5.	Anàlisi de mercat.....	pàg.33
5.1.	Característiques del documental.....	pàg.33
5.2.	Anàlisi DAFO.....	pàg.33
5.3.	Models d'explotació.....	pàg.34
5.4.	Anàlisi de la televisió a Espanya i Catalunya.....	pàg.35
5.4.1.	Consum televisiu.....	pàg.35
5.4.2.	Oferta televisiva.....	pàg.39
5.5.	Anàlisi dels serveis sota demanda de pagament.....	pàg.50
5.5.1.	Consum d'Internet.....	pàg.50
5.5.2.	Oferta de serveis sota demanda.....	pàg.60
5.6.	Anàlisi dels festivals.....	pàg.66
5.6.1.	Panorama dels festivals.....	pàg.66
5.7.	Model escollit.....	pàg.70
6.	Presentació formal del projecte.....	pàg.72
6.1.	Introducció al documental	pàg.72
6.2.	Fitxa tècnica.....	pàg.75
6.3.	Protagonistes i entrevistes.....	pàg.76
6.4.	Localitzacions.....	pàg.78
6.5.	Explicació del guió.....	pàg.87
6.5.1.	Storyline i sinopsi.....	pàg.86
6.5.2.	Elements i estructura del documental.....	pàg.88

6.5.3.	Estructura narrativa i audiovisual.....	pàg.90
6.6.	Guió del teaser.....	pàg.91
6.7.	Guió del projecte documental.....	pàg.95
6.8.	Equipament.....	pàg.105
6.8.1.	Material d'enregistrament i de treball.....	pàg.105
6.8.2.	Equip humà i tècnic.....	pàg.111
6.8.3.	Material de postproducció	pàg.113
6.9.	Calendari i planificació.....	pàg.113
6.9.1.	Tasques de preproducció.....	pàg.114
6.9.2.	Tasques de producció.....	pàg.116
6.9.3.	Tasques de postproducció.....	pàg.116
6.9.4.	Esquema de rodatge.....	pàg.117
6.9.5.	Jornades de treball del personal.....	pàg.118
6.10.	Pressupost.....	pàg.120
6.10.1.	Resum del pressupost.....	pàg.131
6.11.	Pla de finançament.....	pàg.132
7.	Valoracions finals.....	pàg.135
8.	Bibliografia.....	pàg.137
9.	Annexos	

Índex de taules, imatges i gràfics

Taula 1. Classificació primera dels documentals, segons D. Zavala.....	pàg.13
Taula 2. Catalogació segona dels documentals, segons J. Painlevé.....	pàg.13
Taula 3. Catalogació tercera dels documentals, segons D. Zavala.....	pàg.14
Taula 4. Categorització dels documentals, segons W. Wyatt.....	pàg.15
Taula 5. Categorització dels documentals, segons B. Nichols.....	pàg.16
Taula 6. Característiques documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.33
Taula 7. Anàlisi DAFO del projecte documental.....	pàg.34
Taula 8. Programació de gènere documental a CRTVE (2019-2020).....	pàg.46
Taula 9. Programació de gènere documental a Atresmedia Televisión (2019-2020).....	pàg.47
Taula 10. Programació de gènere documental a Mediaset España (2019-2020).....	pàg.48
Taula 11. Programació de gènere documental a la CCMA (2019-2020).....	pàg.49
Taula 12. Característiques de Netflix.....	pàg.61
Taula 13. Característiques de Movistar+.....	pàg.62
Taula 14. Característiques de Orange TV.....	pàg.63
Taula 15. Característiques d'HBO.....	pàg.64
Taula 16. Característiques de Vodafone TV.....	pàg.65
Taula 17. Festivals de cinema documental de l'Estat espanyol.....	pàg.70
Taula 18. Guió del teaser del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.94
Taula 19. Guió del projecte documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.105
Taula 20. Equip humà i tècnic del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.112
Taula 21. Material de postproducció del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.113
Taula 22. Tasques de preproducció del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.114
Taula 23. Tasques de producció del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.115
Taula 24. Tasques de postproducció del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.116
Taula 25. Esquema de rodatge del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.118
Taula 26. Jornades de treball del personal del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.119
Taula 27. Despeses de personal del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.123

Taula 28. Despeses de Seguretat Social del personal del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.124
Taula 29. Despeses del material llogat per a la realització del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.126
Taula 30. Despeses de transport i dietes durant la realització del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.127
Taula 31. Despeses del material d'oficina i despeses varies de la realització del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.129
Taula 32. Despeses de postproducció del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.130
Taula 33. Resum del pressupost del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.131
Taula 34. Pla de finançament del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.134

Imatge 1. Fotograma del documental <i>Peligro Social</i>	pàg.17
Imatge 2. Fotograma del documental <i>Aquellas movidas</i>	pàg.18
Imatge 3. Exemples de fanzins dels 80.....	pàg.20
Imatge 4. Jordi Bas als 80.....	pàg. 23
Imatge 5. Jordi Bas de jove.	pàg.28
Imatge 6. Joves punk al seu entorn d'oci.	pàg.29
Imatge 7. Anunci de Ràdio PICA.	pàg.30
Imatge 8. Fragment del document de venda. Portada.....	pàg.73
Imatge 9. Fragment del document de venda. Punts forts.....	pàg.74
Imatge 10. Fragment del document de venda. Protagonistes.....	pàg.74
Imatge 11. Fitxa tècnica del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	pàg.75
Imatge 12. Localitzacions de les entrevistes (I).....	pàg.79
Imatge 13. Localitzacions de les entrevistes (II).....	pàg.79
Imatge 14. Jordi Bas el dia de l'entrevista.....	pàg.80
Imatge 15. Entrada de El Lokal.....	pàg.80
Imatge 16. Localització on es trobava antigament l'Ateneu Llibertari del Poble Sec.....	pàg.80
Imatge 17. Ateneu Popular de Nou Barris.....	pàg.81
Imatge 18. Cafè Zurich a Plaça Catalunya.....	pàg.81
Imatge 19. Zona del carrer Hospital on es trobava El Riolta.....	pàg.82
Imatge 20. Cartell anunci de El Riolta.....	pàg.82
Imatge 21. Zona del carrer Agullers on es trobava el Kafe Volter.....	pàg.83
Imatge 22. Plaça Reial de Barcelona.....	pàg.83
Imatge 23. Parc Güell.....	pàg.84
Imatge 24. Botiga de la discogràfica B-Core.....	pàg.84
Imatge 25. Zona del carrer Llull on es trobava la Sala Metro.....	pàg.85
Imatge 26. Zona del carrer Llull on es trobava la Sala Metro.....	pàg.85

Imatge 27. Carrer Torres i Amat, on es trobava la botiga Informe.....	pàg.86
Imatge 28. Panasonic AG-UX90 4K.....	pàg.106
Imatge 29. Sennheiser EW 100 ENG G3.....	pàg.107
Imatge 30. Manfrotto Befree Live.....	pàg.108
Imatge 31. Lastolite 5 en 1 50cm.....	pàg.109
Imatge 32. VW Caravelle Mixta 6 pax 3m3 (Grupo J4).....	pàg.110

Gràfic 1. Audiència general dels mitjans de comunicació a Espanya, el 2019.....	pàg.36
Gràfic 2. Perfil socioeconòmic dels consumidors de televisió a Espanya, el 2019.....	pàg.37
Gràfic 3. Ús preferent dels mitjans, segons les franges d'edat, a Catalunya el 2019.....	pàg.38
Gràfic 4. Continguts audiovisuals preferits dels catalans, el 2019.	pàg.39
Gràfic 5. Oferta televisiva tradicional en obert, d'àmbit català, el 2019.....	pàg.40
Gràfic 6. Oferta televisiva tradicional en obert, d'àmbit estatal, el 2019.....	pàg.42
Gràfic 7. Oferta televisiva tradicional en obert, d'àmbit local, el 2019.....	pàg.41
Gràfic 8. Evolució de la penetració de l'audiència general dels mitjans a Espanya, el 2019.....	pàg.51
Gràfic 9. Evolució dels usuaris europeus que utilitzen Internet diàriament.....	pàg.52
Gràfic 10. Principals usos d'Internet en relació al consum de continguts digitals, el 2018.....	pàg.53
Gràfic 11. Perfil socioeconòmic dels consumidors d'Internet a Espanya, el 2019.....	pàg.55
Gràfic 12. Perfil per edat dels usuaris d'Internet a Espanya, el 2019.....	pàg.56
Gràfic 13. Penetració d'Internet per edat a Espanya, el 2019.....	pàg.56
Gràfic 14. Mitjans de comunicació preferits a Catalunya, el 2019.....	pàg.57
Gràfic 15. Activitats més habituals a Internet dels catalans, el 2019.....	pàg.58
Gràfic 16. Consum diari de serveis audiovisuals sota demanda dels catalans, el 2019.....	pàg.59
Gràfic 17. Principals serveis sota demanda de pagament entre els catalans, el 2019.....	pàg.60

1. INTRODUCCIÓ

Abans de començar, volem aclarir que no hem pogut realitzar el Treball de Fi de Grau com ens hagués agradat i com el teníem planejat, a causa del confinament per la Covid-19. Aquest imprevist ens ha fet modificar i anul·lar moltes tasques de producció, com ara, la majoria de les entrevistes o les gravacions d'exterior, i tot plegat ha acabat influint al resultat final de l'audiovisual. No obstant això, el confinament també ens ha servit per plantejar alternatives davant dels imprevistos, així que considerem que no tot ha sigut negatiu. Amb tot, hem pogut extreure el màxim rendiment possible al material i la feina feta, i considerem que hem realitzat un adient projecte de Treball de Fi de Grau.

La idea de crear *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* va sorgir el setembre del 2019, a l'hora de plantejar un tema per realitzar el Treball de Fi de Grau de Periodisme. Les dues autores d'aquest treball compartíem interessos semblants pels moviments socials, la cultura, la història, la música; i teníem clar que el tema escollit havia de ser quelcom amè i dinàmic, allunyat de les grans anàlisis i els treballs feixucs. Així, doncs, vam considerar que el moviment punk era la clau que entrellaçava tots els punts; i, a més a més, en ser un moviment molt lligat a la música, també ens permetia jugar amb aquest dinamisme que buscàvem.

Vam començar a recopilar informació sobre el moviment punk a l'estat espanyol, i ens vam adonar que hi havia molta diferència entre regions, pel que fa als treballs realitzats sobre el tema. Per exemple, el punk i el rock al País Basc està més explotat amb els treballs sobre el "Rock Radical Vasco", i a Madrid passa el mateix amb "La Movida Madrileña"; però, en canvi, a Catalunya el moviment punk no és un tema molt explotat. Així, apuntem que la justificació principal per realitzar aquest treball és la intenció d'omplir el buit ara esmentat.

D'altra banda, també vam tenir en compte l'accés a les fonts primàries, i en veure que n'estava garantida, gràcies a la nostra pròpia xarxa de contactes, ens vam acabar de decidir completament. Així, vam engegar el projecte *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*.

Vam resoldre que el projecte prengués forma de documental; ja que vam considerar que era el format més adient per tractar el tema de manera dinàmica i que arribés a més gent. Inicialment, vam preveure que l'audiovisual fos un curtmetratge, però, a mesura que hem augmentat la recerca i hi hem profunditzat, hem decidit ampliar la durada, per tal d'encabir tot el material que volem mostrar. Finalment, *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* és un documental de 55 minuts.

Així, l'objectiu principal del nostre Treball de Fi de Grau és analitzar el moviment punk a Barcelona als anys 80; entendre per què i com va sorgir. Amb la realització d'aquest

projecte volem definir què era el moviment punk barceloní i en què es basava; però, sobretot, volem que siguin els i les joves punk dels 80 els que ens proporcionin aquesta informació, donant veu als mateixos protagonistes. Així, un altre objectiu del treball és desmitificar l'ideari negatiu construït entorn del moviment, mostrant totes les esquerdes que hi tenia, també les positives. Amb tot, l'objectiu final del nostre Treball de Fi de Grau és aprendre a realitzar un documental audiovisual que resumeixi tot aquesta anàlisi del moviment punk.

2. CRITERIS METODOLÒGICS

El primer pas d'aquest Treball de Fi de Grau va ser la recerca bibliogràfica. Vam consultar documentals, altres Treballs de Fi de Grau, notícies, reportatges sobre el moviment punk a l'estat espanyol, i posteriorment a Catalunya i Barcelona. Quan ja teníem el tema més acotat, vam escoltar cançons de grups punk, ver extreu temes sobre els quals cercar més informació.

A continuació, vam elaborar un llistat de fonts d'informació personal, el qual incloïa testimonis de primera mà (els i les joves que vam viure el moviment punk als anys 80), i experts que completessin aquesta visió personal (com ara, periodistes i historiadors que expliquessin el context polític, social i cultural de l'època). Com és habitual a la realització d'aquesta mena de treball, la xarxa d'entrevistat va anar augmentant amb cada testimoni. Al final, vam crear una llista variada i completa de possibles entrevistats, de la qual vam haver de triar els més adients per cada moment. Tota aquesta informació es concreta més a l'apartat 6.3. *Protagonistes i entrevistes*.

Pel que fa a la recerca d'espais, també vam elaborar un catàleg de possibles localitzacions amb les propostes de l'entrevistat i la recerca bibliogràfica. Cal esmentar que el principal problema respecte d'aquest tema ha estat el tancament de la majoria dels punts de trobada de la joventut punk dels 80. Així, hem optat per realitzar les entrevistes als domicilis dels protagonistes o a les localitzacions originals dels espais punks, encara que els establiments no estiguessin com abans. També hem escollit llocs que, encara que no fossin concretament espais de trobada dels punks, hi tinguessin relació; com ara, els ateneus populars. Tota aquesta informació es concreta més a l'apartat 6.4. *Localitzacions*.

Tota la informació ara detallada va ser completada amb la cerca d'imatges d'arxiu, facilitada pels entrevistats i diversos mitjans de comunicació, com ara TVE. Cal subratllar que hem prioritzat el material d'arxiu cedit pels protagonistes, ja que així el documental adquireix el to personal que buscàvem.

Amb tot, la base del projecte *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* són les entrevistes personals, i la veu dels experts i el material d'arxiu en són un complement.

Al llarg d'aquest Treball de Fi de Grau exposem tot el procés de desenvolupament i realització del projecte documental; començant per la recerca bibliografia, i acabant amb el document de venda, passant per totes les tasques de reproducció, producció i postproducció pertinents.

Tot plegat, hem estructurat el projecte en quatre grans blocs. El primer fa referència al marc teòric del documental, en el qual hem analitzat les característiques d'aquesta

mena d'audiovisuals i els referents que ens ajuden amb el nostre projecte en particular.

Al segon bloc hem encabir el marc teòric i la recerca del nostre tema, el punk a Barcelona, prenent aquest moviment com a exemple de contracultura i explicant-ne el sorgiment al món i com va arribar a Catalunya.

El tercer bloc és l'anàlisi de mercat on s'inclouria el documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*, en què hem analitzat els mitjans de comunicació (televisió) les noves plataformes digitals (serveis sota demanda) i el panorama de festivals de documentals.

El quart i últim bloc és la definició del procés creatiu i d'ideació del documental, la part pràctica del nostre projecte, la qual abasta totes les tasques de preproducció, producció i postproducció (organització del calendari, elaboració del pressupost i el pla de finançament, adquisició dels drets d'imatge, concreció de les localitzacions i l'equipament, realització de les entrevistes, producció del guió, i realització de la fitxa tècnica i el documenta de venda).

Per últim, hem afegit les nostres valoracions personals sobre tot el treball realitzat al llarg d'aquests nou mesos.

3. MARC TEÒRIC

3.1. Sobre el documental

El que s'ha entès com a “documental” ha anat evolucionant amb el pas del temps, ja que és un fenomen lligat a quelcom tan subjectiu com el cinema, on no es poden fer definicions estanques dels gèneres i els formats. Per tant, per entendre la definició actual de documental, i veure les variacions i evolucions que n'ha tingut al llarg del temps, cal revisar la història d'aquest gènere audiovisual des dels seus començaments. Una trajectòria que ha anat, d'una manera o d'un altre, lligada al cinema i la ficció.

La idea de capturar el moviment per mitjans mecànics és molt antiga. A mitjans del segle XIX, la tècnica per captar la realitat per mecanismes lluminosos ja havia estat creada pels inventors del daguerreotip i la fotografia (Zavala, 2010, pàg. 27); i a finals del mateix segle es van donar grans avenços en la matèria, amb la invenció del cinematògraf. Encara avui dia existeix una gran polèmica sobre qui va ser el primer a presentar l'aparell: segons alguns autors, els germans Lumière el van presentar a França el 1895; segons altres experts, Thomas Alva Edison ho va fer un any abans als Estats Units (Zavala, 2010, pàg.28). Fos com fos, és indiscutible que el cinematògraf va suposar un abans i un després a la història del cinema, i per tant, del documental.

Durant aquella època, els films duraven pocs minuts, tractaven temes més o menys simples, i la producció de vestuari i decorats era molt barata. A més, no s'havia resolt el problema del so, i les emissions s'acompanyaven amb un piano i un narrador (Zavala, 2010, pàg.29). Els germans Lumière es van especialitzar a gravar escenes urbanes, petites accions quotidianes, costums, i aspectes folklòrics; d'altra banda, Edison se centra a oferir una visió més dura i real de la vida, com podem veure a la seva pel·lícula “Mujeres nativas abastecen de carbón un buque y disputan por el dinero” (Zavala, 2010, pàg.29).

Amb aquestes característiques, a finals del segle XIX i principis del XX, es parlava de “cine documental”, entenent el documental com a adjectiu que acompanyava el cinema, i no com un gènere per si mateix. El 1898, Boleslaw Matuszewski, un operador del cinematògraf que treballava a Varsòvia, va reflexionar sobre el cine documental i l'arxiu històric, considerant els documentals com una manera de reconstruir i estudiar el passat (Aulestia, 2015, pàg. 13). Segons Zavala (2010, pàg.30-31), entre el 1890 i el 1910 el cine documental representava l'actualitat (influenciat per la gran presència que tenien els noticiaris de l'època) i els viatges, expedicions i panorames (que meravellaven els espectadors, gràcies a la gravació d'imatges llunyanes que possibilitava el cinema).

Aquesta manera de fer cine experimentar grans canvis entre el 1910 i el 1930, gràcies al fet que els mitjans permetien realitzar pel·lícules de més valor, tant de qualitat com de durada (Zavala, 2010, pàg.31). En aquest període destaquen tres noms importants: Robert J. Flaherty, Dziga Vertov i John Grierson. El primer va realitzar el 1922 el que posteriorment es va considerar el primer documental de la història: *Nanook, of the North*. El protagonista del documental, Nanook, és un caçador de la tribu d'esquimals itivimuit. Es tracta d'un personatge inventat per Flaherty, qui va introduir un element de ficció en la representació de la realitat que significava el documental. Aquesta acció va ser molt aplaudida pels experts com Barnouw, qui va assenyalar que "Flaherty havia assimilat els mecanismes de la pel·lícula de ficció, només que els aplicava a un material no inventat per un escriptor o un director, ni representat per actors. D'aquesta manera, el drama amb la seva possibilitat de produir impacte emocional, es lligava amb quelcom real, les persones" (Cita a Aulestia, 2015, pàg.15).

Denís Abrámovich Káufman, més conegut com a Dziga Vertov, va descobrir la capacitat de les imatges en provocar idees inèdites i molt distintes a través del muntatge (Zavala, 2010, pàg. 31). Va donar molta importància a la composició, al muntatge, utilitzants fragments i imatges de diverses procedències que, a l'ajuntar-se, creaven un nou discurs i història (Zavala, 2010, pàg. 32).

Tot plegat, el cineasta i crític John Grierson va establir una gran fita en definir el "documental" en si mateix, deixant de banda la nomenclatura "cinema documental". El mot "documental" apareix reflectit per primera vegada en les reflexions de Grierson sobre la pel·lícula *Moana* (1926), un film de Flaherty, on el crític el defineix com a "tractament creatiu de la realitat" (Aulestia, 2015, pàg.16). A partir d'aquest moment, el documental deixa de ser un adjectiu que acompanya al cinema, i passa a ser un substantiu, un terme en si mateix.

No obstant això, la definició que va aportar Grierson no és l'única que s'utilitza per fer referència al "documental". Al llarg del temps, i tornant a la idea del començament del capítol, el gènere documental ha tingut moltes definicions, que han anat variant segons els diversos autors. La Gran Enciclopèdia Catalana el defineix com a "gènere cinematogràfic deslligat del cinema de ficció, que presenta la realitat amb una finalitat bàsicament informativa"¹.

Michael Rabiger (2005, pàg.11) esmenta que "si preguntem a dos documentalistes què és un documental, amb seguretat no es posarien d'acord. Amb el pas del temps, els paràmetres s'han anat ampliant i les noves generacions continuen amb la mateixa discussió. El que sí és incontestable és el moll de l'esperit del documental (la noció de què el documental explora persones i situacions reals)".

¹ Entrada del concepte "Documental" de la Gran Enciclopèdia Catalana. Font electrònica [en línia] en la Gran Enciclopèdia Catalana. En <https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0176606.xml>

Segons María Paulinelli (2005), un documental és “un territori de la memòria, en el seu significat i també en quant a la pràctica testimonial, en la construcció d’aquesta memòria”. L’autora marca diferències del documental amb el cinema de ficció, al·legant que el documental és una representació del món real a través de les pràctiques periodístiques, i queda lluny de la imitació i semblança al món suposa la ficció.

El documentalista Bill Nichols (2001, pàg. 20) defensa que “el documental pren significat en confrontació a la ficció o el cinema avantguardista o d’experimentació”, i afegeix que “el documental no és una reproducció de la realitat, sinó una representació del món que habitem”. També adverteix que la definició del documental és quelcom que evoluciona constantment, i per tant prefereix definir-lo amb relació a quatre eixos diferents: “el marc institucional, els professionals, els textos i l’audiència” (Nichols, 2001, pàg. 22). Respecte al marc institucional, sentència que “els documentals són els que les organitzacions i les institucions que els produeixen diuen que són” (Nichols, 2001, pàg. 22). Pel que fa als professionals, l’autor esmenta que “els documentalistes comparteixen un mandat comú, escollit per elecció pròpia, de representar el món històric en lloc d’inventar alternatives”; però afegeix que cada professional sempre té un discurs propi, amb una ideologia darrere (Nichols, 2001, pàg.25). Respecte al tercer eix, Nichols opina que als documentals “ha de predominar una lògica informativa (...), una afirmació o reivindicació sobre el món històric” (Nichols, 2001, pàg.27). Per últim, en referència a l’audiència, l’autor afirma que “el sentit de què una pel·lícula és un documental està tant a la ment de l’espectador, com en el context o estructura de la pel·lícula” (Nichols, 2001, pàg.35); i per tant, és l’audiència qui dota d’importància el documental, i no a la inversa.

Tot plegat, després de veure les diferents definicions que aporten els experts, volem subratllar i reiterar la dificultat de definir el concepte “documental”, i la relació que hi manté amb el cinema de ficció. Tanmateix, nosaltres aprofitem les diverses descripcions que se n’han fet del terme, i definim el documental com a: gènere cinematogràfic amb finalitat informativa, que barreja elements objectius (la representació del món real) amb subjectius (la mirada personal dels autors).

Concebem el documental com a gènere en si mateix, i no com a adjectiu del cinema, i presentem les dificultats de classificació que això comporta, segons els diversos autors.

Zavala (2010, pàg.55) adverteix que “el gènere documental es pot classificar en diversos subgèneres, depenent del tema o el contingut, i rep una primera identificació segons l’àrea de coneixement que abasti”. Així, a la primera classificació, en funció de l’àrea de coneixement, es troben les següents:

Classificació, en funció de l'àrea de coneixement	Exemples / característiques
Problemàtica social	laboral, relacions, injustícia
Històrica	reconstrucció del passat, atenció als esdeveniments contemporanis
Etnografia	antropològica, folklòrica
De naturalesa	vida animal, vegetal, biològica, ecològica
Mèdic	biomèdic, clínic, d'investigació
Jurídic	policial, forense, criminològic
Arqueològic	paleogràfic
Altres camps	...

TAULA 1. Classificació primera dels documentals, segons D. Zavala. Elaboració pròpia.
Font: Zavala²

El documentalista Jean Painlevé destaca que cadascuna de les catalogacions anteriors (TAULA 1) pot ser catalogat un altre cop, segons la intenció en abordar la seva exposició (Cita en Zavala, 2010, pàg.56):

Catalogació, segons la intenció	Exemples / característiques
Científic	manté la màxima fidelitat als fets i respecta el seu temps real, tenint en compte les exigències del mètode científic
Divulgatiu	derivació del documental científic, que posa les imatges a disposició dels experts de la comunicació per mostrar coneixements especialitzats a un públic que no sap del tema
D'entreteniment	no pretén aportar cap coneixement nou, mostra el que ja és conegut i està demostrat d'una manera atractiva i amb un argument que mantingui l'atenció

²Zavala, D. (2010) *Documental Televisivo: la transformación del género documental*. Universidad de Las Américas Puebla. Recuperat de: <https://n9.cl/l15ix>

TAULA 2. Catalogació segona dels documentals, segons J. Painlevé. Elaboració pròpia.
Font: Zavala³

Per acabar, Zavala també fa una distinció dels subgèneres documentals, segons el grau de divulgació que es busqui (Zavala, 2010, pàg.57):

Catalogació, segons el grau de divulgació	Exemples / característiques
De primer nivell o “d’experts per a experts”	propi del documental científic. Té un àmbit de difusió reduït.
De segon nivell o “d’experts per al públic interessat”	elaborats conjuntament per experts i professionals de la comunicació
De tercer nivell o “dels professionals de la divulgació per al gran públic”	elaborats per periodistes o cineastes, per crear productes d’entreteniment

TAULA 3. Catalogació tercera dels documentals, segons D. Zavala. Elaboració pròpia. Font: Zavala⁴

L’expert Jaime Barroso també adverteix de les múltiples classificacions dels documentals, i en proposa un *d’universal*, que redueix aquesta problemàtica. Així, limita els documentals a nou categories: socials, científics, culturals, artístics, educatius, informatius, estètics, experimentals i de naturalesa (Cita a Zavala, 2010, pàg.61).

Will Wyatt, director de l’àrea de producció de documentals de la BBC, aporta un altre criteri de classificació que posa interès en el mode i la intencionalitat (Cita a Zavala, 2010, pàg.62):

Catalogació, segons la intencionalitat	Exemples / característiques
Interpretatius	tracten diversos temes, presentats mitjançant imatges acompanyades d’un comentari

³Zavala, D. (2010) *Documental Televisivo: la transformación del género documental*. Universidad de Las Américas Puebla. Recuperat de: <https://n9.cl/l15ix>

⁴Zavala, D. (2010) *Documental Televisivo: la transformación del género documental*. Universidad de Las Américas Puebla. Recuperat de: <https://n9.cl/l15ix>

Directes (o testimonials)	apropaments a la realitat, a partir d'entrevistes i testimonis d'agents socials
De narració personalitzada	el presentador assumeix un paper principal, sigui per conduir l'aventura o per projectar la seva autoritat sobre la realitat
D'investigació	de naturalesa històrica o d'actualitat, on el protagonisme resideix a la naturalesa de les fonts
D'entreteniment	el tema no importa, sinó la perspectiva espectacular que conté
De perfils o retrats	ofereixen una visió sobre una personalitat
Dramatitzats o <i>docudrames</i>	presenten fets reals que són reconstruïts parcialment amb la participació d'actors i una posada en escena

TAULA 4. Categorització dels documentals, segons W. Wyatt. Elaboració pròpia. Font: Zavala⁵

Per finalitzar l'apartat de les classificacions, n'oferirem la següent de Nichols (2001, pàg.33-34):

Catalogació dels documentals	Exemples / característiques
Expositiu	il·lustren un argument amb imatges, dirigint-se directament a l'espectador. Emfatitzen la idea d'objectivitat i la lògica argumentativa.
Observacional	Observen de manera directa i espontània la realitat, prioritzant

⁵Zavala, D. (2010) *Documental Televisivo: la transformación del género documental*. Universidad de Las Américas Puebla. Recuperat de: <https://n9.cl/l15ix>

	l'enregistrament del so
Poètica	adapta les representacions d'altres arts i tenen una finalitat estètica
Participativa	el director entra i participa en la vida dels subjectes filmats: es grava a si mateix o deixa la càmera encesa "inconscientment"
Reflexiva	el documental es constitueix en una construcció del món, en què l'espectador pren una postura crítica
Performativa	prioritzen l'expressivitat, la poesia i la retòrica, per tal de posar èmfasi a les qualitats evocadores del text. No interessa la representació realista

TAULA 5. Categorització dels documentals, segons B. Nichols. Elaboració pròpia. Font: Nichols⁶

Per completar la tipologia dels documentals, volem afegir les declaracions de Sheila Curran Bernard. L'autora assenyala que els documentals informen l'espectador sobre uns fets reals, verificables i contrastats, alhora que demanen el seguiment i el compromís de l'audiència, perquè es qüestionin què saben, com ho saben i què més volen saber. L'autora resumeix que els documentals "porten als espectadors a nous mons i noves experiències, a través de la presentació factual d'informació sobre persones, llocs i esdeveniments (generalment) reals, retratats a través de l'ús d'imatges" (Bernard, 2011, pàgi.1-3). Així, l'autora fa palesa la característica informativa i periodística dels documentals.

3.2. Referents directes

Després de definir el documental i veure algunes de les classificacions que se'n fan, i sent conscients que existeixen més definicions i més classificacions possibles, nosaltres considerem que el nostre treball documental ha de ser testimonial, expositiu, poètic, històric i amb finalitat informativa/periodística.

En aquest apartat assenyallem quins són els nostres referents directes:

⁶Nichols, B. (2001). *Introduction to Documentary*. Indiana University Press. Recuperat de: <http://skola.restartet.hr/wp-content/uploads/2014/06/Bill-Nichols-Introduction-to-documentary.pdf>

Peligro social (2013)

IMATGE 1. Fotograma del documental *Peligro Social*. Font: Vimeo⁷

Peligro Social és un documental realitzat per Guillermo Tupper, José Manuel Dávila i Juan R- Dávila, tres alumnes del Màster Documental Creatiu UAB l'any 2003. Té una durada de 25'40" i la seva sinopsi és la següent: "a començament dels anys '80, un petit grup de dones va prendre els carrers de Barcelona, per crear la seva pròpia revolució a través del punk. Amb la seva estètica provocadora i lletres de caràcter social, Silvia, Cheity, Magda i Tina, entre d'altres, van dinamitar els esquemes conservadors d'una societat que sortia d'una dictadura de quaranta anys..."⁸.

Considerem que és un referent directe nostre per la testimonialisme que predomina en el documental, ja que les protagonistes del film són les dones que van viure l'esclat del punk dels anys 80, i són elles les que donen a conèixer i exposen el tema.

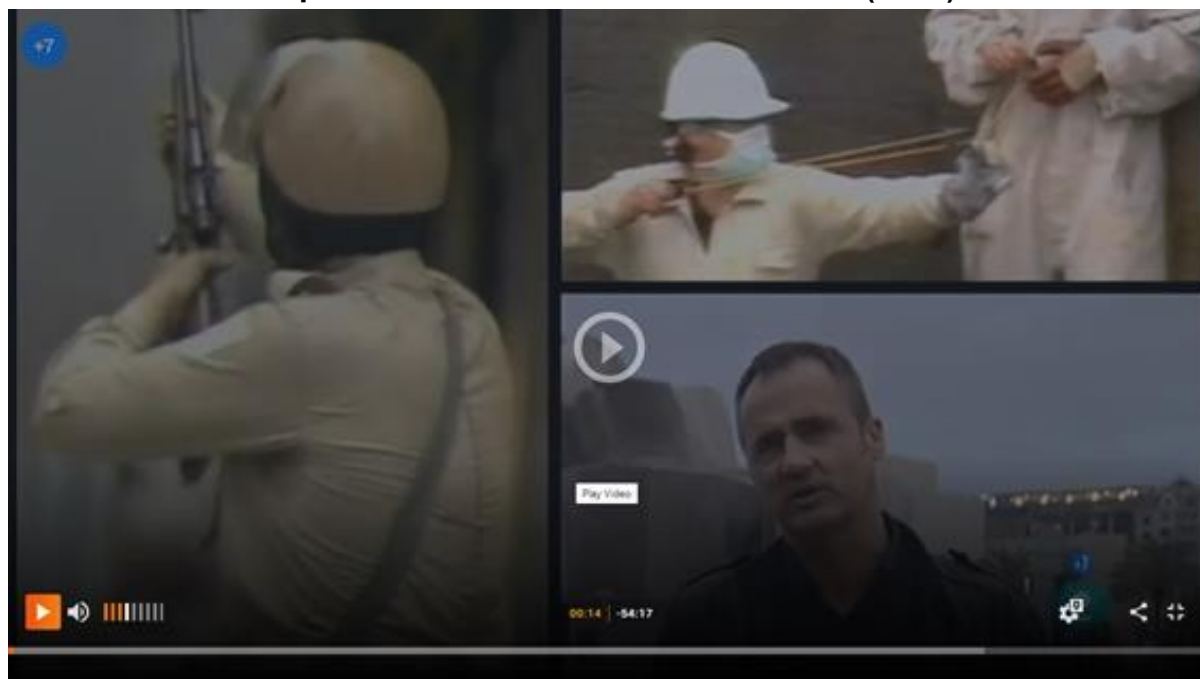
També considerem que *Peligro Social* és un referent directe nostre per la característica poètica que té. Nichols remarca que els documentals poètics adapten les representacions d'altres arts, tal com ho fa aquest documental que prenem com a referent: el film s'inicia amb la lectura d'un text de la mà de Silvia (una de les protagonistes del documental, que va ser cantant del grup punk *Último Resorte*), prenent aquesta llicència poètica que esmentava Nichols. Ja que el tema del nostre documental és el moviment punk dels anys 80 a Barcelona, un moviment social que

⁷Player Vimeo (2013) *Peligro Social*. Vimeo. Recuperat de: <https://player.vimeo.com/video/69624885?autoplay=1>

⁸Catalanfilms&tv (2013). *Peligro social*. Catalanfilms.cat. Recuperat de: <http://catalanfilms.cat/es/producciones/peligro-social>

va estar totalment influenciat per la música, nosaltres, igual que *Peligro Social*, també farem servir llicències artístiques, i inclourem contingut musical.

Aquellas movidas - Rock radical vasco (2013)

IMATGE 2. Fotograma del documental *Aquellas movidas*. Font: RTVE⁹

Aquellas movidas. Rock radical vasco és un documental realitzat per RTVE l'any 2013. Tracta sobre el moviment rock i punk dels anys 80 al País Basc, un moviment que posteriorment s'ha anomenat "Rock Radical Vasco". El film té una durada de 54:32' i tracta la temàtica barrejant les explicacions dels mateixos músics dels 80, imatges d'arxiu i les explicacions del presentador Roberto Moso.

Considerem que *Aquellas movidas. Rock radical vasco* és un referent directe nostre per la seva característica expositiva i el tractament històric. En aquest film, igual que en *Peligro Social*, i en el nostre documental, els protagonistes exposen el tema mitjançant les entrevistes; però, a més a més, les explicacions es completen amb imatges d'arxiu, ja que es tracta d'un tema històric, que necessita d'aquest tipus de suport audiovisual.

Per finalitzar aquest apartat, volem recordar que ens hagués agradat completar la informació dels referents documentals amb una entrevista realitzada a Sergi Minguell, realitzador, periodista i fotògraf. No obstant això, a causa de la Covid-19, no hem pogut realitzar l'entrevista.

⁹ rtve.es (2013) *Aquellas movidas. Rock radical vasco*. RTVE. Recuperat de: <http://www.rtve.es/alcarta/videos/aquellas-movidas/aquellas-movidas-rock-radical-vasco/1681322/>

4. MARC CONTEXTUAL. Sobre el moviment punk a Barcelona

4.1. Punk com a contracultura

El terme “punk”, en tant que moviment social, ha estat subjecte a diverses definicions que s’han anat completant i matisant al llarg del temps. Alguns investigadors defineixen el moviment punk “com una síntesi simbòlica de corrents filosòfiques, estètiques, musicals o contraculturals anteriors” (Muriana, 2016: 7). Els protagonistes que van formar part del moviment, com ara, Jordi Bas¹⁰, afirmen que “el punk és moltes coses, i no és res alhora: és música, contracultura, ràbia, intentar fer una vida alternativa” (Bas, 2020). La definició canvia segons la perspectiva de cada acadèmic, o cada protagonista¹¹; però la gran majoria d’ells coincideixen a dir que el moviment punk és un exemple de contracultura.

L’historiador estatunidenc Theodore Roszak va emprar el concepte “contracultura” per primer cop al llibre que va publicar el 1968, *The Making of a Counter Culture*. En aquest treball, Roszak defensa que la contracultura “hace referencia al rechazo manifestado por parte de la juventud urbana de los países desarrollados a buena parte de los valores dominantes” (Arroyo, 2011). Aquesta definició inclou “la crítica a la tecnocracia, al cientificismo, a los esquemas de relación familiar y sexual tradicionales, así como la afirmación de que hay más formas de conciencia que la del hombre adocenado” (Arroyo, 2011).

Així, Roszak introdueix un condicionant a la definició de “contracultura” que ha generat debat a la comunitat acadèmica: el fet, o no, de proposar alternatives als valors dominants. Segons els autors del Center for Contemporary Cultural Studies (CCCS) de Birmingham, la contracultura, a banda de rebutjar els valors dominants, ha de proposar noves formes de consciència; i, si no les aporta, no pot ser considerat com a “contracultura”, sinó com a “subcultura”. És a dir, “segons aquests autors [de l’Escola de Birmingham], la contracultura expressa també la idea de la creació d’alternatives al sistema. Mentre que, les subcultures, tot i mostrar un rebuig al sistema, no aporten models alternatius a l’hegemònic” (Muriana, 2016: 14). De fet, el mateix Muriana (2016: 15) avança que “aquesta frontera entre subcultura i contracultura es torna molt difosa quan parlem del punk a Catalunya”.

En tot cas, en aquest treball entenem el punk com a moviment contracultural i ens posicionem amb autors com Servando Rocha, els quals destaquen que el punk, “tot i

¹⁰ Jordi Bas és un dels protagonistes del nostre documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. El marc contextual estava pensat per ser complementat amb més testimonis dels joves que van pertànyer al moviment punk als 80, però, per la situació excepcional en què ens trobem, només hem pogut incloure la veu de Bas. La resta de la informació amb la qual hem compost aquest apartat del treball ha sigut extreta de documentals, treballs de recerca, llibres, mitjans de comunicació i altres fonts que s’especifiquen a la bibliografia.

¹¹ Cal puntualitzar, tal com adverteix Muriana (2016: 7), que els mateixos punks posen (o s’autoimposen) límits, i negocien, lluiten i estableixen què és i què no és el punk.

néixer com a una subcultura, va transitar ràpidament cap a la contracultura, adoptant formes autogestionàries d'autosuficiència com, per exemple: comunes, fanzines, o xarxes de distribució no comercial, entre d'altres" (Muriana, 2016: 14-15).

IMATGE 3. Exemples de fanzins dels 80. Font: arxiu personal de Jordi Bas

Respecte a aquesta capacitat de creació d'alternatives de la contracultura, el sociòleg Luis Ruiz, autor del llibre *La contracultura: ¿qué fue, qué queda?* adverteix al seu blog que creu convenient "tratar de trascender el dilema entre mitificadores y demonizadores, y echar una nueva - y serena - ojeada al ideario contracultural. Así advertiremos que, junto a una parte del movimiento frívola e inmadura, condenada a su autodestrucción, convivía una vertiente más creativa, de importantes críticas y propuestas que podrían ser muy útiles ante la crisis de legitimidad de nuestras democracias y la necesidad de replantear las instituciones y formas socio-culturales existentes, con el fin de transformar sus aspectos más autoritarios, burocráticos y tecnocráticos"¹².

Per la seva banda, el Museo Reina Sofía, a l'exposició *Poéticas de la democracia. Imágenes y contraimágenes de la Transición*, de la qual la contracultura underground és un tema transversal, afirma que "la contracultura funciona de este modo como una red de información alternativa basada en medios de comunicación paralelos - fanzines, radios libres, pintadas, documentales, adhesivos, murales, performances, *détournements*-. Es una red que se expande por bares, festivales, pisos francos y ateneos, atravesando barrios, plazas y espacios naturales, para transformar las relaciones entre lo privado y lo público, y reclamar el derecho colectivo a la ciudad"¹³.

¹² Ruiz. L. (2008) *La contracultura: ¿qué fue? ¿qué queda?*. Luiz Ruiz. Recuperat de: <http://contracultura-luisruiz.blogspot.com/>

¹³ Museo Reina Sofía (s.d.). *Poéticas de la democracia. Imágenes y contraimágenes de la Transición*. Museo Reina Sofía. Recuperat de: <https://n9.cl/Odnr>

Tornant a la definició de la contracultura, Theodore Roszak i d'altres autors assenyalen el paper essencial que hi juguen els elements psicotròpics. Segons Arroyo (2011), l'acadèmic estatunidenc defensava que “la contracultura es una exploración del comportamiento de la conciencia, y la experiencia psicodélica se nos muestra como uno entre otros métodos posibles de explorar esa exploración”. El periodista Aleix Salvans, al seu llibre *Gestió del caos. Escenes de la contracultura a Catalunya 1973-1992* (2018: 122) matisa que “la contracultura - com altres coses - és molt difícil de concebre i d'entendre sense tenir present el paper de les drogues, un element central que determina tant la manera com es concep el món com, també, quin és el camí triat per escapar-se'n”.

Tanmateix, el caràcter antiautoritari (en el sentit antipaternalista) també és una característica substancial a l'hora de fixar el terme “contracultura”. Respecte d'aquest tema, Roszak llençava una pregunta: “¿por qué habría de aceptar la juventud disconforme que la generación anterior tiene algo importante que decirle sobre la acción política práctica?” (Arroyo, 2011). Muriana, per la seva banda, afegeix: “les cultures juvenils poden interpretar-se com intents d'afrontar, precisament, les <<contradicciones que siguen irresueltas en la cultura parental>> (Feixa, 2012). En aquest sentit, entenen per cultura parental la relació directa del jove amb els seus pares, però també, les relacions quotidianes que es donen entre el jove i els membres d'altres generacions del seu context social més immediat (família, barri, escola...). D'una banda, aquesta relació amb la cultura parental permet als adolescents identificar aquells aspectes fonamentals que comparteixen amb els més adults de la seva classe - itineraris laborals, espais d'oci, activitats focals, entre d'altres-. Però, d'altra banda, els adolescents comencen també un procés de des-idealització de les figures parentals que els impulsa a la recerca d'una singularitat pròpia, i que troben fora del cercle de la cultura parental” (Muriana, 2016: 15-16).

Recapitulant, definim la contracultura com un moviment que rebutja els valors dominants de la cultura hegemònica, en el qual els joves tenen el protagonisme i refusen els aspectes paternalistes de les generacions anteriors; un moviment en què les substàncies psicotròpiques juguen un paper important; i el qual proposa i duu a terme alternatives als valors dominants que critica. Segons la definició que realitzem d'aquest concepte, i com es demostrarà al llarg d'aquest treball, podem afirmar que el moviment punk és un exemple de contracultura.

Així, com a moviment contracultural que és, el punk “adopta una conducta de resistència” (Muriana, 2016: 16). Aquesta resistència, alhora, “es canalitza mitjançant unes pràctiques simbòliques, una actitud i unes activitats focals que amb el temps configuren un estil” (Muriana, 2016: 17).

És precisament aquest últim element, l'estil, el que dota d'identitat i visibilitat al moviment: “l'estil acaba sent un dels elements que cohesiona el grup: una mateixa forma de vestir, escoltar la mateixa música, actituds compartides, un argot similar,

entre d'altres, genera un sentiment de pertinença i identificació amb un mateix grup” (Muriana, 2016: 17).

L'estil es configura mitjançant la combinació de diversos elements culturals: el llenguatge, la música, l'estètica, les produccions culturals i les activitats focals, tant d'oci com de caràcter polític (Muriana, 2016: 18-19). Més endavant analitzarem aquests elements que configuren l'estil en el cas concret del moviment punk.

Cal destacar, també, que la configuració de l'estil s'acaba completant amb factors externs: amb els significats que atorga la resta de la societat als joves que pertanyen al grup, amb les etiquetes que els pengen (Muriana, 2016: 19). En el cas del moviment punk, i com analitzarem més endavant, els mitjans de comunicació van jugar un paper molt important en aquest etiquetatge.

Reprenent el fil dels exemples de contracultura, en podem posar més, d'exemples; com ara, el moviment hippie de la dècada dels 60¹⁴. Segons la periodista Elsa Fernández (2018), Camilo i Ocaña també són contracultura; ja que, “cuyos paseos vestidos Ramblas abajo (la nueva conquista del espacio público) apuntaban dos de los futuros escollos de la lúdica vida subterránea: la marginalidad y el choque con el puritanismo”. L'escriptor Ken Goffman, autor del llibre *Counterculture Through the Ages: From Abraham to Acid House*, afirma que hi ha hagut exemples de contracultura des del 500 a.C.; per exemple, Sòcrates i la filosofia grega, el taoisme, l'il·lustració dels segles XVII i XVIII, o el surrealisme de començament del segle XX (Bernabé, 2005). Tanmateix, Goffman adverteix que el fet que el terme cultura tingui una aplicació gairebé il·limitada, “dado que inicialmente se puede aplicar a todo lo que es producido por el ser humano”, planteja problemes a l'hora d'acotar també la definició de contracultura (Bernabé, 2005).

Amb tot, des del Museo Reina Sofía, proposen un ventall més ample per encabir els exemples d'aquest concepte: es pot considerar contracultural qualsevol pràctica estètica que proporcionï llenguatges i estratègies comunicatives als nous espais. Així, la poesia, la música, el teatre independent, el còmic, els collages, o el cine poden esdevenir contracultura, en tant que vehicle per a l'exploració de les inquietuds i esperances en un context específic¹⁵.

En el cas dels exemples que proposen des del museu, i en el cas del moviment punk, el context històric és el postfranquisme; i, per tant, cal tenir en compte la influència que va tenir aquesta època històrica en les noves estètiques i moviments contraculturals que van sorgir-hi, els quals ideaven un espai de ruptura i insubmissió

¹⁴ YouTube RTVE. *¿Te acuerdas?. Contracultura a la española*. YouTube. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=Fj-X4RUDqTc>

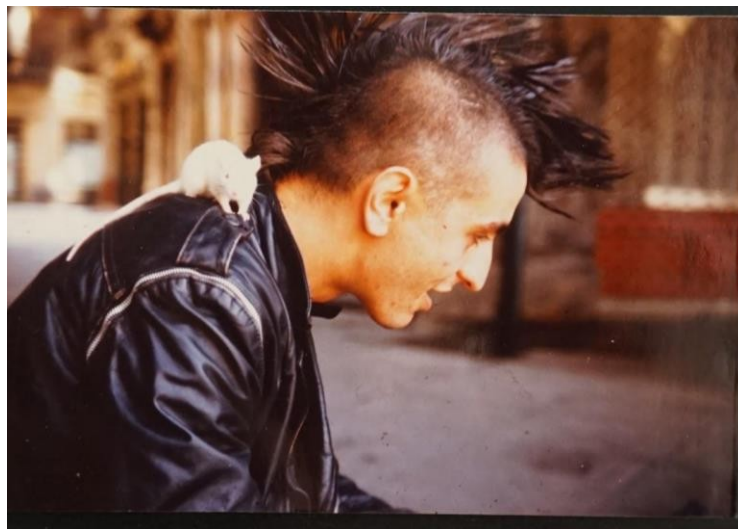
¹⁵ Museo Reina Sofía (s.d.). *Poéticas de la democracia. Imágenes y contraimágenes de la Transición*. Museo Reina Sofía. Recuperat de: <https://n9.cl/0dnr>

en l'horitzó postdictatorial¹⁶. Abans d'analitzar el context en què es desenvolupa el moviment punk a la península Ibèrica, cal que estudiem com va sorgir aquest moviment al món.

4.2. El moviment punk al món: Estats Units d'Amèrica i Anglaterra

La paraula “punk” es va començar a emprar a la dècada del 1970¹⁷, per designar un estil musical concret, proper a les bandes estatunidenques *Ramones*, *Television*, *Suicide*, *Blondie* o *Dead Boys*. Per tant, a l'inici només tenia un significat estrictament musical, originari dels Estats Units d'Amèrica (Muriana, 2016: 21).

Posteriorment, aquesta accepció musical de la paraula es va estendre, i es va emprar per anomenar tot el moviment underground. Popularitzat pels joves Legs McNeil, John Holmstrom i Geg Dunin, la paraula “punk” resumia “todo lo que nos gustaba. Las borracheras, las cosas desagradables, la inteligencia sin pretensiones, el absurdo, las cosas divertidas irónicas, y todo lo que hiciera referencia a la parte más oscura del individuo” (McNeil a Muriana, 2016: 22).

IMATGE 4. Jordi Bas als 80. Font: arxiu personal de Jordi Bas

Tot i que el terme va sorgir als EUA, “molts autors (Feixa, 1999; Fouce, 2002; Hebdige, 2004; Strongman, 2008) defensen que és a Londres on el punk creix i es desenvolupa com a moviment social, molt més enllà de l'univers estrictament musical per on havia transitat el punk nord-americà” (Muriana, 2016: 23).

¹⁶ Museo Reina Sofía (s.d.). *Poéticas de la democracia. Imágenes y contraimágenes de la Transición*. Museo Reina Sofía. Recuperat de: <https://n9.cl/0dnr>

¹⁷ Cal aclarir que el mot “punk” ja existia anteriorment al 1970, i es feia servir per anomenar “los prisioneros masculinos en la cárcel”, “los maleantes” i també els “jóvenes inexpertos, aprendices y con amantes de homosexuales maduros” (Strongman a Muriana, 2016: 22).

Respecte d'aquestes divergències del punk dels EUA i Anglaterra, Fouce aclareix que el punk nordamericà "tenia un origen bohemio", mentre que l'anglès, "está poderosamente enraizado en sus orígenes de clase obrera y tiene un componente político que no existe en EEUU" (Fouce a Muriana, 2016: 23).

Segons Muriana (2016: 23), en un context històric condicionat per la crisi del petroli de 1973, l'augment de l'atur, les retallades socials i la precarietat laboral, acompanyada de la perspectiva d'un retorn del conservadorisme i el desembarcament posterior del *thatcherisme*, "no va ser casualitat que el punk atrapés a molts joves proletaris anglesos". D'altra banda, també hi havia una crisi en el terreny musical: "el rock havia passat a ser una eina més de la indústria musical" i "el pop cada vegada més superficial havia deixat d'interessar a molts joves" (Muriana, 2016: 24). Tot plegat, "el punk apareixia com a solució màgica a aquella situació. Un nou estil musical trencador carregat de significats que s'oposaven i, en certa manera, es burlaven de l'establishment social i cultural" i, alhora, "manifestava una demanda de canvi en el terreny musical" (Muriana, 2016: 24). Així, doncs, es van donar les circumstàncies perfectes perquè aquest moviment esclatés a Anglaterra.

Una de les bandes punk angleses icòniques dels setanta era *Sex Pistols*. El grup va ser creat el 1975 per Johnny Rotten (vocalista), Steve Jones (guitarrista), Paul Cook (bateria) i Glen Matlock (baixista, que a partir del 1977 va ser substituït per Sid Vicious)¹⁸, i era la vertadera representació del punk, perquè encarnava tota la ràbia i rebel·lia del punk, tant musicalment com significativament. Les seves cançons "de curta durada, música distorsionada, sons impurs i ritmes accelerats, van introduir lletres que parlaven de la seva quotidianitat i sobretot del malestar davant la societat en què vivien. D'altra banda, la procedència social dels seus membres, nascuts en barris obrers de Londres, i les seves *a priori* poques aptituds musicals van provocar un efecte d'emmirallament entre bona part de la joventut anglesa, com també en altres països europeus" (Muriana, 2016: 25). Tanmateix, els *Sex Pistols* van popularitzar el *Do It Yourself* i el *No future* com a lemes del punk; i el 1977, només dos anys més tard del sorgiment de la banda, a Londres ja hi havia més de 300 bandes punk; *The Damned*, *Generation X*, *London SS*, *PVC2*, entre d'altres (Muriana, 2016: 25).

Així, "els joves que es deixaren seduir pel punk, fonamentalment joves proletaris nascuts en els suburbis de Londres, comencen a ocupar nous espais, ja no es queden en els suburbis sinó que es desplacen al centre de Londres. Proliferen botigues de roba punk, de discos punk, de locals de música punk i els joves comencen la batalla pel seu cos i la seva imatge. Pantalons estripats, samarretes subjectades amb imperdibles, pentinats mohicans, cabells pintats, botes militars, gavadines, collar de gos, entre d'altres, donen una imatge característica als integrants del moviment, una estètica punk. Una estètica que es combina amb la retòrica de l'autodestrucció, de l'agressivitat, de l'actitud antiintel·lectual, la d'anar contra la norma, la del *Do It*

¹⁸ sexpistolsofficial.com (s.d.). *Bio*. Sex Pistols. Recuperat de: <https://www.sexpistolsofficial.com/bio/>

Yourself, el desencant vital, la del nihilisme actiu... (Feixa, 2012) i que donà forma a una subcultura espectacular, la qual aportà gran quantitat de material a la premsa oficial que va anar de la fascinació a la crítica més ferotge” (Muriana, 2016: 26).

Una altra banda icònica del punk anglès dels setanta és *The Clash*. El grup va ser creat el 1976, per cinc membres originaris que posteriorment han anat variant: Joe Strummer (vocalista), Mick Jones (guitarrista i corista), Paul Simonon (baixista), Keith Levene (guitarrista) i Terry Chimes (bateria)¹⁹. *The Clash* es diferencia dels *Sex Pistols* tant melòdicament, com a les lletres de les seves cançons: els *The Clash* “van evolucionar des d’un punk caracteritzat per la seva simplicitat a un punk que incorporava el reggae, el rock, l’ska, el rockabilly, el jazz i el dub (...). Un element que caracteritzà aquesta banda va ser el seu compromís social i polític. Les lletres de les seves cançons dotaven al punk d’un missatge polític que fins llavors no disposava” (Muriana, 2016: 26).

Durant aquella dècada del 1970, i posteriorment, va haver-hi moltes bandes punk més enllà de les dues ara esmentades; però exposem aquests dos grups perquè són especialment representatius de les dues vessant significatives que adoptarà posteriorment el moviment punk: per una banda, “l’estil provocador, autodestructiu, de discurs nihilista (*Sex Pistols*)”; i per l’altra banda, “el desenvolupament d’una part d’aquest [estil provocador] cap a un pol més activista, caracteritzat per la pressa de consciència social i un punk compromès que va més enllà de la simple resistència i contestació a la cultura hegemònica (*The Clash*)” (Muriana, 2016: 27).

Aquest debat entre el pol destructiu i constructiu sempre estarà present al punk, i a cada lloc on s’estengui el moviment, prevaldrà més un pol o un altre, depenent del seu context. Per exemple, a Madrid destacarà més el caràcter bohemí i nihilista de “La Movida Madrileña”, i a Euskadi sobresortirà més el pol compromès i activista del “Rock Radical Vasco”. I a Catalunya?

4.3. El moviment punk a Catalunya

Per tal d’entendre com era el punk a Catalunya, tal com hem indicat anteriorment, cal entendre com era el context de la societat catalana d’aquella època. En aquest apartat del treball exposarem, molt per sobre, els aspectes polítics, socials i econòmics de l’Espanya de finals de la dècada del 1970 i principis de 1980, els quals van influir en el moviment punk.

Mentre a Anglaterra els *Sex Pistols* cantaven el *God save the queen* i desvarataven la societat anglesa, l’Estat espanyol sortia d’una llarga dictadura franquista que plantejava un horitzó no menys incert.

¹⁹ theclash.com (s.d.) *Biography*. The Clash. Recuperat de: <https://www.theclash.com/biography/>

El quinze de juny del 1977 es van celebrar les eleccions generals d'Espanya, les primeres eleccions lliures després de la dictadura de Francisco Franco. El partit guanyador d'aquests comicis va ser la coalició Unión de Centro Democrático (UCD), i Adolfo Suárez va ser anomenat primer President del nou període democràtic espanyol²⁰. El govern de Suárez va ser succeït pel govern de Leopoldo Calvo-Sotelo (1981-1982), del mateix UCD; i posteriorment, pel govern de Felipe González (1982-1996)²¹.

Abans que el 29 de desembre del 1978 s'aprovés la Constitució Espanyola²², el 15 d'octubre del 1977 les Corts espanyoles van aprovar la Llei d'Amnistia que va permetre la tornada de molts exiliats i va posar en llibertat tots els presos polítics de l'Estat. Deu dies després, el 25 d'octubre del 1977, la majoria d'actors polítics del moment van signar els Pactes de la Moncloa; així, els partits van entrar "en el joc de la política i començà la partitocràcia" (Salvans, 2018: 84). Als anys successius, "amb l'establiment ferm de les bases de la Transició i de la democràcia postfranquista, els anys d'obertura i d'esperança comencen a arribar a la seva fi (...). Els moviments llibertaris i els independentistes, tant en els seus vessants violents com en els pacífics, constitueixen pràcticament les darreres naves que queden per acabar de refermar el que, amb el pas del temps, es coneixerà com a <<Règim del 78>>" (Salvans, 2018: 85).

A l'àmbit econòmic, la dècada dels vuitanta va ser "una época económicamente difícil para España. Tras sufrir los efectos de la crisis del petróleo de 1973, se hacía necesaria una reestructuración y modernización de la industria española" (López, 2019), per poder superar les conseqüències de l'autarquia de les dècades anteriors. "El sector público estaba soportando costes de empresas estatales no competitivas que solo se mantenían gracias al proteccionismo del Estado"; i totes aquestes empreses es van haver d'adaptar als nous temps, a costa dels seus treballadors: "la modernización y adaptación de la industria española requerían duros ajustes que implicaban reestructuraciones y recortes de plantilla. Fue en la década de los años 80 cuando se llevaron a cabo estas duras e impopulares medidas" (López, 2019).

Així, "la crisi econòmica internacional que es va desencadenar en la dècada dels anys 70, arrossegava amb ella un augment de l'atur, un empobriment dels barris obrers, una gran incertesa en el futur i una falta de respostes de l'Estat, un conglomerat casuístic que fa augmentar les tensions socials i, a més, aquella primera eufòria amb la Transició comença a convertir-se amb una certa frustració en el dia a dia de les persones, les quals comencen a estar sobresaturades de la politització en què es

²⁰ rtve.es (1995). *La Transición. Capítulo 13*. RTVE. Recuperat de: <https://n9.cl/tefr3>

²¹ Wikipedia (2020). Felipe González. Wikipedia. Recuperat de: https://es.wikipedia.org/wiki/Felipe_Gonz%C3%A1lez

²² Boletín Oficial del Estado. (1978) «BOE» núm. 311, de 29 de diciembre. BOE. Recuperat de: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229>

viuen aquells anys i, a la vegada, també “decebudes” per l’evolució dels fets” (Muriana, 2016: 13)

Tot plegat, Aleix Salvans (2018: 90) contextualitza com “els anys 80, per a molts, s’estan convertint en un horitzó sinistre on no volen arribar. La decepció, la frustració i el ressentiment s’estan acumulant en moltes capes de la societat que creien que tot canviaria a partir de la fi del franquisme i que ara, quan el canvi de dècada està a punt d’arribar, veuen com més aviat sembla que tot pot esclatar en qualsevol moment”.

Salvans explica al seu llibre com, a la dècada posterior a la fi del franquisme, una onada gran ho inunda tot: “semblarà que tot és possible i que tothom té dret a fer el que li vingui de gust. En el caos d’aquesta mena d’interregne que s’acaba d’obrir, els joves poden ser tan lliures com ells mateixos o les seves ments els permetin de ser. En absència dels camins “oficials” que hi ha a molts altres països, tota una generació comença a cultivar els seus interessos a la seva manera” (Salvans, 2018: 63).

Tanmateix, el periodista afegeix que “el món contracultural [català], està vivint la seva revolta amb una intensitat renovada. Independentment dels orígens de cadascú, en aquest moment el que importa és viure el moment, ser un mateix, descobrir i descobrir-se. L’objectiu primordial continua sent el mateix: canviar la manera de viure i d’entendre el món, aprendre de la tolerància i del respecte mutu, alliberar-se de les convencions socials que els han transmès i de la pressió de l’entorn” (Salvans, 2018: 65).

És justament en aquest context d’inestabilitat i agitació política, econòmica i social quan esclata el moviment punk a Catalunya.

L’any 1977 es va celebrar el primer festival de música punk de l’estat espanyol a Barcelona, al Casino de L’Aliança del Poblenou (Salvans, 2018: 99). Els grups que van participar de l’esdeveniment es consideraven més aviat bandes de rock urbà, que no pas de punk; ja que, segons defensa el mateix periodista, “el punk, entès com unes expressions estètiques molt concretes, encara no havia arribat a Catalunya” (Salvans, 2018: 99). Respecte d’això, Muriana matisa que “tot i la complexitat a l’hora d’establir una data, ens ha semblat que el 1980 podia marcar la transició del prepunk al punk a Catalunya” (Muriana, 2016: 32).

Però, com era aquest moviment punk en realitat? Què era ser punk als 80 a Catalunya?²³

²³ Precisament sobre aquestes dues preguntes anteriors rau el motiu de la realització d’aquest treball. Mitjançant *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* mostrem què i com era el moviment punk català, amb les millors fonts d’informació possibles: els testimonis que el van viure de primera mà. No obstant això, com hem indicat anteriorment, no ens ha sigut possible entrevistar tot el personal que ens hagués agradat; i per això, gran pes de la recopilació d’informació recau en fonts documentals.

4.4. El moviment punk barceloní. des de dins

Jordi Bas (Barcelona, 1967) fou un jove punk a la Barcelona dels 80, i fins a l'actualitat s'ha mantingut fidel a aquest moviment. Ara, quaranta anys més tard d'aquella dècada tan desenfrenada, reflexiona sobre com era el moviment punk català²⁴ de l'època.

IMATGE 5. Jordi Bas de jove. Font: arxiu personal de Jordi Bas

Bas adverteix que “el punk és tot i no és res: és música, contracultura, ràbia, malafolla; intentar fer una vida alternativa” (Bas, 2020). Per la seva banda, Sílvia (del grup *Último Resorte*), a una entrevista del llibre *Harto de todo. Historia oral punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987* de Jordi Llansamà, defensa que “el punk es la lucha continua para que el planeta no se convierta en el mundo que describe George Orwell en su libro *1984*” (Llansamà, 2011: 24). Posteriorment, la definició s'amplia: “el punk aparece diciendo ¡No!. Es la gran negación. Se corresponde perfectamente con el sentir de aquel momento de grandes crisis europeas y la juventud se rebela” (Llansamà, 2011: 157). Cadascun dels entrevistats del llibre aporta la seva pròpia definició del punk, i alguns aspectes coincideixen i d'altres no; però hi ha un element que es repeteix sempre: la joventut va ser la gran protagonista d'aquesta rebel·lió.

Els joves punks de la Barcelona dels 80 compartien les següents característiques, segons Muriana: eren joves entre els 15 i els 34 anys (2016: 34); hi havia una presència considerable de dones dins el moviment, encara que no es pugui parlar de què fos un moviment igualitari, perquè “perfecto no era, ni mucho menos” (Alícia a Muriana, 2016: 35); l'origen social dels joves era de classe mitjana i baixa; la llengua vehicular era el castellà en un primer moment, i després “es va anar catalanitzant com la societat” (Muriana, 2016: 36); i, pel que fa a la identitat sexual, “no era un element

²⁴ El documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* està centrat a la ciutat de Barcelona, ja que la capital catalana va ser l'epicentre del punk, on van sorgir i prendre forma cap al 1980; i no és fins a les dècades posteriors que comença a estendre's cap a les altres províncies catalanes (Muriana, 2016: 34).

d'exclusió. En els orígens del punk l'ambigüitat sexual i l'acceptació de les diferents identitats sexuals ja eren presents" (2016: 36).

Tornant a la definició del "tot i res" que atorga Jordi Bas, l'entrevistat esmenta totes les característiques que confeccionen l'estil punk que hem exposat anteriorment: el llenguatge, la música, l'estètica, les produccions culturals, les activitats focals i la mirada externa que etiqueta els protagonistes del moviment. Per exemple, pel que fa al llenguatge, al llarg de tota l'entrevista, Jordi Bas fa servir expressions com "punkarra", "punkarrisme", "merda de mili", "manis" (manifestacions), "rollo", "calvos protegits per l'estat" (en referència als neonazis), "flipavem amb això", "la pasma" (en referència a la policia), "ianquis" (en referència als marines nordamericans), etc. Respecte d'aquest aspecte, Muriana aclareix que "la joventut, en tant que nou subjecte social, produeix unes formes d'expressió oral característiques que s'oposen a les formes lingüístiques dels adults" (Muriana, 2016: 18).

IMATGE 6. Joves punk al seu entorn d'oci. Font: arxiu personal de Jordi Bas

En referència a la música, Bas afegeix que "de la mateixa forma que el moviment punk és polièdric, la música punk sí que és més classificable: descriu un tipus de música concret" (Bas, 2020). De fet, aquesta vessant musical va ser la primera forma que va prendre el moviment punk a Catalunya, igual que als EUA. Bas afegeix que una de les característiques de la música punk era la poca formació musical dels integrants de les bandes: "hi havia gent que [sic] no tenia ni puta idea de música, i tenia els collons de pujar a l'escenari i fer algo" (Bas, 2020). A banda de la poca formació musical dels integrants, la música punk també es caracteritzava per fer cançons curtes i molt accelerades, posades en escena en concerts que gairebé sempre acabaven en baralles. Alguns dels grups de l'època que millor representen aquestes característiques s'exposen a l'apartat d'annexos.

Amb relació a l'estètica, Jordi Bas opina que "hi havia molta gent super punkarra però que anava vestida normal. Per a mi ser punk no és portar cresta i portar xupa de cuir; no és el més important, qualsevol ho pot fer" (Bas, 2020). Els punks entrevistats per

Muriana al seu Treball de Fi de Grau afegeixen que “l'estètica és un element característic i significatiu del punk, però no un element definitori com sí ho és, per ells, l'actitud” (Muriana, 2016: 45). No obstant això, existeixen certes característiques de l'estètica dels joves de l'època que creen un marc d'estètica punk; com ara, “xupes de cuir, collarets, botes, arracades, imperdibles, xapes, pantalons estripats, cabells de punta, crestes i cabells pintats. Tot plegat, portant el *Do It Yourself* al límit, fabricant ells mateixos la roba” (Muriana, 2016: 45).

Pel que fa a les xarxes de comunicació i els llocs de reunió dels punks barcelonins dels 80 (és a dir, “les produccions culturals” anteriorment esmentats), Jordi Bas recorda punts de trobada com el Kafe Volter, el bar Fantástico, la sala de concerts Zeleste, la botiga Informe, entre d'altres (vegeu annexos). Les xarxes de comunicació giraven entorn els fanzines i les ràdios lliures; com ara, el fanzine “Lo Kurkó de les Korts” o la Ràdio PICA (vegeu annexos).

IMATGE 7. Anunci de Ràdio PICA. Font: arxiu personal de Jordi Bas

No obstant això, hi ha un element característic del punk català que sobresurt per sobre de la resta: les dues maneres d'entendre el punk, la destrucció enfront de la construcció. És a dir, segons aclareix Muriana (2016: 34), el punk català “es debatrà en un conflicte intern. D'una banda, mantenir una actitud nihilista, hedonista, autodestructiva, més propera a les clàssiques subcultures; mantenir-se, en definitiva, al marge de la política. De l'altra, evolucionar cap a una consciència política, a construir alternatives socials, a proposar, a destruir però també a construir; a ser, en definitiva, un moviment contracultural”. Posteriorment, matisa que aquest debat intern tindrà un punt d'inflexió l'any 1984: “en l'àmbit polític, es produiran les primeres ocupacions i l'apropament a l'anarquisme; en l'àmbit musical, l'evolució del punk al hardcore-punk” (Muriana, 2016: 34).

Pel que fa a la vessant més destructiva (i autodestructiva) del punk, cal esmentar el consum de drogues. Segons Bas, tothom “fumava porros i es fotia alcohol [sic]”, i també era molt habitual consumir speed i tripis, “perquè era molt barat i donava molta energia; anava molt bé pel tipus de música punk, per aguantar concerts llarguíssims, per estar de festa dos dies seguits” (Bas, 2020). Per la seva banda, en una entrevista realitzada per Jordi Llansamà (2011: 137), Manel, del grup *Decibelios*, explica que consumir drogues “era una manera de manifestar tu libertad, el derecho al cuerpo. Hay que tener en cuenta que la juventud como clase social era muy nueva y necesitaba usar sus herramientas de autoafirmación, y una de ellas era demostrar su propia libertad”. Al mateix llibre, Pá, del grup *Frenopaticss*, justifica que “aunque supieras que la heroína era contraproducente, el rollo era que no había futuro. Más valía morir con dignidad que morir de rodillas (...). No queríamos vivir toda la vida” (Llansamà, 2011: 418).

Respecte a la vessant constructiva i militant del moviment punk, Jordi Bas puntualitza que, de la mateixa manera que hi havia gent que només buscava passar-s'ho bé, també hi havia gent que va aprofitar la rebel·lia d'aquest moviment per intentar canviar les coses (Bas, 2020). I com a exemples de militància relacionats amb el punk, esmenta els següents: la lluita contra l'obligatorietat del servei militar (el moviment d'objectors de consciència); l'antifeixisme; el moviment “Barcelona anti ciutat olímpica 1992”; el moviment okupa; l'anarquisme; o el moviment contra la repressió policial. Tanmateix, Joni Destruye, al llibre *Que pagui Pujol! Una crónica punk de la Barcelona de los 80* (2011: 171-185) enumera algunes de les manifestacions i accions relacionades al moviment punk, els quals també són un exponent de militància d'aquest moviment; com ara, la manifestació anti-OTAN del 1981; l'ocupació d'un bloc del carrer Torrent de l'Olla el 1984, la qual va ser la primera ocupació de la ciutat; o una manifestació multitudinària contra el feixisme a Nou Barris el 1986.

En parlar de la vessant constructiva i militant del moviment punk català, la qual es va accentuar a partir del 1984, cal subratllar especialment l'anarquisme i l'antifeixisme. Muriana explica que, a partir d'aquell any, “una part significativa del moviment punk, la part més contracultural, decideix començar a abandonar el *No future* per la construcció d'alternatives amb plantejaments anarquistes. Seguint, d'alguna manera, amb la tradició anarquista de Catalunya” (Muriana, 2016: 43). Posteriorment, afegeix que l'altra causa que uneix el punk amb l'anarquisme són les ocupacions: “la intenció era construir espais físics alternatius dotant-los d'un sentit específic de refugi, però també de reproducció dels seus valors culturals davant dels establerts” (Muriana, 2016: 44).

Pel que fa a l'antifeixisme, cal comprendre aquesta lluita amb relació al moviment skinhead, el qual, allora, estava lligat al moviment punk. Aquest lligam entre el punk i els skinheads es reflecteix, sobretot, en el principal grup punk-oi! de Catalunya dels 80: *Decibelios*. El periodista Aleix Salvans explica que “els *Decibelios* s'havien convertit en tot un fenomen. Tot i que tenien força seguidors punks, el fet és que per

als nous skinheads ells eren l'única banda amb qui coincidien en la música i l'estètica. A imitació del que feien els anglesos amb la Union Jack, alguns d'aquells rapats van començar a incorporar la bandera espanyola a la seva simbologia. Els punks, que especialment a l'inici sovint havien dut esvàstiques per provocar, ho entenien perfectament i no hi van donar importància. Sense saber gaire d'on, però, de cop sorgeix una segona onada de skinheads. Molt més joves i nombrosos que els primers, el seu camí és molt diferent i es polititzen en un tancar i obrir d'ulls, causant problemes no només amb els punks sinó també amb els altres skins perquè, per exemple, comencen a queixar-se de qui els parla en català" (Salvans, 2018: 239).

A partir de l'aparició de la "segona onada de skinheads" que esmenta Salvans, les baralles entre feixistes (skinheads de dretes) i antifeixistes (skinheads d'esquerrres i punks) van ser molt habituals a Barcelona. Gairebé tots els entrevistats del llibre *Harto de todo. Historia oral punk en la ciudad de Barcelona* hi fan menció; per exemple, Quique (de *Decibelios*) assenyala que "lo que más daño hizo es que había un montón de rapados repartiendo hostias de los que no sabías si en realidad creían en una ideología de derechas o por qué cojones lo hacían. Además creo que no fue una cosa autóctona, sino que simplemente lo copiaron de Inglaterra" (Llansamà, 2011: 357). Tanmateix, a mesura que els skinheads de dretes es polititzaven i radicalitzaven més, els punks i antifeixistes s'organitzaven millor. Tota aquesta militància es manifestava als nous grups punks que sorgien. Per exemple, *Skatalà*, un grup clarament marcat pels ritmes d'ska, el qual es va declarar des de l'inici i obertament antifeixista.

Tot plegat, encara que el moviment fos molt militant, els mitjans de comunicació van classificar els punks com a "tribus urbanes" i aquest terme, segons Muriana (2016: 55) "despertava recel perquè estava buit de significat". L'autor afegeix que en un primer moment el punk va ser tractat com una simple moda juvenil, i fins i tot, va despertar una certa sornegueria als mitjans de comunicació; ben aviat, però, "aquesta sornegueria desapareix de la premsa oficial per encertar un relat més dur contra el moviment" (Muriana, 2016: 54). A banda dels mitjans de comunicació, els punks també generaven rebuig en la policia. Segons Jordi Bas, hi havia baralles contínuament entre els policies i els punk: "la policia no ens estimava; anaven per nosaltres descaradament, perquè els hi fèiem nosa" (Bas, 2020). I afegeix que era tot pels estereotips²⁵: "molta gent va acabar a la presó per punk. Si no hagués estat punk, no hagués acabat a la presó" (Bas, 2020).

Recapitulant, el moviment punk a Barcelona als anys 80 es caracteritza per: un estil musical accelerat i no gaire professional; una estètica similar a l'anglosaxona, basada en el *Do It Yourself*; unes produccions culturals d'autoproducció i autogestió (fanzins i ràdios lliures); i un debat intern entre la vessant més destructiva (el *No future* de les drogues) i la més constructiva (el militant, lligat a l'anarquisme i l'antifeixisme).

²⁵ Recordem que la contracultura s'acaba configurant gràcies a factors externs; a les etiquetes i els significats que atorga la resta de la societat als membres de la contracultura en qüestió.

5. ANÀLISI DE MERCAT

5.1. Característiques del documental

Característiques del documental <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	
Gènere	Documental
Subgènere	Històric
Durada	55 minuts
Temàtica	Musical, sobre la història del punk a Barcelona
País de producció	Espanya
Llengües	Català i castellà
Públic	A partir de 16 anys
Target	Classe mitja i mitja alta

TAULA 6. Característiques del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia.

5.2. Anàlisi DAFO

Mitjançant un anàlisi DAFO volem determinar quines són les debilitats, les oportunitats, les amenaces i les fortaleeses del nostre projecte. Hem escollit l'anàlisi DAFO ja que és un mètode que fàcilment permet analitzar la situació i les característiques bones i dolentes d'un projecte. Pérez-Capdevila (2013), explica que és una eina de múltiple aplicació que pot ser utilitzada per tots els departaments o àrees d'una organització en els seus diferents nivells, per analitzar diferents aspectes de caràcter estratègic, donat que proveeix excel·lent informació per prendre decisions. El benefici que s'obté amb la seva aplicació és el coneixement de les condicions reals de com es troba una organització per poder decidir si assumir riscos i aprofitar les oportunitats que té a l'entorn (Pérez-Capdevila, 2013).

Anàlisi DAFO del projecte <i>Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80</i>	
DEBILITATS	AMENACES
• Poc finançament • Som un equip nou i no conegut • Temàtica fora de l'actualitat • Moltes despeses	• Demanda molt específica • Dificultats per entrar amb força al mercat audiovisual actual
FORTALESES	OPORTUNITATS
• Originalitat del producte • Documental sense caducitat • Coproducció amb una cadena forta • Tema d'interès per la comunitat de Barcelona • Tema atemporal, ja que és històric	• Poca competència • Existència de moltes plataformes digitals de distribució de contingut audiovisual

TAULA 7. Anàlisi DAFO del projecte documental. Elaboració pròpia.

5.3. Models d'explotació

Per saber les possibilitats reals de producció del nostre documental com a projecte, hem de veure quines opcions d'explotació existeixen per tal de finançar-lo i dur-lo a terme. Les opcions són les següents:

- Diners propis, quan l'entitat promotora o el productor-promotor pot aportar diner propi en un percentatge que pot variar segons la legislació (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 74)
- Acord de coproducció amb altres societats o productores audiovisuals. Acostumen a introduir-se fórmules de percentatge per dividir-se la distribució del programa i els recursos econòmics. (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 74)
- Un pacte amb el distribuïdor que asseguri l'aparició del film en les pantalles d'exhibició cinematogràfica, és un pagament anticipat o parcial sobre els futurs ingressos a taquilla (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 74)

- Acords amb una cadena de televisió. Es concentra en una coproducció o en la compra dels drets d'antena per passar la pel·lícula o el que sigui al cap d'un cert temps d'exhibició en pantalles comercials. (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 74)
- Preventa del fil a distribuïdors d'altres països. Aquestes adelanten una part dels diners precisament per la producció obtenint beneficis per la distribució del producte en els seus respectius països (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 74)
- El recurs a inversors privats, bancs, entitats de crèdit o societats d'inversions.
- Participacions personals d'actors o tècnics de la producció que contribueixen a finançar al projecte, arriscant capital o treballant sense cobrar o fent-ho per sota del seu valor a l'espera de rebre beneficis de la producció (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 74)
- Ajudes la producció impulsades per la idea de contrarrestar la poderosa influència dels productes nord americans. Hi ha programes 'Media', 'Eureka Audiovisual' i 'Eurimages' (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 74)
- A Espanya existeix la possibilitat de realitzar una coproducció amb Amèrica Llatina (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75)
- Ajudes públiques a la producció, les subvencions atorgades pels ministeris de cultura de cada país (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75)

El model d'explotació escollit pel documental *Destruir per construir. El Punk a Barcelona als anys 80* és una coproducció amb una cadena de televisió.

Les coproduccions, segons Fernández i Martínez (1994, pàg. 76), són un mètode de producció en el que la televisió estableix, en col·laboració a altres televisions, productores de vídeo o cinematogràfiques, acords de coproducció on cada una de les parts aporta un percentatge de la financiació. Els qui participen en la coproducció, es reparteixen els drets en exclusiva pels seus respectius territoris d'influència i pacten els percentatges de beneficis segons les seves aportacions.

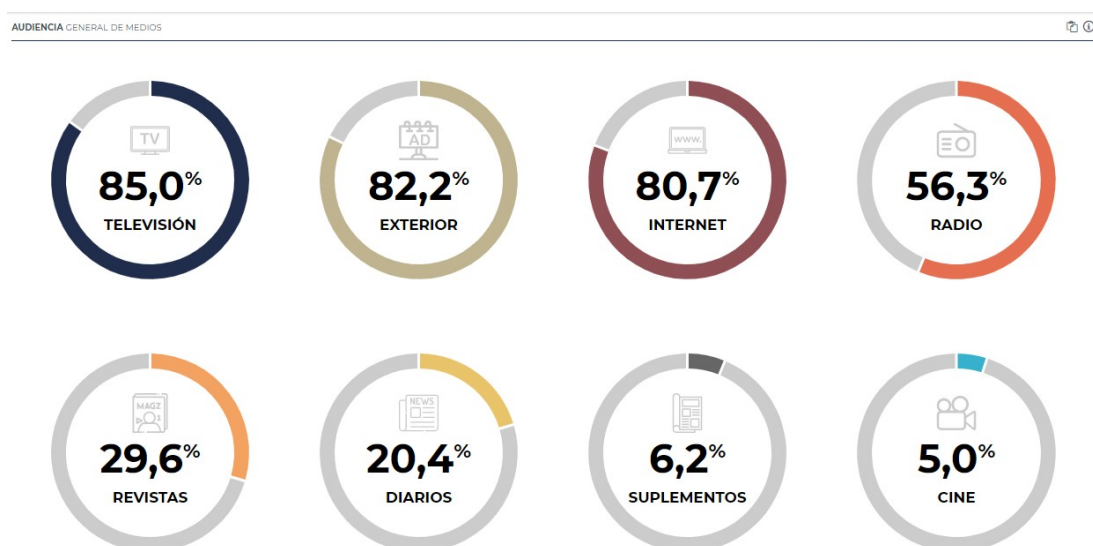
5.4. Anàlisi de la televisió a Espanya i Catalunya

5.4.1. Consum televisiu

Les dades que presentarem a continuació han sigut extretes de la pàgina oficial de l'AIMC (Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación), un organisme que treballa a nivell estatal, i també del CAC (Consell de l'Audiovisual de Catalunya), que opera a escala autonòmica. El nostre producte està dirigit a l'audiència de Catalunya, però hem volgut analitzar també el consum televisiu a Espanya, per tal d'ampliar la perspectiva de l'anàlisi de mercat.

Les xifres i dades dels estudis són les més actuals que hem trobat als dos portals: les de l'AIMC, les hem extret del Estudio General de Medios (EGM) del desembre del 2019; i les del CAC han estat extretes del BIAC (Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya, del tercer quadrimestre del 2019), i del Dossier de premsa del 2019 (elaborat conjuntament pel CAC, el Centre d'Estudis d'Opinió i la Generalitat de Catalunya).

Pel que fa a l'audiència general dels mitjans, la televisió estàndard és el mitjà que més espectadors té (85%), seguida per la publicitat en suports exteriors (82'2%), i l'Internet (80'7%)²⁶. Com veiem a la següent imatge, aquests tres mitjans són, amb diferència, els més consumits per l'audiència espanyola²⁷:

GRÀFIC 1. Audiència general dels mitjans de comunicació a Espanya, el 2019. Font: AIMC - EGM²⁸

Pel que fa a la penetració de la televisió a Espanya, ha estat la que menys ha variat en els últims nou anys, juntament amb la del cinema: el 2010 tenia una penetració del 87'9%, i el 2019 del 85'4%²⁹. Els espectadors que més han consumit la televisió han estat els de 65 o més anys (amb un 24'5%); i els que menys, els que tenen entre 14 i

²⁶ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Audiencia general de los medios en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

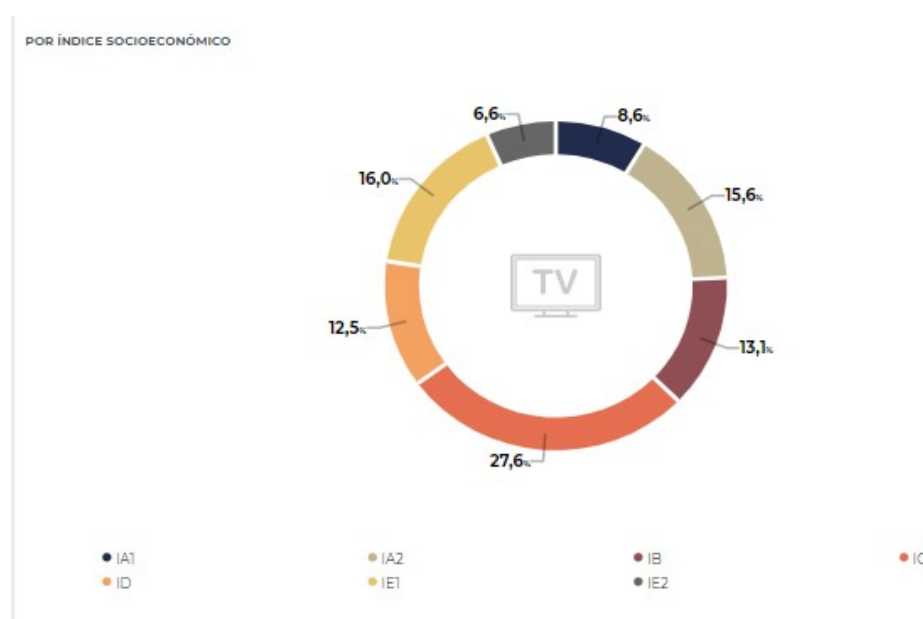
²⁷ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Audiencia general de los medios en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

²⁸ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Audiencia general de los medios en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

²⁹ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Evolución penetración audiencia general de medios*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

19 anys. Del total de consumidors i consumidores de la televisió, el 51'3% han estat dones, enfront del 48'7% d'homes³⁰.

Respecte a la capacitat adquisitiva, qui més consumeixen la televisió a Espanya són els consumidors i les consumidores de la classe mitjana i mitjana-alta. El grup que més televisió veu, amb un 27'6%, és el de la classe mitjana. És cert que el segon grup on més consumidor de televisió hi ha és el de la classe baixa (amb un 16%); però, en general, fent una divisió a tres de les classes (baixa / mitjana / alta), la gran majoria dels consumidors es situen en la classe mitjana i mitjana-alta. Del total dels consumidors i consumidores, només un 22'6% pertany a la classe baixa; un 53'2% a la classe mitjana; i un 24'2% a la classe alta. Tota aquesta informació es pot veure a la següent gràfica de l'AIMC, on "A" significa "classe social alta"; "B" és "mitjana alta"; "C" és "mitjana-mitjana"; "D" és "mitjana baixa"; i "E" és "baixa"³¹:

GRÀFIC 2. Perfil socioeconòmic dels consumidors de televisió a Espanya, el 2019. Font: AIMC - EGM³²

A Catalunya les dades no varien gaire. La penetració de la televisió el 2019 va ser del 85'7%, la més alta de tots els mitjans; i els majors consumidors també van ser els de 65 o més anys, amb un 94'3% de penetració³³. Segons el BIAC, "l'any 2019 s'ha consumit una mitjana de 3 hores i 12 minuts de televisió"³⁴. La televisió és la primera

³⁰ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por targets*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/television>

³¹ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por índice socioeconómico*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/television>

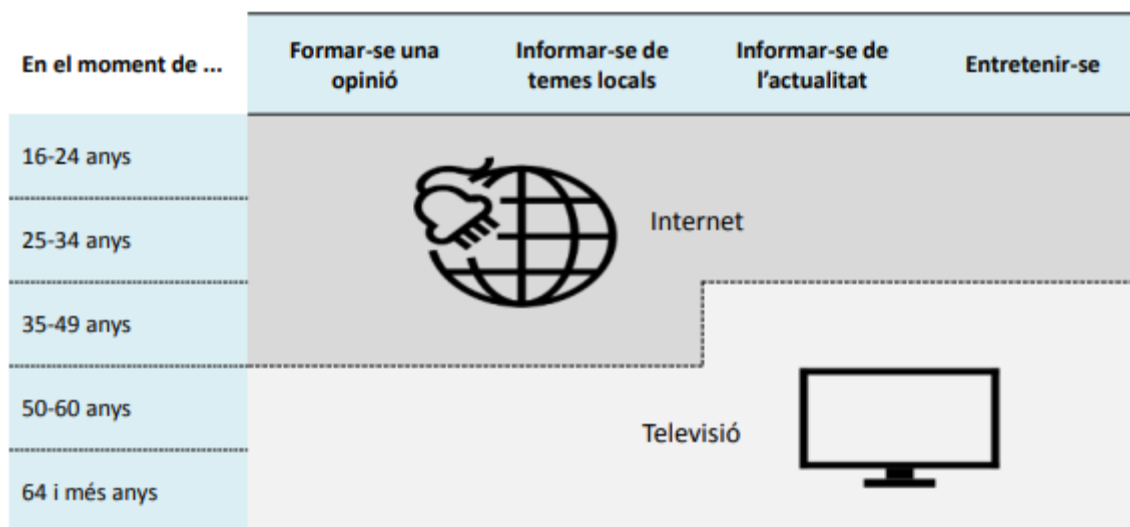
³² Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por índice socioeconómico*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/television>

³³ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

³⁴ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

opció dels catalans i les catalanes a l'hora d'informar-se de l'actualitat i a l'hora d'entretenir-se, inclús per davant d'Internet; i aquesta preferència es manté també a l'hora de formar-se una opinió i informar-se de temes locals a la gent de 50 anys i més³⁵:

ÚS PREFERENT DELS MITJANS. FRANGES EDAT

GRÀFIC 3. Ús preferent dels mitjans, segons les franges d'edat, a Catalunya el 2019. Font: CAC³⁶

Seguint amb els hàbits de consum de la televisió a Catalunya, cal fer una distinció entre la televisió en directe i els continguts de consum sota demanda; ja que, si bé “9 de cada 10 ciutadans miren la televisió en directe cada dia, les persones més joves són les que miren menys la televisió en directe”³⁷. Considerem important destacar aquesta característica, perquè creiem que és molt significatiu dins del consum televisiu actual, i pot influir a l'hora de crear un nou producte audiovisual.

Tanmateix, analitzant més concretament el consum del nostre producte en qualsevol tipus de mitjà de comunicació audiovisual, veiem que els continguts formatius i documentals tenen un grau de consum elevat (un 29%), inclús més que els continguts esportius i d'actualitat esportiva (un 24'8%)³⁸. En aquest cas, també existeix una gran diferència segons la franja d'edat: els ciutadans entre 50 i 64 anys són els més

³⁵ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

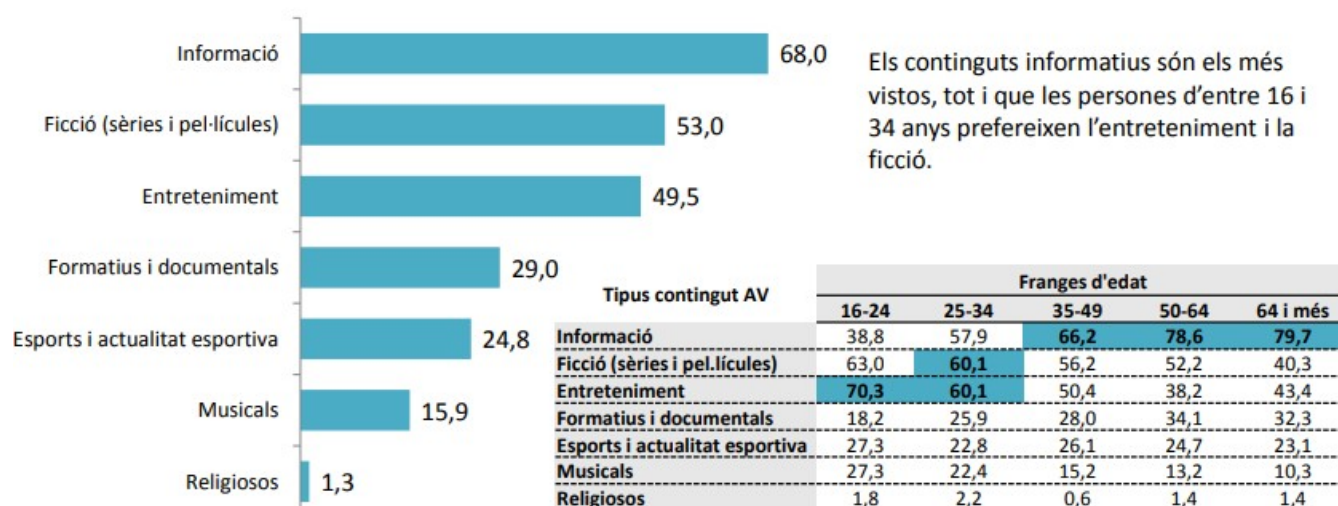
³⁶ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

³⁷ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

³⁸ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

documentals i continguts informatius consumeixen (amb un 34'1%), i els espectadors d'entre 16 i 24 anys són els que menys en consumeixen (amb un 18'2%)³⁹.

CONTINGUTS AUDIOVISUALS PREFERITS

GRÀFIC 4. Continguts audiovisuals preferits dels catalans, el 2019. Font: CAC⁴⁰

En resum, podem dir que la televisió a Catalunya és un mitjà amb molt bona penetració; consumit majoritàriament per gent amb una capacitat socioeconòmica mitjana-alta; on existeix una clara diferenciació en el consum segons les franges d'edats.

5.4.2. Oferta televisiva

La gran majoria de l'oferta televisiva a Catalunya és mitjançant la televisió "en obert", és a dir, aquella que no necessita subscripció específica per ser visualitzada. També existeix una àmplia oferta televisiva "sota demanda" o "de pagament", la qual s'analitzarà en el capítol 5.5.2. *Oferta de serveis sota demanda*.

³⁹ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

⁴⁰ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

En total, a tota Catalunya, es poden veure 92 canals⁴¹ de televisió tradicional en obert; dels quals 7 de cada 10 són privats⁴². No obstant això, si mirem la mitjana dels canals que s'hi poden veure a les llars catalanes, el total baixa a 43 canals: 9 nacionals (en l'àmbit de Catalunya), 32 estatals (en l'àmbit d'Espanya) i 51 locals (segons cada localitat)⁴³. A les següents taules s'especifica quins són aquests canals, quina és la seva titularitat, oferta i llengua vehicular:

La televisió tradicional d'àmbit nacional

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Desembre del 2019.

GRÀFIC 5. Oferta televisiva tradicional en obert, d'àmbit català, el 2019. Font: CAC⁴⁴

⁴¹ S'entén "canal" en seu significat usual, del que en realitat hauria de ser "programa" en el seu terme tècnic i administratiu.

⁴² Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

⁴³ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

⁴⁴ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

La televisió tradicional d'àmbit estatal

GRÀFIC 6. Oferta televisiva tradicional en obert, d'àmbit estatal, el 2019. Font: CAC⁴⁵

Cal esmentar que la llengua vehicular d'àmbit estatal és el castellà, però els canals “La 1”, “La 2” i “Canal 24 Horas” de la Corporación de Radio y Televisión Española (CRTVE) emeten els seus continguts en català per a Catalunya.

La televisió tradicional d'àmbit local (1)

GRÀFIC 7. Oferta televisiva tradicional en obert, d'àmbit local, el 2019. Font: CAC⁴⁶

⁴⁵ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

⁴⁶ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

De tota aquesta gran oferta de canals, la que més audiència ha tingut durant la tercera onada del 2019 a Espanya, ha estat Antena 3, amb un 14'8 minuts de consum per espectador; seguit per La 1 (12'2 minuts per espectador); La Sexta (7'6 minuts per espectador); i TV3 (3'1 minuts per espectador)⁴⁷. En canvi, si analitzem el rànkung d'audiència en l'àmbit de Catalunya, veiem que TV3 ha estat la cadena més vista el 2019, acabant el desembre amb un 15% de quota de pantalla, per sobre de Tele 5 (11'4%), Antena 3 (8'5%), La 1 (6'6%), La Sexta (6'1%), Cuatro (4'5%) i 8tv (0'9%). Durant tots els mesos del 2019, TV3 ha estat el més vist, i la resta dels canals ara esmentats en cap mes han tingut més share que el canal català. L'octubre va ser el mes on més diferència de share hi va haver entre TV3 i la resta dels sis canals esmentats: TV3 va obtenir un 18'2% i el següent va ser Tele 5, amb un 11'6%⁴⁸. Cal esmentar que els espectadors prefereixen veure TV3 per informar-se (32'9%), i per entretenir-se (12'8%)⁴⁹. Segons el mateix informe, TV3 ha augmentat el seu nombre d'espectadors en un 22'9% en els darrers dos anys⁵⁰.

Si mirem l'audiència segons els grups de comunicació, el lideratge canvia: Mediaset España és el grup que més quota de pantalla ha tingut a Catalunya durant el 2019 (un 24'9%); Atresmedia és el segon (23'8%); i la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) és el tercer grup en el rànkung, amb un 18% de share⁵¹.

A continuació, per tal de determinar la competència del nostre producte, analitzarem l'oferta de programes dels següents grups de comunicació: CRTVE, Atresmedia Televisión, Mediaset España i CCMA. D'aquests grups s'examinaran els canals i els programes que ofereixin contingut de gènere documental.

Pel que fa a la Corporación de Radio y Televisión Española, durant el període 2019-2020 ofereix 47 programes de tipologia documental en els seus canals⁵²:

⁴⁷ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Ranking de cadenas de televisión*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/television>

⁴⁸ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

⁴⁹ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

⁵⁰ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

⁵¹ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

⁵² Corporación de Radio y Televisión Española (2020). *Programación*. CRTVE. Recuperat de <https://www.rtve.es/alacarta/programas/tve/todos/1/?order=1&criteria=asc&emissionFilter=all>

Programa	Temàtica	Horari	Durada	Compatibilitat amb el nostre producte
La 1				
Climas extremos	documentals científics i de viatge	Dies alterns	55-60 minuts	No
Ochentéame otra vez	històric	Dijous i divendres	50-60 minuts	No
La 2				
200. Una noche en El Prado	documentals sobre l'art	28 de novembre	52:30 minuts	No
Al filo de lo imposible	documental esportiu	16 de febrer	1 hora i 8 minuts	No
Arqueomanía	documentals arqueològics	Divendres	25-30 minuts	No
Bubbles	documentals sobre la natura	Dies alterns	20-30 minuts	No
Cantabria	documentals històrics	Dies alterns	30 minuts	No
Carlos V: los caminos del Emperador	documentals històrics	Dies alterns	30 minuts	No
Carràrius	documentals històrics i de viatge	Dimarts a les 18:05	25 minuts	No
Cartas en el tiempo	documentals històrics	Dies alterns	15-30 minuts	No
Cinc dies a...	documentals periodístics d'actualitat	Dies alterns	25 minuts	No
Ciudades españolas Patrimonio de la Humanidad	documentals periodístics	Dies alterns	50 minuts	No
Crónicas	documentals periodístics	Dijous a les 23:30	20-25 minuts	Sí

Cuadernos de paso	documentals històrics	Dies alterns	55-60 minuts	No
Detrás del instante	documentals periodístics	Dies alterns	30 minuts	No
Diario de un nómada	documentals de viatge	Diumenges	25-30 minuts	No
Documaster	documentals periodístics, històrics i d'actualitat	Dijous alterns	50-55 minuts	Sí
Documenta2	documentals periodístics	Dies alterns	Variable, segons la temàtica	Sí
Documentos TV	documentals periodístics d'actualitat	Dies alterns	Variable, segons la temàtica	No
Edificios	documentals sobre l'arquitectura	Dissabtes alterns	30 minuts	No
El bosque protector	documentals sobre la natura	Dissabtes alterns	25-30 minuts	No
El cazador de cerebros	periodístic i científic	Dilluns a les 20	30 minuts	No
El documental	documentals periodístics, històrics i d'actualitat	Dies alterns	Variable, segons la temàtica	Sí
El Escarabajo Verde	periodístic i científic	Dies alterns	30 minuts	No
El hombre y la Tierra	periodístic i científic	Dies alterns	Variable, segons la temàtica	No
El universo escondido	documentals sobre la natura	De dilluns a divendres	20-25 minuts	No
El vínculo con la Tierra	documentals sobre la natura	Dies alterns	25 minuts	No
En portada	documentals periodístics	Dilluns a les 23:30	Variable, segons la	No

	d'actualitat		temàtica	
Escala humana	documentals sobre l'art	Dilluns	30 minuts	No
Espacios naturales	documentals sobre la natura	Dies alterns	25-60 minuts	No
Flash Moda Monográficos	documentals monogràfcs sobre l'art	Dies alterns	20-30 minuts	No
Grandes documentales	documentals de viatge i natura	Dies alterns	Variable, segons la temàtica	No
Hundidos	documentals marítims	Diumenges	50 minuts	No
Imprescindibles	documentals monogràfics sobre personalitats	Dies alterns	50-60 minuts	No
Imprescindibles del deporte	documentals monogràfics sobre personalitats esportives	Dies alterns	30-50 minuts	No
Ingenieria romana	documentals històrics i arqueològics	Dies alterns	45-50 minuts	No
Jara y sedal	documentals sobre la natura	Divendres a les 18:00	25-30 minuts	No
La navaja de Ockham	documentals sobre l'esoterisme	Dies alterns	25-30 minuts	No
La noche temática	documentals de diversa temàtica	Dissabte a les 23:00	40-60 minuts	Sí
Los pueblos	documentals de viatge	Dies alterns	20-25 minuts	No
Pueblo de Dios	documentals de temàtica religiosa	Diumenge a les 11:30	25-30 minuts	No
¡Qué animal!	documentals	Dissabtes	25-30 minuts	No

	sobre els animals			
Ruta vía de la Plata	documentals històrics	De dilluns a divendres	45-50 minuts	No
Senderos de gran recorrido	documentals de viatge	Dissabtes	25-30 minuts	No
Tesoros de la corona	documentals històrics	De l'11 al 18 d'octubre	45-50 minuts	No
Un país en la mochila	documentals de viatge	De dilluns a divendres	55-60 minuts	No
Teledeporte				
Conexión vintage	documentals esportius	Dies alterns	60 minuts	No
Playz (plataforma de continguts de CRTVE)				
Nosotrxs somos	actualitat periodística	A demanda	45 minuts	No

TAULA 8. Programació de gènere documental a CRTVE (2019-2020). Font: CRTVE⁵³.
Elaboració pròpia.

De la graella anterior, per la seva temàtica i format, només cinc programes serien compatibles per difondre el nostre producte: *Crónicas*, *Documaster*, *Documenta2*, *El documental* i *La noche temática*.

Cal esmentar que, a banda dels tres canals ara analitzats, al període 2019-2020, CRTVE també ha ofert contingut documental a la seva plataforma Playz; com ara, el programa documental *Nosotrxs somos*, d'actualitat periodística, que relata la vida de les diferents persones que s'inclouen en el col·lectiu LGBTIQ+⁵⁴. Tanmateix, aquesta corporació també disposa de la Filmoteca⁵⁵, una altra plataforma en línia on es poden veure documentals.

⁵³ Corporación de Radio y Televisión Española (2020). *Programación*. CRTVE. Recuperat de <https://www.rtve.es/alacarta/programas/tve/todos/1/?order=1&criteria=asc&emissionFilter=all>

⁵⁴ Corporación de Radio y Televisión Española (2019). *Nosotrxs Somos*. CRTVE. Recuperat de <https://www.rtve.es/alacarta/videos/nosotrxs-somos/>

⁵⁵ Corporación de Radio y Televisión Española (2019). *La Filmoteca*. CRTVE. Recuperat de <https://www.rtve.es/filmoteca/>

En el cas d'Atresmedia Televisión, en el període 2019-2020 ofereix dos programes classificats com a documentals al seu canal La Sexta⁵⁶:

Programa	Temàtica	Horari	Durada	Compatibilitat amb el nostre producte
La Sexta				
Detrás del muro	documental sobre la immigració dels EUA	22/02/2019		No
¿Dónde estabas entonces?	serie documental històric	Dimarts a les 22:30	125 minuts	Sí
Flooxer (plataforma de continguts d'Atresmedia)				
El náutico. El refugio de los músicos	docuserie musical	Sota demanda		No
Follow San Francisco	docureality	Sota demanda		No
Vosotros sois mi película	documental cinematogràfic	Sota demanda		No

TAULA 9. Programació de gènere documental a Atresmedia Televisión (2019-2020). Font: Atresmedia Televisión⁵⁷. Elaboració pròpia.

De la graella d'Atresmedia, només un programa pot ser compatible amb el nostre producte: *¿Dónde estabas entonces?* Es tracta d'una sèrie documental, que relata la història d'Espanya des del 1977 fins al 2017, fent un retrat social del país a través dels ciutadans. Creiem que, per temàtica i format, el nostre documental podria ser un capítol d'aquest programa.

A banda dels canals analitzats, Atresmedia també té una plataforma de continguts audiovisuals, Flooxer, on també ofereix documentals; en el període 2019-2020 n'ha ofert tres: *El náutico. El refugio de los músicos*, *Follow San Francisco* i *Vosotros sois mi película*⁵⁸.

⁵⁶ Atresmedia Televisión (2020). *Programación*. Atresmedia Televisión. Recuperat de <https://www.atresplayer.com/lasexta/programas/>

⁵⁷ Atresmedia Televisión (2020). *Programación*. Atresmedia Televisión. Recuperat de <https://www.atresplayer.com/lasexta/programas/>

⁵⁸ Flooxer en Atresmedia (2020). *Documentales*. Atresmedia Televisión. Recuperat de <https://www.atresplayer.com/documentales/>

Cal esmentar que Atresmedia Televisió també realitza altres programes que es poden relacionar amb el gènere documental, però, per la definició que en fem nosaltres, hem decidit no incloure'ls a la classificació anterior. Parlem de programes com *Equipo de investigación* o *Scoop*, on es tracten diverses temàtiques actuals, mitjançant un format híbrid entre reportatges d'investigació i documental.

Pel que fa a Mediaset España, en el període 2019-2020 no ofereix cap programa que sigui classificable com a documental en els seus nou canals; no obstant això, ha ofert tres documentals mitjançant la seva plataforma de continguts Mitele⁵⁹:

Programa	Temàtica	Horari	Durada	Compatibilitat amb el nostre producte
Mitele (plataforma de continguts de Mediaset)				
La unión hace la fuerza: cuando la cocina y el maridaje van de la mano	documental gastronòmic	Sota demanda	16 minuts	No
Jerez Entreverao	documental gastronòmic	Sota demanda	16 minuts	No
You make me proud	documental esportiu	Sota demanda	62 minuts	No

TAULA 10. Programació de gènere documental a Mediaset España (2019-2020). Font: Mediaset España⁶⁰. Elaboració pròpia.

A banda d'aquests tres documentals, Mediaset España té actualment (2019-2020) tres programes que es poden relacionar amb el gènere documental: *En el punto de mira*, *En la mesa del coronel* i *Fuera de cobertura*⁶¹. Segons la definició que adoptem nosaltres del gènere documental, no considerem que aquests tres programes siguin estrictament documentals; ja que el seu format concorda més amb reportatges d'investigació de temàtica actual. Així, doncs, de la graella de canals de Mediaset, no hi ha cap programa que sigui compatible amb el nostre producte.

⁵⁹ Mitele.es en Mediaset (2020). *Documentales*. Mediaset. Recuperat de <https://www.mitele.es/documentales/>

⁶⁰ Mitele.es en Mediaset (2020). *Documentales*. Mediaset. Recuperat de <https://www.mitele.es/documentales/>

⁶¹ Mediaset España (2020). *Programación*. Mediaset. Recuperat de <https://www.mitele.es/programas-tv/en-el-punto-de-mira/>

En el cas de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, en el període 2019-2020 ofereix nou programes classificats dins el gènere documental⁶²:

Programa	Temàtica	Horari	Durada	Compatibilitat amb el nostre producte
Canal 33				
60 minuts	documentals periodístics d'actualitat	Dilluns a les 23:00	50-55 minuts	Sí
Crims	docusèrie	Dilluns a les 21:55	50-60 minuts	No
Cronos	docuficció històrica	Dijous a les 23:00	40-60 minuts	No
El documental	d'autor	Dijous a les 23:20	Variable	Sí
TV3				
30 minuts	documentals periodístics històrics i d'actualitat	Diumenge a les 21:55	40 minuts	Sí
El suplent	històric i d'entreteniment	Dilluns a les 21:55	45 minuts	No
La gran il·lusió	docusèrie històrica	Diumenge a les 22:40	30-40 minuts	No
Pròxima estació	docusèrie d'actualitat	Dimarts a les 22:30	45-50 minuts	No
Sense ficció	documentals periodístic d'actualitat	Dimarts a les 21:55	50-60 minuts	Sí

TAULA 11. Programació de gènere documental a la CCMA (2019-2020). Font: CCMA⁶³.
Elaboració pròpia

⁶² Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (2020). *Tots els programes documentals*. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/alcanta/programes/documentals/>

⁶³ Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (2020). *Tots els programes documentals*. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/alcanta/programes/documentals/>

De la graella anterior sobre els programes de la CCMA, *60 minuts*, *El documental*, *30 minuts* i *Sense ficció* serien els programes més adients per difondre el nostre documental; ja que la temàtica i el format del nostre producte, i sobretot, el territori de difusió (Catalunya) són compatibles.

Resumint l'anàlisi de l'oferta documental de la televisió en obert, i diferenciant els operadors d'àmbit estatal i nacional, podem afirmar que CRTVE és el grup que més contingut documental emet. El canal La 2 ofereix un gran ventall de programes documentals, molt variats tant en la temàtica, com en el format. En ser un canal públic, l'accessibilitat als seus continguts és més assequible: gairebé tots els programes que emet en tots els seus canals i plataformes de continguts estan disponibles al seu servei "a la carta", sense cap restricció ni limitació de visualització. Amb relació al nostre documental, creiem que hi ha cinc programes de CRTVE compatibles amb el nostre producte.

Atresmedia Televisión és el segon operador que més contingut documental ofereix en l'àmbit estatal, molt per sota de CRTVE; ja que només té dos programes d'aquesta tipologia. La varietat i temàtica de documentals d'aquest operador també és més reduïda respecte a l'ens públic; així com l'accessibilitat als seus continguts "a la carta" (al ser privat, molts dels seus programes es poden veure íntegrament sota demanda). Amb relació al nostre documental, creiem que hi ha només un programa d'Atresmedia Televisión compatible amb el nostre producte.

Mediaset España és el grup que menys oferta documental té; ja que no té cap programa d'aquest gènere a la televisió en obert, i només ofereix contingut d'aquesta tipologia mitjançant la seva plataforma de contingut. Així, doncs, amb relació al nostre documental, no hi ha cap programa de Mediaset España compatible amb el nostre producte.

Per finalitzar, ja a l'àmbit nacional, la CCMA ofereix un gran ventall de programes documentals. No és l'operador que emet més programes d'aquesta tipologia, perquè, com hem vist, el primer n'és la CRTVE; però la seva oferta és la que més s'ajusta al nostre producte, per temàtica, format i, sobretot, per àmbit de difusió. Així, doncs, amb relació al nostre documental, creiem que hi ha cinc programes a la CCMA compatibles amb el nostre producte.

5.5. Anàlisi dels serveis sota demanda de pagament

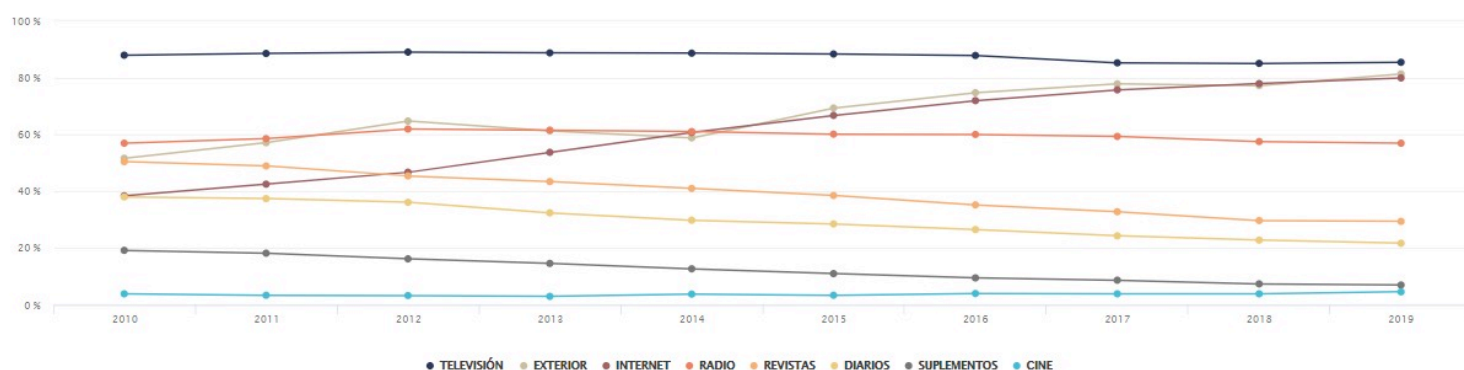
5.5.1. Consum d'Internet

Avui en dia no només es pot difondre contingut audiovisual a través de la televisió: amb la tecnologia que tenim al nostre abast, cal tenir en compte les oportunitats que ofereix l'Internet pel que fa al consum d'aquest tipus de continguts. Per tant, es creu

rellevant considerar aquest canal com a possible mètode de difusió del nostre projecte.

Al realitzar l'anàlisi del consum televisiu, hem constatat la gran presència i importància que té l'Internet en el consum d'audiovisuals avui dia; perquè, el cert és que, encara que la televisió en directe presenti molt bones xifres de penetració, és innegable que l'Internet va agafant cada cop més força. Així ho demostra el següent gràfic, extret de l'últim informe de l'Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación⁶⁴:

EVOLUCIÓN PENETRACIÓN AUDIENCIA GENERAL DE MEDIOS

GRÀFIC 8. Evolució de la penetració de l'audiència general dels mitjans a Espanya, el 2019. Font: AIMC - EGM⁶⁵

Com es pot veure al gràfic anterior, el mitjà que més (i més ràpid) ha augmentat la seva penetració ha estat l'Internet: l'any 2010 tenia un 38'4% de penetració, i l'any 2019, després de pujar 41'5 punts, en tenia un 79'9%⁶⁶.

Aquest augment d'Internet s'ha d'entendre paral·lelament al desenvolupament i millora de la tecnologia i la digitalització constant dels continguts; un procés que ha estat accelerat per l'augment de la banda ampla i de la disponibilitat de monitors d'alta definició per ordinador, i per l'increment de plataformes que tenen capacitat de reproducció de vídeo, com els telèfons o les tablets (Izquierdo-Castillo, 2012).

Tot plegat, l'audiència va canviant el seu model de consum dels mitjans de comunicació i, com hem assenyalat anteriorment, l'Internet va guanyant més presència, en detriment dels mitjans convencionals. Són diversos els estudis que

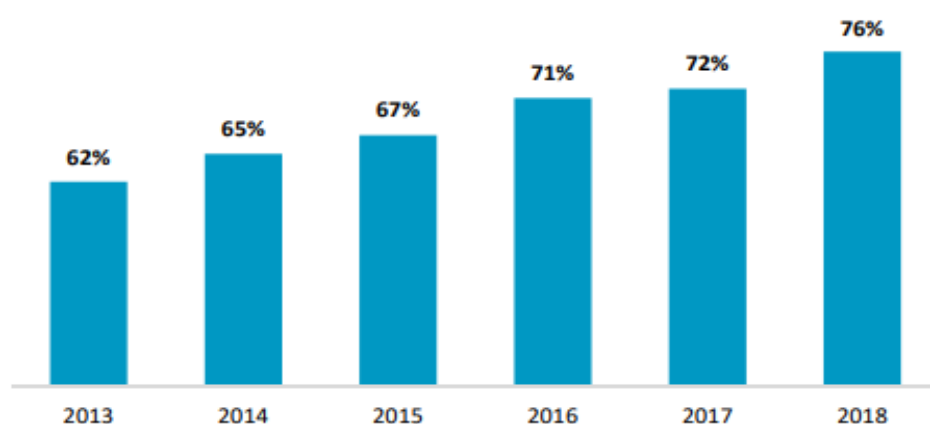
⁶⁴ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Evolución de la penetración de la audiencia general de los medios en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

⁶⁵ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Evolución de la penetración de la audiencia general de los medios en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

⁶⁶ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Evolución de la penetración de la audiencia general de los medios en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

assenyalen aquesta tendència, com ara l'Informe Anual del Sector de los Contenidos Digitales en España, del Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (ONTSI)⁶⁷. Aquest informe apunta que el nombre d'usuaris que utilitzen Internet diàriament s'incrementa any rere any (com es pot veure a la gràfica de sota). Així, la pràctica totalitat de les llars espanyoles (99'5%) disposa de cobertura LTE el 2018⁶⁸.

Gráfico 5. Evolución de los usuarios europeos que utilizan diariamente Internet

GRÀFIC 9. Evolució dels usuaris europeus que utilitzen Internet diàriament. Font: ONTSI⁶⁹

Respecte l'ús que fan els usuaris d'Internet, tal com il·lustra el gràfic de sota, el 72% és per consumir televisió per Internet (per streaming) o vídeos; el 62% per mirar vídeos a través de plataformes en obert; el 56% per escoltar música (web ràdio o streaming); el 42% per veure la televisió online (en directe o a la carta) de canals de la televisió; el 33% per jugar o descarregar videojocs; i el 31% per mirar vídeos sota demanda⁷⁰. Amb aquestes dades volem remarcar el gran consum de televisió i vídeos en xarxa; que pot ser compatible amb consumir documentals.

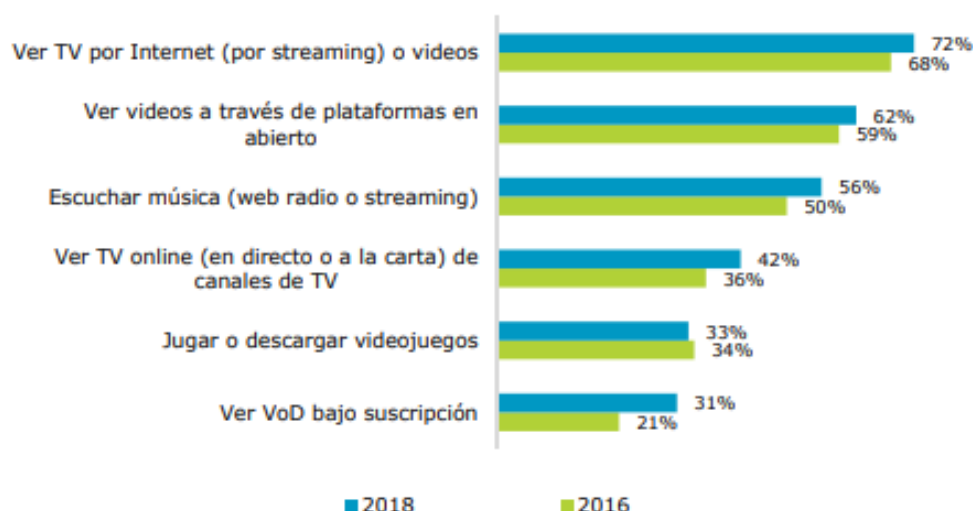
⁶⁷ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales 2019*. ONTSI. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

⁶⁸ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales en España 2019*. ONTSI. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

⁶⁹ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales en España 2019*. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

⁷⁰ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales en España 2019*. ONTSI. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

Gráfico 7. Principales usos de Internet relacionados con el consumo de contenidos digitales en la UE-28 (% usuarios que han accedido a Internet en los últimos 3 meses)

GRÀFIC 10. Principals usos d'Internet en relació al consum de continguts digitals, el 2018.
Font: ONTSI⁷¹

Tanmateix, la tendència en alça d'Internet es pot veure reflectida als ingressos que genera la indústria dels continguts digitals. Des del 2013 la seva facturació no ha parat de créixer: aquell any va generar 7.774 milions d'euros i el 2018 (les últimes dades disponibles) en va generar 13.331 milions. Dins la gran indústria dels continguts digitals, el sector que més ingressos ha generat el 2018 ha estat el del cine i el vídeo (representant el 34'6% de tots els guanys). En segona posició, les activitats de programació i emissió de ràdio i televisió van ser les que més van facturar, amb un 29'7%; seguides de la publicitat online (14'8%); les publicacions de llibres, diaris i altres activitats de publicació (9'2%); videojocs (6'7%); altres serveis d'informació (3'3%); i altres activitats de gravació de so i edició musical (1'7%)⁷². Amb aquests indicadors tornen a remarcar la importància del sector del cine i el vídeo, dins la gran indústria dels continguts digitals.

Un altre indicador econòmic que demostra la importància del sector digital és el nombre d'empreses i operadors que hi treballen. Des de l'any 2015, la xifra de les empreses que es dediquen al sector dels Continguts Digitals ha anat augmentant, i el 2018 es calculava que hi havia 10.035 que s'hi dedicaven; ocupant 35.155

⁷¹ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales España 2019*. ONTSI. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

⁷² Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales España 2019*. ONTSI. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

treballadors en total. Cal destacar que la branca del cine, vídeo i programes de televisió representa el 47% del total del personal ocupat del sector⁷³.

D'altra banda, analitzant més detalladament el mercat televisiu, cal parar atenció en l'impacte dels OTT dins aquest mercat. Els serveis OTT, de l'anglès *Over The Top*, són aquells que s'ofereixen a través d'Internet, sense necessitat de cap gestió específica per part dels operadors en línia; com ara Netflix o HBO. Actualment el mercat de les OTT representa un 18% de la quota total del mercat audiovisual; i s'estima que arribi a concentrar entorn d'un quart del total dels ingressos en quatre anys (facturant 129 milers de milions d'euros el 2023)⁷⁴. Una xifra que creix ràpidament, a diferència del sector de la televisió tradicional.

Resumint l'anàlisi del sector digital, volem remarcar les dues idees principals que hem esmentat en aquest apartat. Primer de tot, destacar la importància del sector del cine, el vídeo i la televisió dins la indústria de continguts digitals. En segon lloc, remarcar la creixent tendència cap als serveis OTT dins el sector televisiu.

Pel que fa al perfil dels consumidors i consumidoras d'Internet, els últims estudis de l'AIMC de l'octubre i novembre del 2019 (els més recents disponibles) indiquen que del total d'usuaris, el 50'8% van ser dones i el 49'2% homes⁷⁵; i respecte a l'índex socioeconòmic (*GRÀFIC 11. Perfil socioeconòmic dels consumidors d'Internet a Espanya, 2019*), qui més utilitza l'Internet són els consumidors de la classe mitjana i mitjana-alta. El grup que més el consumeix és el de classe mitjana-baixa (29'2%); el segon grup és el de classe alta (18'4%); i el tercer el de classe mitjana-alta (14'7%). Si dividim els indicadors socioeconòmics en només tres classes, veiem que el 55'3% dels consumidors d'internet són de classe mitjana; el 28'7% de classe alta; i només un 16% de classe baixa⁷⁶.

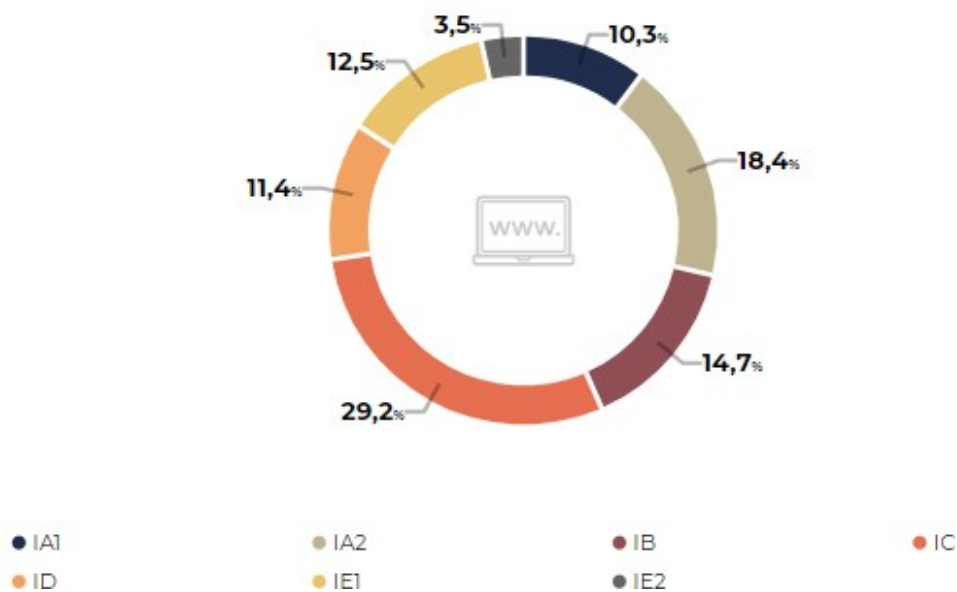
⁷³ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales en España 2019*. ONTSI. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

⁷⁴ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales*. ONTSI. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

⁷⁵ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por sexo de los usuarios de internet*. AIMC. Recuperat de <http://internet.aimc.es/index.html#/main/perfilporsexo>

⁷⁶ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por índice socioeconómico de los usuarios de Internet*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/internet>

POR ÍNDICE SOCIOECONÓMICO

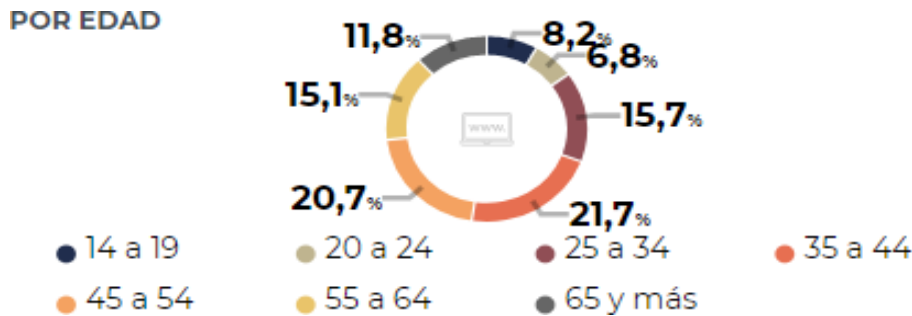

GRÀFIC 11. Perfil socioeconòmic dels consumidors d'Internet a Espanya, el 2019. Font: AIMC - EGM⁷⁷

Respecte a l'edat de l'audiència, els que més han fet servir l'internet a l'octubre i novembre del 2019, han estat els consumidors d'entre 35 a 44 anys (21'7%); seguit pels d'entre 45 a 54 anys (20'7%); els d'entre 25 a 34 anys (15'7%); els d'entre 55 a 64 anys (15'1%); els d'entre 65 i més anys (11'8%); els d'entre 14 a 19 anys (8'2%); i per últim, els d'entre 20 a 24 anys (6'8%)⁷⁸.

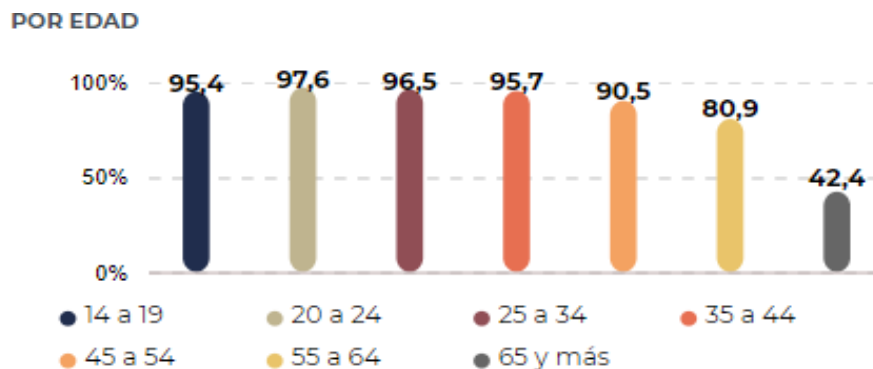
⁷⁷ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por índice socioeconómico de los usuarios de Internet*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/internet>. Els grups dels consumidors es divideixen de la següent manera: "A" significa "classe social alta"; "B" és "mitjana alta"; "C" és "mitjana-mitjana"; "D" és "mitjana baixa"; i "E" és "baixa".

⁷⁸ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por edad de los usuarios de Internet*. AIMC. Recuperat de <http://internet.aimc.es/index.html#/main/perfilporedad>

GRÀFIC 12. Perfil per edat dels usuaris d'Internet a Espanya, el 2019. Font: AIMC - EGM⁷⁹

Cal entendre aquestes xifres amb relació a la penetració real en cada grup de consumidors⁸⁰. En aquest cas, el percentatge de penetració més gran d'Internet és entre els joves d'entre 20 a 24 anys (97'6%); després en els d'entre 25 a 34 anys (96'5%); i a continuació en els d'entre 35 a 44 anys (95'7%), molt semblant als joves d'entre 14 a 19 anys (95'4%). En la resta dels grups, la penetració disminueix per sota del 95%: en el cas de les persones d'entre 45 a 54 anys, el percentatge és de 90'5%; i en el cas dels usuaris d'entre 55 a 64 anys, es troba en el 80'9%. El percentatge de penetració d'Internet més baix és el de les persones de 65 o més anys (42'4%)⁸¹.

GRÀFIC 13. Penetració d'Internet per edat a Espanya, el 2019. Font: AIMC - EGM⁸²
Segons els estudis de la Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación, els usuaris d'Internet el fan servir principalment per llegir notícies

⁷⁹ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por edad de los usuarios de Internet en España*. AIMC. Recuperat <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/internet>

⁸⁰ Els diversos percentatges de l'audiència indiquen la quantitat de cada grup d'edat, respecte al total dels usuaris d'Internet; així, del 100% del total dels usuaris, 21'7% és gent d'entre 35 a 44 anys. D'altra banda, la penetració incideix el percentatge de l'audiència que consumeix Internet, en relació a tota la població; així, en aquest cas, el 95'7% dels espanyols que tenen entre 35 a 44 anys consumeixen l'Internet.

⁸¹ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Penetración por edad de los usuarios de Internet en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/internet>

⁸² Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Penetración de Internet por edad en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/internet>

d'actualitat (81%); visualitzar vídeos online, com ara, YouTube (78%); consultar previsions meteorològiques (74%); consultar mapes (70'5%); escoltar música sense descarregar-la (60'2%); mirar pel·lícules sense descarregar-les (46'6%); o usar plataformes de pel·lícules/sèries, com ara Netflix (44'8%)⁸³. Es pot veure que la visualització de continguts audiovisuals té molta importància dins la utilització d'Internet. Respecte als dispositius per accedir a la xarxa, el més emprat és el telèfon mòbil (90'1%); seguit de l'ordinador portàtil (68'7%); l'ordinador de taula (55'9%); les tablets (47'7%); i la televisió (27'1%)⁸⁴.

Cal esmentar també la mitjana de temps diari que els consumidors de vídeos online destinen a consumir-los; perquè majoritàriament (30'8%) destinen menys de 15 minuts a visionar els vídeos, o entre 15 i 30 minuts (26'3%). Un 17'8% dels usuaris dediquen entre 30 i 60 minuts al consum de vídeos; i només un 9'7% visualitzen continguts d'entre 1 i 2 hores⁸⁵. Per tant, la duració dels vídeos és un tret determinant; ja que, com més llarg sigui, menys usuaris acostumen a visualitzar-lo.

Analitzant el consum dels mitjans de comunicació dels catalans i les catalanes, veiem que el mitjà preferit de la majoria és l'Internet; tot i que la preferència varia segons l'edat dels consumidors. Els usuaris d'entre 16 i 49 anys prefereixen Internet a la resta dels mitjans, però els de 50 i més anys s'inclinen més per la televisió⁸⁶.

MITJANS PREFERITS

El mitjà de comunicació preferit per a la majoria dels catalans i catalanes és **internet**, per davant de la televisió, la ràdio i la premsa escrita.

	Franges d'edat				
	16-24	25-34	35-49	50-64	64 i més
Internet	81,9	73,0	59,6	37,9	12,4
Televisió	12,0	17,6	24,9	38,8	48,9
Ràdio	1,2	7,7	10,0	14,9	27,1
Premsa escrita	4,2	1,3	4,4	7,3	7,3

GRÀFIC 14. Mitjans de comunicació preferits a Catalunya, el 2019. Font: CAC⁸⁷

Pel que fa als dispositius d'accés a Internet, en el 88'5% dels casos utilitzen el telèfon mòbil; en el 61'8% l'ordinador; en el 25'8% les tablets; en el 6'9% la televisió; el el

⁸³ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2018). *Navegantes en la Red. Infografía resumen 21ª edición.* AIMC. Recuperat de http://download.aimc.es/aimc/NoPU2G5Tt/Infografia_naveg_21.pdf

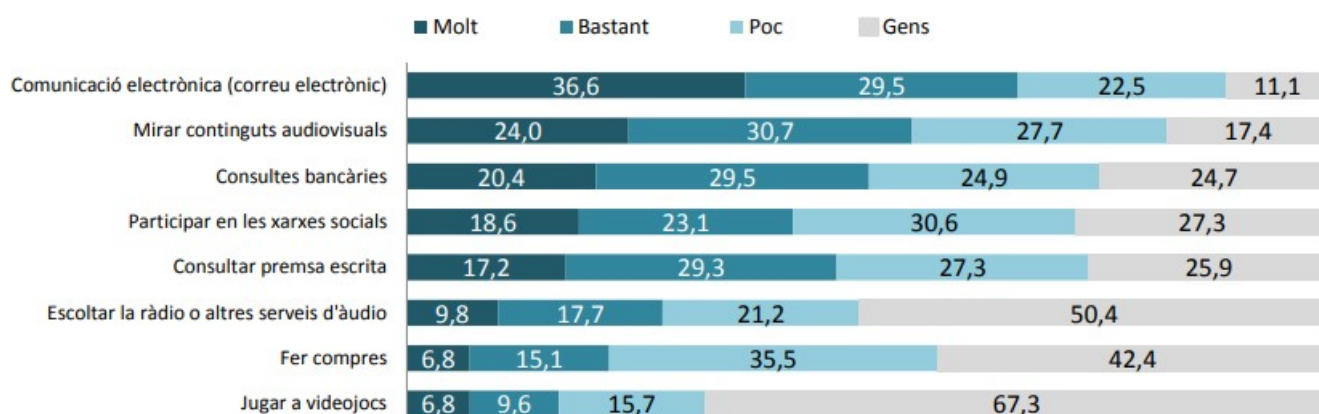
⁸⁴ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2018). *Navegantes en la Red. Infografía resumen 21ª edición.* AIMC. Recuperat de http://download.aimc.es/aimc/NoPU2G5Tt/Infografia_naveg_21.pdf

⁸⁵ Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2018). *Navegantes en la Red. Infografía resumen 21ª edición.* AIMC. Recuperat de http://download.aimc.es/aimc/NoPU2G5Tt/Infografia_naveg_21.pdf

⁸⁶ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019.* CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/Enquesta%20opinio%202019.pdf>

⁸⁷ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019.* CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

2'1% la videoconsola; en el 1'2% el reproductor de televisió per streaming; i només en el 0'2% la tecnologia usable⁸⁸. Les activitats més habituals a Internet de la població catalana canvien respecte als estudis de l'AIMC; ja que, segons el CAC, els catalans fan servir l'Internet sobretot pel correu electrònic, mirar continguts audiovisuals, les consultes bancàries, participar en les xarxes socials, consultar la premsa escrita, escoltar la ràdio o altres serveis d'àudio, fer compres i jugar a videojocs⁸⁹.

GRÀFIC 15. Activitats més habituals a Internet dels catalans, el 2019. Font: CAC⁹⁰

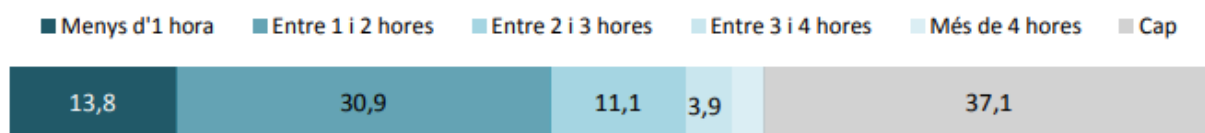
Pel que fa al temps que dediquen els usuaris catalans a mirar els continguts audiovisuals sota demanda, els consumidors que prefereixen Internet a la resta dels mitjans (els d'entre 16 i 49 anys), majoritàriament destinen entre 1 i 2 hores al dia a mirar aquests tipus de continguts. Veiem que el temps que hi dediquen els usuaris baixa considerablement a mesura que l'edat dels usuaris augmenta. Així, doncs, ens trobem amb la mateixa situació que amb la televisió: el consum que en fan els usuaris varia molt segons l'edat⁹¹.

⁸⁸ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de <https://n9.cl/imav>

⁸⁹ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de <https://n9.cl/imav>

⁹⁰ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de <https://n9.cl/imav>

⁹¹ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de <https://n9.cl/imav>

TV en diferit o sota demanda	Franges d'edat				
	16-24	25-34	35-49	50-64	64 i més
Menys d'1 hora/dia	12,0	20,2	16,7	13,0	7,1
Entre 1 i 2 hores/dia	37,3	42,9	36,6	27,9	5,5
Entre 2 i 3 hores/dia	21,1	13,7	11,3	10,3	5,4
Entre 3 i 4 hores/dia	12,0	4,7	3,1	3,0	1,4
Més de 4 hores/dia	6,6	3,9	1,5	2,4	1,4
Cap	9,6	14,2	30,5	43,4	67,5

P6c. Podria dir-me de manera aproximada quant temps al dia consumeix altres continguts audiovisuals sota demanda (sèries, pel·lícules)? (N=1.600, resposta simple, %)

GRÀFIC 16. Consum diari de serveis audiovisuals sota demanda dels catalans, el 2019.
Font: CAC⁹²

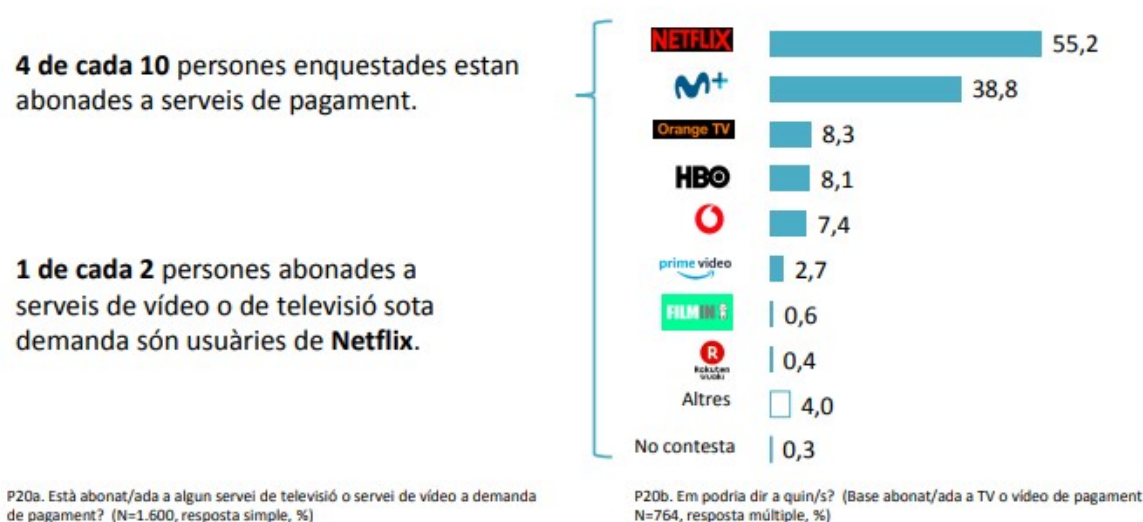
Per finalitzar l'anàlisi del consum d'Internet, concloem que aquest mitjà té cada cop més presència i penetració; és consumit majoritàriament per gent jove i de classe mitjana-alta; on existeix una clara diferenciació en el consum segons l'edat dels usuaris. Actualment, qualsevol producte audiovisual ha de ser compatible (si més no, ha de tenir en compte la possibilitat) de ser consumit per Internet sota demanda, o sinó té molt poques possibilitats de prosperar.

⁹² Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya* 2019. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/Enquesta%20opinio%202019.pdf>

5.5.2. Oferta de serveis sota demanda

La gran majoria de l'oferta de serveis sota demanda de pagament a Catalunya es concentren en cinc operadors i plataformes principals: Netflix (55'2%), Movistar+ (38'8%), Orange TV (8'3%), HBO (8'1%), i Vodafone (7'4%). La resta de les plataformes tenen un percentatge molt inferior: Amazon Prime Video té un 2'7%, Filmin un 0'6% i Rakuten un 0'4%⁹³.

SERVEIS SOTA DEMANDA DE PAGAMENT

GRÀFIC 17. Principals serveis sota demanda de pagament entre els catalans, el 2019.

Font: CAC⁹⁴

Som conscients que, gràcies a Internet, l'oferta de serveis sota demanda de pagament és molt més ample i abasta més plataformes; com ara VICE, amb la seva important productora de documentals i llargmetratges, Vice Film i Vice on TV⁹⁵; o la plataforma de continguts d'Apple, iTunes TV⁹⁶. No obstant això, per tal de ser efectives i analitzar el mercat que pertoca més directament al nostre producte, examinarem els serveis sota demanda més emprats pels catalans; els cinc principals que hem esmentat anteriorment.

Netflix és un servei de streaming que permet als seus subscriptors veure sèries, pel·lícules, documentals i altres continguts audiovisuals guardonats a diferents

⁹³ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de <https://n9.cl/imav>

⁹⁴ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de <https://n9.cl/imav>

⁹⁵ Vice Media Group (2020). *Vice TV. Featured shows*. Vice Media Group. Recuperat de: https://www.vicetv.com/en_us/shows

⁹⁶ Apple (2020). *Apple TV+*. Apple. Recuperat de: <https://www.apple.com/es/tv/>

dispositius connectats a Internet. És una plataforma que funciona mitjançant les subscripcions, sense anuncis⁹⁷.

Netflix	
Any i país de creació	1997, California (EUA)
Preu del servei	Ofereix tres tipus de subscripcions, segons la quantitat de persones i dispositius que es connectin a la plataforma al mateix temps. El preu varia entre 7'99€ (tarifa bàsica) i 15'99€ (tarifa prèmium), i el pagament es fa un cop al mes ⁹⁸
Abast territorial	Disponible a més de 190 països, el contingut varia segons la regió
Nombre subscriptors	En total, 167 milions de subscriptors arreu del món ⁹⁹
Producció pròpia	Sí
Oferta documental	Té una oferta molt ampla de documentals de diversa temàtica; com ara, de temàtica musical, de naturalesa, de ciència, de periodisme d'investigació, de crítica social, etc. L'any 2018 va oferir 1.569 sèries i 4.010 pel·lícules ¹⁰⁰
Compatibilitat amb el nostre producte	Sí, ja que Netflix ofereix contingut documental de temàtica i format variat, on es pot incloure el nostre projecte

TAULA 12. Característiques de Netflix. Font: Netflix¹⁰¹. Elaboració pròpia.

Movistar+ és una plataforma de televisió de pagament, sorgida de la fusió entre Movistar TV i CANAL+, propietat de Telefónica. S'emet mitjançant fibra òptica i satèl·lit, i està disponible també com a aplicació per dispositius mòbils, videoconsoles, Internet i televisors intel·ligents¹⁰².

⁹⁷ Netflix (2020). *Netflix. Centro de ayuda: ¿Qué es Netflix?*. Netflix. Recuperat de: <https://help.netflix.com/es-es/node/412>

⁹⁸ Expansión.com (2019). *Netflix sube sus precios en España*. Expansión.com Recuperat de: <https://cutt.ly/Ty9xaxk>

⁹⁹ Revistagq.com (2020). *Cuántos suscriptores tiene Netflix, HBO, Disney+, Apple TV+ y Amazon Prime Video*. Revistagq.com. Recuperat de: <https://n9.cl/ck0ggg>

¹⁰⁰ Genbeta.com (2019). *Estos datos muestran cómo Netflix tiene casi 3000 películas menos que en 2010 pero su catálogo de series se ha triplicado*. Genbeta.com. Recuperat de: <https://n9.cl/os9n9>

¹⁰¹ Netflix (2020). *Netflix. Centro de ayuda: ¿Qué es Netflix?*. Netflix. Recuperat de: <https://help.netflix.com/es-es/node/412>

¹⁰² Telefonica.com (2019). *Telefónica lanza Movistar+, una oferta única de televisión con los mejores contenidos y al mejor precio*. Telefonica.com. Recuperat de: <https://n9.cl/ly6s>

Movistar+	
Any i país de creació	2015, Madrid (Espanya)
Preu del servei	L'oferta de continguts de Movistar+ funciona mitjançant paquets, als quals s'afegeixen canals sota demanda¹⁰³: - Paquet bàsic familiar: 55€/mes - Motor: 7€/mes - Cine: 10€/mes - Adultos: 15€/mes - Premium: 50€/mes - Playboy TV: 7€/mes - Caza y Pesca: 7€/mes - Stingray Classica: 5€/mes - Mezzo: 5€/mes - Premium Extra: 65€/mes - Toros: 20€/mes - Premium Total: 85€/mes - Iberalia TV: 7€/mes - Movistar Golf: 10€/mes - Movistar LaLiga: 25€/mes
Abast territorial	Espanya, Andorra, Liechtenstein, Noruega, Islàndia i països dins de l'Espai Econòmic Europeu
Nombre subscriptors	Més de 4 milions a Espanya ¹⁰⁴
Producció pròpia	Sí
Oferta documental	Té una oferta documental ampla, tant de temàtica com de format, que va des de documentals sobre personatges històrics a documentals esportius i musicals.
Compatibilitat amb el nostre producte	Sí, ja que l'oferta variada que tenen permet que el nostre documental hi tingui cabuda.

TAULA 13. Característiques de Movistar+. Font: Movistar+¹⁰⁵. Elaboració pròpia.

¹⁰³ Movistar.es (2020). *Paquetes TV*. Movistar.es. Recuperat de: <https://www.movistar.es/particulares/television/crea-tv/>

¹⁰⁴ Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (2019). *Estadística trimestral III, 2019*. CNMC. Recuperat de: http://data.cnmc.es/datagraph/jsp/inf_trim.jsp

¹⁰⁵ Movistar (s.d.). *Preguntas frecuentes sobre MOVISTAR+*. Movistar. Recuperat de: <https://www.movistar.es/particulares/atencion-cliente/ficha-faq/movistar-plus/>

Orange TV és un servei de televisió digital interactiva, propietat de l'empresa Orange España. Ofereix més de 31 canals (amb la seva oferta bàsica), que es transmeten mitjançant els televisors intel·ligents i l'Internet, així com dispositius mòbils¹⁰⁶.

Orange TV	
Any i país de creació	2006, Madrid (Espanya)
Preu del servei	Les tarifes del servei varien, segons el paquet i els canals que s'hi afegeixin¹⁰⁷ - Paquet Orange TV Cine y Series: 9'95€/mes - Paquet Orange TV Fútbol: 15'95€/mes - Paquet Orange TV Liga de campeones: 15'95€/mes - Paquet Orange TV Total: 24'95€/mes - Pack Premium Infantil Max: 3€/mes - Pack Premium Deportes Extra: 5€/mes - Pack Premium Música Premium: 5€/mes - Pack Premium Millennial: 5€/mes - Pack Premium Lifestyle: 3€/mes
Abast territorial	Espanya i els països que s'inclouen a l'Espai Econòmic Europeu, 31 en total
Nombre subscriptors	Més de 660.000 abonats a Espanya ¹⁰⁸
Producció pròpia	Sí
Oferta documental	Als seus canals Sundance HD (diversa temàtica), National Geographic HD i Odisea (natura i ciència) i MTV Live HD (música)
Compatibilitat amb el nostre producte	Sí, ja que els diversos canals d'Orange TV ofereixen documentals que lliguen amb la temàtica i el format del nostre producte

TAULA 14. Característiques de Orange TV. Font: Orange TV¹⁰⁹. Elaboració pròpia.

¹⁰⁶ El Economista (2006). *Orange lanza 9 nuevos canales para el móvil en Orange WorldTV*. El Economista. Recuperat de: <https://n9.cl/gc64>

¹⁰⁷ Orange (s.d.). *Elijo la televisión que quiero*. Orange TV. Recuperat de: <https://www.orange.es/orange-tv>

¹⁰⁸ Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (2019). *Estadística trimestral III, 2019*. CNMC. Recuperat de: http://data.cnmc.es/datagraph/jsp/inf_trim.jsp

¹⁰⁹ Orange (s.d.). *Elijo la televisión que quiero*. Orange TV. Recuperat de: <https://www.orange.es/orange-tv>

HBO, a banda de ser una canal de televisió per cable, és una plataforma per veure pel·lícules i sèries en línia, sota demanda. Es poden connectar fins a cinc dispositius diferents alhora, i per poder visualitzar el contingut cal descarregar l'aplicació o connectar-s'hi online¹¹⁰.

HBO	
Any i país de creació	1972, Nova York (EUA)
Preu del servei	8'99€/mes
Abast territorial	Accessible a tots els països de la Unió Europea
Nombre subscriptors	140 milions de subscriptors, a finals del 2018 ¹¹¹
Producció pròpia	Sí
Oferta documental	HBO ofereix documentals de diversa temàtica, com ara sobre personatges coneguts (Bin Laden, Arthur Miller), de temàtica social (avortament, migració). Cal dir que molts dels documentals van dirigits a la població estatunidenca, per la seva temàtica; per exemple "Citizen USA", "When the war comes", "Crisis hotline: veterans press", "Right America: feeling wronged", etc. ¹¹²
Compatibilitat amb el nostre producte	Sí, ja que HBO ofereix contingut documental de temàtica i format variat, on s'hi pot incloure el nostre projecte

TAULA 15. Característiques d'HBO. Font: HBO España¹¹³. Elaboració pròpia.

¹¹⁰ Wikipedia (2020). *HBO España*. Wikipedia. Recuperat de: https://es.wikipedia.org/wiki/HBO_Espa%C3%B1a

¹¹¹ González, V (2020). *Cuántos suscriptores tiene Netflix, HBO, Disney+, Apple TV+ y Amazon Prime Video*. Revista GQ. Recuperat de: <https://n9.cl/ck0gg>

¹¹² HBO España (2020). *Documentales*. HBO. Recuperat de: <https://n9.cl/4t22i>

¹¹³ HBO España(2020). *HBO España, FAQs*. HBO. Recuperat de: <https://es.hboespana.com/faq>

Vodafone TV és un servei de televisió digital interactiva que ofereix Vodafone mitjançant IPTV i televisió per cable. El servei és compatible amb televisors (amb descodificador), mòbils i tauletes, aplicacions per dispositius mòbils i web en línia¹¹⁴.

Vodafone TV	
Any i país de creació	2006, Madrid (Espanya)
Preu del servei	Les tarifes depenen si es contracta fibra i mòbil, o només mòbil; on el preu varia entre 38'99€/mes i 62'99€/mes ¹¹⁵ .
Abast territorial	Espanya
Nombre subscriptors	1.314.986 abonats a Espanya ¹¹⁶
Producció pròpia	Sí
Oferta documental	Vodafone TV ofereix un paquet (el Pack Documental) on agrupa tot el contingut audiovisual relacionat amb aquest gènere. El paquet inclou programes, pel·lícules i dibuixos animats que s'emeten mitjançant sis canals: Blaze, Crimen Investigación, Discovery HD, Festival 4K, Fun Box i Historia HD ¹¹⁷ .
Compatibilitat amb el nostre producte	Sí, ja que Vodafone TV ofereix contingut documental de temàtica i format variat, on s'hi pot incloure el nostre projecte

TAULA 16. Característiques de Vodafone TV. Font: Vodafone TV¹¹⁸. Elaboració pròpia.

En resum, per la tipologia de contingut documental que ofereixen, considerem que tots els operadors descrits (Netflix, Movistar+, Orange TV, HBO i Vodafone TV) són compatibles amb el nostre producte.

¹¹⁴ Libertad Digital (2006). *Vodafone lanza su plataforma para ofrecer hasta once canales de televisión para móviles 3G*. Libertad Digital. Recuperat de: <https://n9.cl/kq3y>

¹¹⁵ Vodafone España (2020) *Contratar Vodafone TV. Pack Documentales*. Vodafone España. Recuperat de: <https://n9.cl/dvv2>

¹¹⁶ Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (2019). *Estadística trimestral III, 2019*. CNMC. Recuperat de: http://data.cnmc.es/datagraph/jsp/inf_trim.jsp

¹¹⁷ Vodafone España (2020) *Contratar Vodafone TV. Pack Documentales*. Vodafone España. Recuperat de: <https://n9.cl/dvv2>

¹¹⁸ Vodafone España (2020). *El mayor agregador de Cine y Series*. Vodafone España. Recuperat de: <https://n9.cl/yc3s5>

5.6. Anàlisi dels festivals

5.6.1. Panorama dels festivals

Els festivals de cinema són un aparador on poder mostrar el nostre documental, a més a més de poder obtenir prestigi i retribució econòmica. A Espanya existeixen 12 festivals on puguem presentar el nostre documental, tenint el compte la llengua, la temàtica i el format d'aquest. Som conscients que existeixen més festivals de cinema fora de l'Estat espanyol, tant a Europa com a altres parts del món; però, tenint en compte que analitzar-los tots és inabastable, hem prioritzat els festivals espanyols. El següent llistat de festivals s'ha elaborat tenint en compte les webs especialitzades sobre festivals Memoriando¹¹⁹ i Fest Home¹²⁰.

Festival de cinema, relacionats amb el nostre documental			
Festival	Lloc	Característiques	Premis als quals podem optar
DocsBarcelona ¹²¹	Barcelona (Catalunya)	- Festival especialitzat en gènere documental - Tres seccions oficials competitives: - Panorama (sense temàtica específica) - Latitud DocsBarcelona (pel·lícules de la península Ibèrica i Amèrica Llatina) - What The Doc! (pel·lícules més arriscades i innovadores) - Es complementa amb les seccions de produccions universitàries (DOC-U) i per a adolescents (Docs & Teens)	- Premi a Millor Pel·lícula (5.000€) - Premi Nou Talent a la millor pel·lícula dels directors debutants - Premi What The Doc! - Premi Latitud DocsBarcelona (5.000€) - Premi Amnistia Internacional Catalunya - Premi del públic secció Oficial - Premi del públic (DOC-U)
In-Edit ¹²²	Barcelona (Catalunya) i Madrid (Madrid)	- Festival dedicat a documentals musicals - Consta de 10 seccions en	- Premi al Millor Documental Nacional - Premi al Millor

¹¹⁹ Memoria Documental (2012). *Listado de festivales de documental*. Memoria Documental. Recuperat de: <https://n9.cl/7fg8>

¹²⁰ Fest Home (s.d.). *Listado de festivales*. Fest Home. Recuperat de: <https://n9.cl/sh33>

¹²¹ Docs Barcelona (2020). *Festival Docs Barcelona. Edición 2020*. Docs Barcelona. Recuperat de: <https://n9.cl/fawp>

¹²² In-Edit (2020). *In-Edit Barcelona 2020*. In-Edit. Recuperat de: <http://es.in-edit.org/>

		total - A l'edició del 2019 van assistir-hi 34.000 espectadors	Documental Talent Jove - Premi del Públic
InDocumentari ¹²³	Sabadell (Catalunya)	- Dedicat al cinema documental, en qualsevol de les seves expressions - Iniciativa de les productores independents La Produktiva Films i Plans Films	- Premi al millor documental llargmetratge
Espiello ¹²⁴	Boltaña (Aragó)	- Festival internacional de documental etnogràfic - A banda del concurs internacional, també consta de seccions i activitats fora de concurs que tenen relació amb la temàtica - És una reivindicació per donar a conèixer els treballs de l'etnobiografia i l'antropologia visual	- Premi Espiello al Millor Documental (1.800€) - Premi Espiello Choven, al Millor Documental Realitzat per menors de 36 anys (900€) - Premi Espiello Boltaña, al Documental Millor Votat pel Públic (500€) - Premi Espiello Rechira, al Millor Treball d'Investigació (900€)
Documenta Madrid ¹²⁵	Madrid (Madrid)	- És el Festival Internacional de Cine de l'Ajuntament de Madrid - Dedicat al cinema contemporani i de no-ficció procedent d'arreu del món - Consta de tres seccions - Internacional - Nacional - Fugas (curtmetratge)	- Premi del Jurat a la Millor Pel·lícula dins la secció Nacional (10.000€) - Premi Especial del Jurat dins la secció Nacional (5.000€) - Premi del Jurat a la Millor Pel·lícula dins la secció Fugas (10.000€) - Premi Especial del Jurat dins la secció Fugas (5.000€) - Premi Cineteca Madrid, del públic, dins la secció Nacional (1.000€) - Premi Cineteca Madrid, del públic, dins

¹²³ Indocumentari (2020). *Festival de cine documental de Sabadell*. Indocumentari. Recuperat de: <https://n9.cl/jl7s6>

¹²⁴ Espiello (2020). *Festival Internacional de Documental Etnográfico de Sobrarbe*. Espiello. Recuperat de: http://www.espiello.com/conts_general.php?gru=1&idi=1&niv=5&cla=56Y0V3QQK

¹²⁵ Documenta Madrid (2020). *Festival Internacional de Cine*. Documenta Madrid. Recuperat de: <https://www.documentamadrid.com/>

			la secció Fugas (1.000€)
Punto de Vista ¹²⁶	Pamplona (Navarra)	- És el Festival Internacional de Cine Documental de Navarra - Dedicat al cinema de no-ficció nacional e internacional - A l'edició del 2020 van assistir-hi 9.000 persones	- Gran Premi Punto de Vista, a la millor pel·lícula (10.000€) - Premi Jean Vigo, al millor director (5.500€) - Premi Especial del Públic (2.500€) - Menció especial del jurat (1.250€)
Seminci ¹²⁷	Valladolid (Castella i Lleó)	- És la Setmana Internacional de Cine de Valladolid - Al principi estava dedicat a pel·lícules religioses, però en l'actualitat aborda documentals de contingut sobre valors humans - Consta de 14 seccions, entre competitives i no competitives; però només hi ha una secció (Temps d'Història) dedicada als documentals	- Primer Premi Temps d'Història, al millor documental cinematogràfic (20.000€) - Segon Premi Temps d'Història, al segon millor documental (10.000€)
Play-Doc ¹²⁸	Tui (Galícia)	- És un festival referent a l'àmbit internacional - Té l'objectiu de potenciar la construcció de la memòria, tant personal, com col·lectiva, familiar o històrica - Consta de diverses seccions: - Panorama Galícia (treballs produïts a Galícia) - North by Northwest (pel·lícules procedents del nord i nord-oest de la península)	- Premi al Millor Llargmetratge Documental Play-Doc (5.000€)

¹²⁶ Punto de Vista (2020). *Festival Internacional de Cine Documental de Navarra*. Punto de Vista.

Recuperat de: http://www.puntodevistafestival.com/es/ultima_edicion.asp

¹²⁷ seminci.es (2020). *Festival Seminci Valladolid*. Seminci. Recuperat de: <https://www.seminci.es/>

¹²⁸ playdoc.com (2020). *Play-doc International Film Festival*. Play-doc. Recuperat de: <http://www.play-doc.com/es/>

Zinebi ¹²⁹	Bilbao (País Basc)	- És el Festival Internacional de Cinema Documental i Curtmetratge de Bilbao - Està dedicat al curtmetratge (ficció, documental i animació), el llargmetratge documental i el llargmetratge d'òpera prima - Consta de seccions competitives i no competitives - A l'edició del 2019 van assistir-hi 13.700 espectadors	- Gran Premi Zinebi (7.000€) - Gran Premi del Cine Espanyol (6.000€) - Gran Premi ZIFF (Zinebi First Film), a l'òpera prima (12.000€) - Premi al Guió (3.000€) - Premi del Públic EITB (3.000€) - Premi Cineclub FAS (2.000€)
Alcances ¹³⁰	Cadis (Andalusia)	- És el Festival de Cine Documental de Cadis - Està compost per seccions oficials i no oficials, on competeixen curtmetratges, migmetratges i llargmetratges - Està dedicat al cinema andalús, però també té una secció especial (Panorama México) dedicada al país llatinoamericà - A l'edició del 2019 van competir 30 documentals de diversa temàtica	- Premi Caracola-Alcances al Millor Llargmetratge Documental (7.000€) - Premi Caracola-Alcances al Millor migmetratge Documental (7.000€) - Premi del públic Caracola-Alcances José Manuel Marchante (1.000€) - Menció especial del jurat
Cine de Roca ¹³¹	Lugo (Galícia)	- És el Festival de Cine de Roca - És un festival de referència a Galícia - Està dedicat a pel·lícules, documentals i curtmetratges de temàtica musical, de màxim 30 minuts - Els continguts s'han de presentar en gallec o castellà, o subtitulats a aquestes llengües	- Premi del Públic (100€)
Dock of The	Sant Sebastià (País Basc)	- És el Festival de Cine Documental Dock of The Bay	- Premi Dock of The Bay, al millor

¹²⁹ zinebi.eus (2020). *Zinebi International Festival of Documentary and Short Film of Bilbao*. Zinebi. Recuperat de: <http://zinebi.eus/web/>

¹³⁰ alcances.org (2020). *Festival de cine documental de Cádiz*. Alcances. Recuperat de: <http://www.alcances.org/>

¹³¹ cinemusicaroca.com (2020). *Concurso de curtas*. Cine de Música en Roca. Recuperat de: <https://n9.cl/i2ed7>

Bay ¹³²		- Està dedicat a produccions audiovisuals de no ficció, de temàtica musical - El jurat del festival està compost per músics i cineastes - El format dels productes que participen en el concurs és variat, però tots ells han de tenir mínim 60 minuts	llargmetratge documental (5.000€) - Premi Dock of The Bay del públic
--------------------	--	--	---

TAULA 17. Festivals de cinema documental de l'Estat espanyol. Elaboració pròpia.

5.7. Model escollit

Després de l'anàlisi exhaustiva de les possibilitats d'explotació del nostre documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*, hem decidit que la millor opció per dur a terme el nostre projecte és la coproducció amb una cadena de televisió. En el nostre cas, després d'estudiar el gran ventall d'oferta de les cadenes televisives de l'estat espanyol, creiem que la CCMA és la millor opció per difondre el documental. En ser un documental en català, que tracta d'esdeveniments de Barcelona, trobem adient fer un acord amb la televisió pública catalana. Així, els programes *El Documental* (Canal 33) i *30 minuts* (TV3), per exemple, esdevenen mitjans idonis per difondre *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*.

Tot i això, no descartem els festivals com a via d'explotació del nostre documental; sinó que prioritzem la coproducció amb la CCMA.

Així doncs, l'acord de coproducció amb la CCMA, que financiarà el 49% de les despeses del documental, s'especifica millor a l'apartat 6.11. *Pla de finançament*. La Corporació Catalana Mitjans Audiovisuals (CCMA) té un portal al seu web on s'expliquen els passos a seguir per presentar projectes de documental i aconseguir la coproducció.

En el cas dels projectes documentals a la web de la CCMA¹³³ s'especifica que els projectes de documentals s'han de presentar en el format següent dins el termini de presentació de projectes corresponent:

¹³² Fest Home (2020). *Festival de Cine Documental Musical Dock Of The Bay 14*. Dock Of The Bay. Recuperat de: <https://n9.cl/9fdk>

¹³³ Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (2020). *Presentació de projectes audiovisuals en règim de coproducció*. CCMA. Recuperat de: <https://www.ccma.cat/presentacio-projectes/coproduccions/>

- Dossier imprès en format DIN-A4 enquadernat amb el formulari de registre com a portada, que s'ha de fer arribar per correu, missatger o en persona
- Dossier en format electrònic amb dos fitxers: un amb el projecte i l'altre amb el formulari de registre.

6. PRESENTACIÓ FORMAL DEL PROJECTE

6.1. Introducció al documental

Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80 és un documental testimonial i personal. Un curtmetratge que descobreix el punk barceloní de primera mà, a través dels protagonistes que van estar a primera línia de concert als 80. Entre tots els personatges, cadascú explicant la seva realitat personal, es teixeix un relat històric que mostra el moviment punk sense embuts.

Per construir aquesta història, només hi ha una única premisa: no hi ha tabús, ni límits. Cada entrevistat explica com va viure el moviment des del seu punt de vista. Hi haurà temes, com la música i l'estètica, que comentaran tots els entrevistats; però també hi haurà aspectes, com la droga i l'autodestrucció, que cada protagonista decidirà fins a quin punt vol entrar-hi.

Així, l'equip creatiu pren el paper de compositor: la veu dels experts i les imatges d'arxiu només s'empren per donar context a les declaracions dels protagonistes, per tal que el relat sobre què era el punk a la Barcelona dels 80 sigui més complet.

Barcelona ha sigut en nombroses ocasions l'escenari ideal per lluites, reivindicacions, moviments de protesta i corrents culturals. El punk n'és un exemple. En aquella època en deien 'tribus urbanes' i molts joves anomenats punks van agafar una manera d'expressar-se i viure determinada. És casualitat que aquest moviment social sorgís després de la repressió de la dictadura franquista? Quina relació tenen amb la policia i les drogues? Quins eren els objectius d'aquests tipus moviments? Què queda del punk ara?

Aquest documental neix de la nostàlgia de rememorar un moviment accelerat, en un context post dictatorial incert en què tot estava per fer. En tot cas, volem portar a la reflexió i generar noves preguntes: per què ara mateix no esclata un altre moviment semblant al punk amb els mitjans de comunicació i organització que disposem a l'actualitat? Tindria sentit un altre moviment punk?

Aquestes preguntes mostren que la temàtica escollida no és ni molt menys limitada i que ens poden ajudar a entendre la història dels moviments socials a Barcelona i com hem arribat fins aquí.

Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80: una conversa entre amics i coneguts portada a la pantalla, amb la rigorositat periodística. El documental dura 55 minuts i les gravacions originals es completen amb imatges d'arxiu o material proporcionat pels mateixos protagonistes.

La presentació formal del projecte documental es resumeix i mostra de forma clara al document de venda realitzat. Allà s'hi explica el concepte del documental, els protagonistes a partir dels quals es vehicularà el documental, els punts forts del mateix i una explicació detallada del format i el perquè de realitzar aquest documental i aquesta temàtica. A més, aquest document es complementa amb documents gràfics originals que ens han estat cedits relacionats amb el punk dels 80 i que apareixerien al documental. El document de venda complet es pot trobar als Annexos i també al següent link: <https://docdro.id/mU3eiO6>.

IMATGE 8. Fragment del document de venda. Portada

PUNTS FORTS DEL DOCUMENTAL

1. DOCUMENTAL DE PRIMERA MÀ

Documental teixit a partir de veus dels testimonis que van viure en la seva pròpia pell el punk a la Barcelona dels 80

IMATGE 9. Fragment del document de venda. Punts forts

PROTAGONISTES

JORDI BAS

Durant els 80 va participar en diversos ambients punk i moviments antimilitaristes, anti olimpíades, entre d'altres.

JONI D

Ens aporta una visió particular del moviment punk, ja que va entrar-hi de ple quan només tenia 14 anys. Joni D va recollir les memòries del punk dels 80 al llibre 'Que pagui pujol! Una crònica punk de la Barcelona dels 80'.

IMATGE 10. Fragment del document de venda. Protagonistes

6.2. Fitxa tècnica

A continuació s'adjunta la fitxa tècnica del documental, una fitxa tècnica que es complementaria en el moment que es formalitzés el projecte i es contractés al personal pertinent.

FITXA TÈCNICA			
GÈNERE	Documental	PAÍS DE PRODUCCIÓ	Espanya
SUBGÈNERE	Històric	LLENGÜES	Català i castellà
DURADA	55 minuts	SUBTÍTOLS	Català, castellà i anglès
CREATIVITAT	Cooperativa CREIX	PÚBLIC	A partir de 16 anys
DIRECCIÓ	Oneka Anduaga Garai i Maria Oller Vidal		
Producció	<i>a determinar</i>	Muntatge	<i>a determinar</i>
Guió i documentació	<i>a determinar</i>	Veu en off	<i>a determinar</i>
Tècnic de so	<i>a determinar</i>	Operadors de càmera	<i>a determinar</i>

IMATGE 11. Fitxa tècnica del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*.

6.3. Protagonistes i entrevistes

Per realitzar aquest documental s'han programat entrevistes a personatges relacionats amb el moviment punk dels 80 a Barcelona. Creiem que explicar la història del punk als 80 sense la gent que ho va viure de primera mà no tindria sentit, per tant, el documental es basa en les converses amb protagonistes que poden aportar informació sobre els esdeveniments de l'època, l'estil de vida, vivències personals, context i història sobre el moviment punk a Barcelona. De forma complementària també hem plantejat entrevistes a experts que poden parlar sobre el tema i donar sobretot, context històric.

1. Jordi Bas

El Jordi va néixer al Barri Gòtic de Barcelona i té 53 anys. Actualment segueix vivint al mateix Barri Gòtic i treballa en un bar. Durant els 80 va participar en diversos ambients punk i moviments antimilitaristes, anti olimpíades, entre d'altres. D'aquesta manera, el Jordi va viure esdeveniments importants de l'època que es relacionaven amb els punks o com es deia a la premsa: "tribus urbanes". Ell es considera punk, diu, "si és que el punk és alguna cosa a part d'intentar anar contra el control de la societat". El Jordi aporta una visió vivencial i personal al relat i explicació del moviment.

2. Joni D

En Joni D ha escrit el llibre *Que pagui pujol! Una crònica punk de la Barcelona dels 80* relatant la història i el context d'aquella època en aquest moviment en concret. El llibre aporta una cronologia detallada i explicada amb històries personals reals del punk a Barcelona als anys 80. També aporta nombrosos documents gràfics. A més, el Joni va participar activament en el moviment punk. Va néixer el 1968 i en realitat es diu Jesús Maria i el seu sobrenom és Joni D, abans, en època punk: 'Joni Destruye'. Ell va entrar al "món punk" quan tenia 14 anys, l'any 1982, i la resta de punks eren més grans que ell. Tot això li va donar una visió concreta i particular dels 80 i el punk a Barcelona. Així, Joni D va ser partícip de nombrosos esdeveniments relacionats amb el punk a la capital catalana.

3. Jordi Llansamà

Jordi Llansamà és l'autor de llibre *Harto de todo. Historia oral del punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987*. Aquest llibre fa un repàs del moviment underground i punk a la capital catalana i explica històries personals de protagonistes de l'època. El mateix Jordi Llansamà va viure de primera mà alguns esdeveniments de l'època i va conèixer diversos protagonistes que apareixen al llibre, i en motiu d'aquest van recordar aquells anys de punk. Al llibre també apareixen personatges de coneguts grups punk dels 80: *Último Resorte*, *Kangrena*, *Decibelios*, *Shit S.A.*, *Subterranean Kids*, entre

d'altres. El llibre també recull nombrosos documents gràfics com fanzines i fotografies que ajuden a reconstruir el que va suposar el punk i com s'expressava.

Llansamà també és el creador de la discogràfica B-CORE, un segell independent de principalment música rock amb aires underground i independents, també punk, que porta 25 anys en actiu. El de Jordi Llansamà és una entrevista important per tot l'esmentat anteriorment, i així completar una altra visió d'aquells anys a Barcelona.

4. Aleix Salvans

És periodista i va escriure *Gestió del caos. Escenes de la contracultura a Catalunya 1973-1992*, un llibre que repassa la contracultura a Catalunya entre la mort del dictador Franco i les Olimpíades. Al llibre també parla de diverses temàtiques relacionades amb aquell temps i la contracultura: concerts, bars, baralles, moviments socials, discogràfiques, alcohol, fanzines, cases okupes, droga... entre d'altres. Aquí dins també s'hi emmarcaria el punk. Per aquest motiu, l'Aleix Salvans aporta una visió més contextual del tema.

5. Jordi Valls

Jordi Valls va marxar a Londres quan tenia 17 anys i va viure 40 anys a la capital anglesa. És l'autor del llibre *The London Punk Tapes*. Vivia a Londres als anys 70, moment que va estallar el punk anglès i es va fer més popular. Els primers corrents de punk van néixer a Londres i Nova York a principis dels anys 70, quan molts joves consideraven el punk o punk rock un mitjà d'expressió i de vida i quan van néixer grups com *The Clash*, *Ramones*, *Blondie* o *Sex Pistols*.

En aquest sentit, Jordi Valls seria la veu que donaria aquesta visió del moviment més internacional, el sorgiment del punk a Londres, els motius i característiques. També valorem que pugui donar experiència en moviments punks que no siguin a Barcelona però que donin significat i context al moviment de la capital catalana.

6. Silvia Escario

La Sílvia va formar part del grup *Último Resorte* i viure de ple aquells ambients punk dels 80, sobretot al carrer i en l'ambient musical. *Último Resorte* va ser un dels principals grups punk que va sorgir a Catalunya. Es va formar l'any 1979 i no van publicar res fins al 1982 tot i fer nombrosos concerts. El grup va anar canviant de components sovint però la Sílvia va ser present en totes les formacions. L'activitat va durar fins al 1984. En el cas de la Sílvia, va formar altres grups semblants després de *Último Resorte*. És rellevant incloure al documental veus femenines punks de l'època i a més, que tinguessin un paper rellevant en els grups musicals del moment.

7. Tere González

El grup *Desechables* va ser un dels pioners del punk a Espanya. Descriuen els seus directes com a “misas negras” amb una imponent presència de Tere, que no dirigia la paraula al públic. Els seus integrants han tingut una vida bastant estrafolària: el guitarrista va morir disparat mentre fingia que atracava una joieria. El grup estava format per Tere (guitarra i veu), Pei (bateria), Miguel (guitarrista). Per tant, al documental, la Tere és una altra veu d'una punk de l'època, a més, donaria una visió com a membre d'una banda punk i protagonista d'aquells ambients underground.

8. Maritxu Alonso

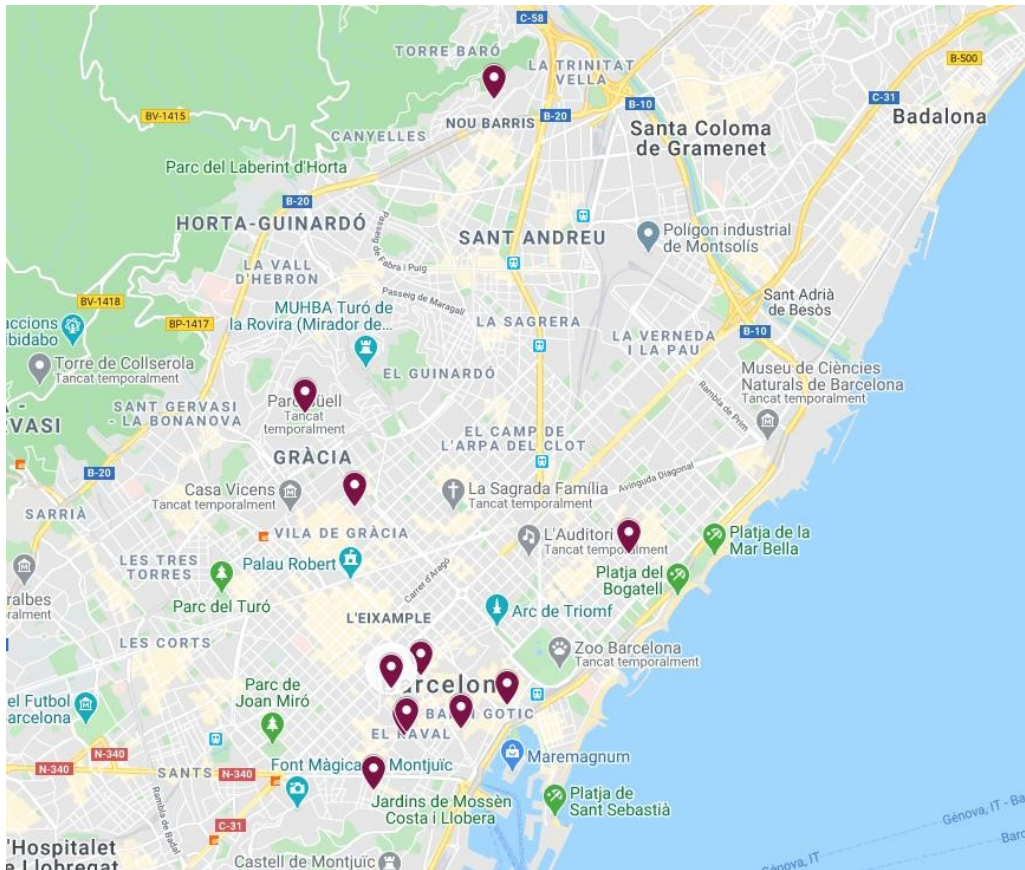
Co-autora del llibre il·lustrat *Mujeres punks: las pioneras de nuestra escena*, un arxiu de biografies de les protagonistes punks referents de l'època. Per la seva recerca editant el llibre mencionat, pot donar una veu experta i contextual en el punk dels 80 a Barcelona i el paper que van tenir les dones, que sovint no eren tan protagonistes com els homes. A més, de ser una veu externa als 80 i així poder donar una visió diferent.

6.4. Localitzacions

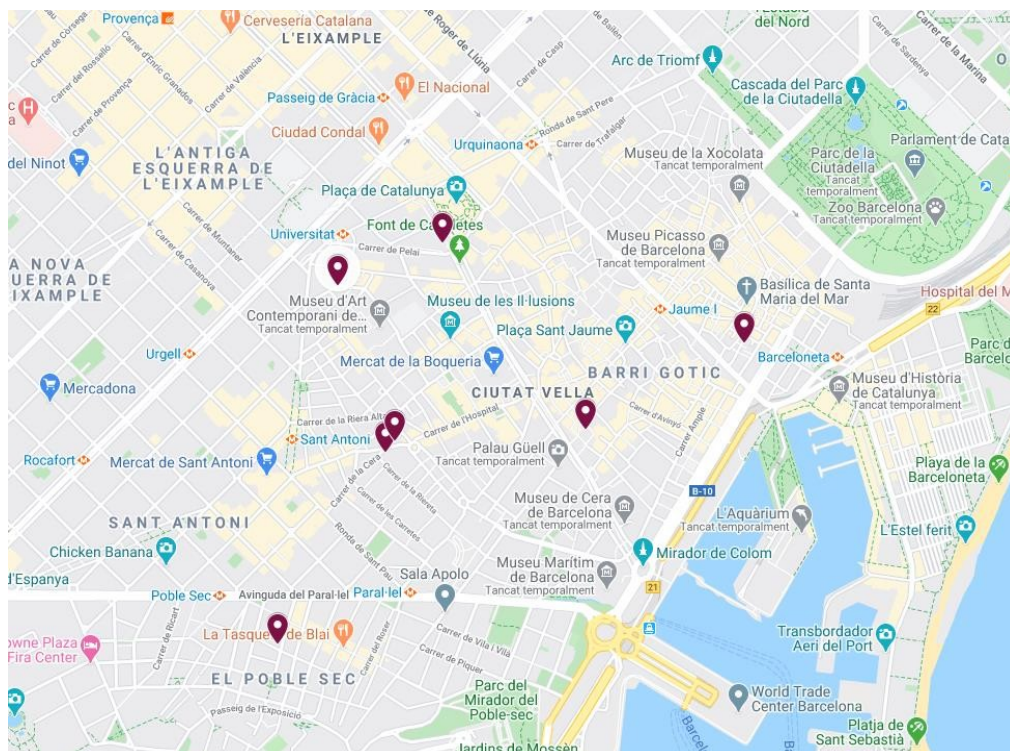
Per gravar el documental hem seleccionat un seguit de localitzacions. Aquests llocs bé poden ser imatges de recurs, per il·lustrar llocs protagonistes i rellevants del moviment punk dels 80, o bé llocs per entrevistar a les persones protagonistes del documental. En tot cas, potser es descartaran alguns llocs a l'hora de muntar el documental, però es considera important tenir imatges de recurs de localitzacions. Pel que fa a establiments que ja no estan oberts, ens va semblar interessant que es pugui gravar el lloc on estaven situats, mostrant així què en queda ara o en què s'ha convertit.

Hem realitzat un mapa on es poden veure fàcilment totes les localitzacions previstes al documental. A continuació hi ha dos mapes a diferent escala perquè es pugui apreciar millor. En aquest link es pot veure el mapa interactiu per navegar-hi i veure-ho en detall:

<https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1CKDTimGWL4Dc6pGsysVbFlrSNMAuolLe&ll=41.411153756007444%2C2.1761910500000567&z=12>

IMATGE 12. Localitzacions de les entrevistes (I). Elaboració pròpia

IMATGE 13. Localitzacions de les entrevistes (II). Elaboració pròpia

1. Casa de Jordi Bas

La mateixa casa del Jordi Bas ens va semblar l'espai més adequat per entrevistar-lo. Una casa plena de records, llibres, objectes i memòries que podia compartir amb nosaltres.

IMATGE 14. Jordi Bas el dia de l'entrevista. Font: pròpia

2. El Lokal

Joni D, al llibre *Que Pagui Pujol! Una crònica punk de la Barcelona de los 80* parla de l'ateneu llibertari del Poble Sec que va esdevenir el Lokal: “de l'Ateneu Llibertari del Poble Sec, sorgí el projecte d'El Lokal, que d'alguna manera pretenia unificar conceptes. El Lokal volia ser una barreja entre un ateneu i un espai lúdic, semblant el que havia estat el Cafè Volter a Barcelona o el que eren els info.coffe d'Amsterdam”¹³⁴.

El Lokal ho trobem una localització interessant, ja que és un pont amb la contracultura d'abans i la d'ara.

L'Associació Cultural el Raval- El Lokal neix l'octubre de 1987. És un col·lectiu provinent de l'Ateneu Llibertari del Poble Sec i de gent del barri Xino. Començà obrint un espai al centre de Barcelona per a la creació i l'experimentació de nous projectes, com a punt de trobada de lluites i resistències, i mitjà per a la venda i distribució de materials alternatius i de cultura llibertària (citar web del lokal)¹³⁵.

¹³⁴ El Lokal. (s.d) *El Lokal: Qui som?*. El Lokal. Recuperat de: <https://ellokal.org/qui-som/>

¹³⁵ El Lokal. (s.d) *El Lokal: Qui som?*. El Lokal. Recuperat de: <https://ellokal.org/qui-som/>

IMATGE 15. Entrada de El Lokal. Font: pamapam.org¹³⁶

3. Ateneu Llibertari del Poble Sec

Aquella època estava situat al carrer Elkano, 48 i ara ha canviat d'adreça. Era un lloc on frequentaven molts punks de l'època. Va ser fundat al 1977 i allà s'hi organitzaven actes i era un punt d'organització, d'intercanvi i de trobada.

IMATGE 16. Localització on es trobava antigament l'Ateneu Llibertari del Poble Sec. Font: Google Maps

¹³⁶ pamapam.org (s.d.). *El Lokal*. Pam a Pam. El teu mapa d'Economia Solidària. Recuperat de: <https://pamapam.org/ca/directori/lokal/>

4. Ateneu Popular de Nou Barris

Aquest ateneu ha estat destacat per l'entrevistat Jordi Bas, on recorda que hi freqüentaven molt els joves punks com ell. També va ser fundat l'any 1977 i s'hi organitzaven actes, concerts, punts d'intercanvi, etc. Està situat al carrer Portlligat, 11.

IMATGE 17. Ateneu Popular de Nou Barris. Font: ateneu9b.net¹³⁷

5. Cafè Zurich

Els primers punks de Barcelona es reunien al Cafè Zurich de Plaça Catalunya, segons ens han explicat els nostres protagonistes. Ara, és un lloc ple de turistes, sempre concorregut i part d'un centre comercial, d'alguna manera ha esdevingut tot el que criticava el punk.

IMATGE 18. Cafè Zurich a Plaça Catalunya. Font: eltriangle.es¹³⁸

¹³⁷ateneu9b.net (2017). *L'Ateneu Popular 9 Barris: un equipament de gestió comunitària*. L'Ateneu Popular 9 Barris. Recuperat de: <https://n9.cl/dndo>

¹³⁸El triangle. (s.d.) *Café Zurich*. El triangle. Recuperat de: <https://n9.cl/m7apk>

6. El Rivolta

Era un bar situat al carrer Hospital 116, habitual punt de trobada de punks. Sovint era a través dels bars, també, que corria la informació del moviment, i l'intercanvi de llibres, fanzins, octavetes i discos.

IMATGE 19. Zona del carrer Hospital on es trobava El Rivolta. Font: Google Maps

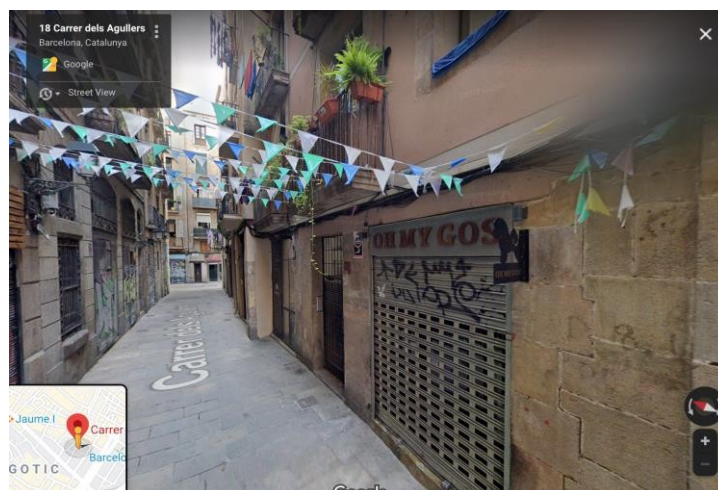

IMATGE 20. Cartell anunci de El Rivolta. Font: barcelofilia.blogspot.com¹³⁹

¹³⁹ Barcelofilia. (2011) *Pizzeria Rivolta. Carrer Hospital. (1977-1990)*. Barcelofilia. Recuperat de: <http://barcelofilia.blogspot.com/2011/10/pizzeria-rivolta-carrer-hospital-1977.html>

7. Kafe Volter

Es va obrir el 1985 al carrer Agullers, 18 i des d'allà es van organitzar i moure moltes accions i esdeveniments que tindrien lloc els mesos posteriors. Va ser un dels primers bars regentats per punks i autogestionats. A part de ser un bar, també s'hi organitzaven activitats culturals i vendes de discos. Segons Joni D (2010), "El Kafe Volter va ser un punt d'inflexió, el fet de tenir un espai on poder idear, elaborar, compartir i dur a terme va ser de vital importància".

IMATGE 21. Zona del carrer Agullers on es trobava el Kafe Volter. Font: Google Maps

8. Bar Concentrik de la Plaça Reial

El Bar Concentrik de la Plaça Reial va tenir un paper semblant al dels dos bars esmentats anteriorment, però, a més a més, va ser l'escenari de l'enfrontament més sonat de l'època entre punks i la policia l'any 1986. Durant aquella baralla, els policies van entrar al bar amb gasos lacrimògens i nombrosos punks van ser detinguts.

IMATGE 22. Plaça Reial de Barcelona. Font: Google Maps

9. El Parc Güell

Avui en dia tothom sap què és el Parc Güell, però per la nostra temàtica ens interessa especialment, perquè quan l'any 1977 es van celebrar les Jornades Llibertàries a Barcelona, al parc Güell s'hi van organitzar diversos actes i debats. Milers de joves, entre ells punks, es van trobar per escoltar música, intercanviar informació, i sortir de festa.

IMATGE 23. Parc Güell. Font: Barcelona.cat¹⁴⁰

10. Discogràfica B-CORE

B-CORE és un segell independent de, principalment, música rock amb aires underground i independents, i música punk, que fa 25 anys que és en actiu. Jordi Llansamà és el fundador d'aquesta discogràfica i creiem rellevant que la seva entrevista es realitzés allà.

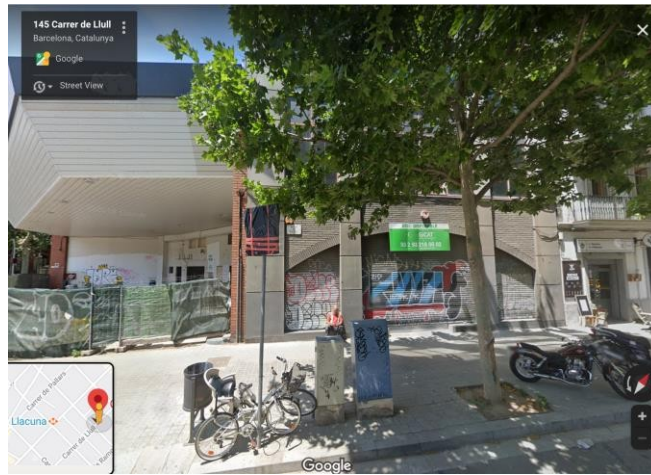
IMATGE 24. Botiga de la discogràfica B-Core. Font: lafonoteca¹⁴¹

¹⁴⁰ Ajuntament de Barcelona. (s.d) *Park Güell*. Recuperat de: <https://n9.cl/yoyq>

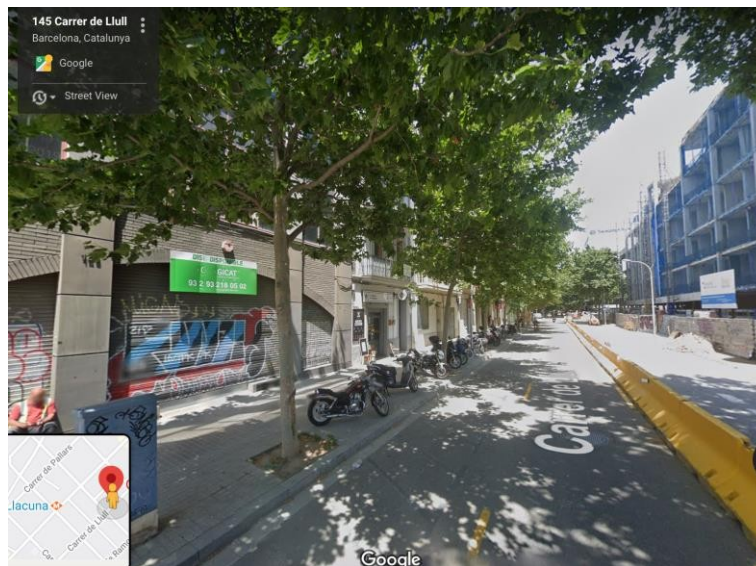
¹⁴¹ La Fonoteca. (2015) *Bcore, 25 años de adaptación: Entrevista a Jordi Llansamà*. La Fonoteca. Recuperat de: <https://lafonoteca.net/bcore-25-anos-de-adaptacion-entrevista-a-jordi-llansama/>

11. Sala Metro - Sala 666

A la Sala Metro de Barcelona era una sala on frequentaven els joves punks i s'hi feien concerts. Després va passar a dir-se Sala 666 i va agafar un caire més gòtic¹⁴². Estava situada al carrer Llull, 145 de Barcelona.

IMATGE 25. Zona del carrer Llull on es trobava la Sala Metro. Font: Google Maps

IMATGE 26. Zona del carrer Llull on es trobava la Sala Metro. Font: Google Maps

¹⁴² Barcelofília. (2012) *METRO / METRO NEW WAVE / 666. LLULL 145. Poblenou. (Anys 1980's)*. Barcelofília. Recuperat de: <https://n9.cl/a86b>

12. Botiga Informe

Va ser la primera botiga de Barcelona on es podia comprar roba i complements de dissenyadors independents, autoproduccions de bandes locals¹⁴³, discos punk i altres estils fora del circuit convencional. La botiga estava primer situada al carrer Torres i Amat i després es va traslladar al carrer del Carme.

IMATGE 27. Carrer Torres i Amat, on es trobava la botiga Informe. Font: Google Maps

6.5 Explicació del guió

6.5.1. Storyline i sinopsi

Storyline:

Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80 és el relat del moviment punk a la ciutat comtal durant els 80. Una narració basada en les experiències personals dels punks de l'època amb la complementació de comentaris d'experts. Aquest relat aborda temes com la música, l'estètica, les xarxes de comunicació, les drogues i la militància dels protagonistes punk, i finalitza amb una mirada del moviment des de l'actualitat.

¹⁴³ bcoredisc.com (2017) Informe (Juana). BCstore. Recuperat de: <https://bcstore.bcoredisc.com/bcblog/informe-juana>

Sinopsi:

El documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* presenta la història del moviment punk a Barcelona dels anys 80, a través de vuit personatges. El protagonistes són: Jordi Bas, Joni D., Silvia Escario, Tere González, Jordi Llansamà, Jordi Valls, Aleix Salvans i Maritxu Alonso. Els quatre primers són testimonis de primera mà del punk dels 80, i els quatre últims són els experts que hem escollit per completar el seu testimoni; tot i que Llansamà i Valls també van viure el punk dels 80 des de dins.

Jordi Bas és un barceloní de 53 anys que fa quaranta anys va participar en diversos ambients punk, com ara el moviment antimilitarista i la lluita contra la repressió policial. Avui dia segueix portant la cresta punk dels 80, i recorda amb enyorança tota aquella rebel·lió del postfranquisme.

Joni D. va néixer a Barcelona fa 52 anys, i va entrar de ple al moviment punk quan només tenia 14 anys. És l'autor del llibre *Que pagui Pujol! Una crònica punk de la Barcelona dels 80* en què es sintetitza la filosofia i el dia a dia dels punks de Barcelona d'aquella època. Joni D., a banda de la seva visió personal del punk dels 80, també aporta una visió sobre el llegat que va deixar aquella rebel·lió a l'actualitat.

Silvia Escario és la cara (i la veu) més coneguda del punk barceloní dels anys 80. Com a cantant del grup *Último Resorte* va viure el moviment des de dins, sobretot a l'aspecte musical. Escario ha manifestat diverses vegades les incoherències dels punks, perquè, tot i que asseguraven qüestionar-ho tot, la situació de les dones i els homes dins el moviment no era igual, i s'hi reproduïen certes conductes masculistes de la societat que criticaven. És rellevant incloure al documental veus femenines punks de l'època i a més, que tinguessin un paper rellevant en els grups musicals del moment.

Tere González va néixer a Vallirana el 1967 i, a la primerenca edat de 14 anys, va esdevenir la cantant de *Desechables*, un grup punk que definia els seus directes com a "misas negras" amb una imponent presència de Tere, que no dirigia la paraula al públic. Tere, al igual que Silvia, va viure tot el moviment des de l'interior, amb les conseqüències que comportava ser una dona (adolescent, més aviat) en aquell món tan violent i accelerat. Un testimoni que cal tenir en compte, sense dubte.

Jordi Llansamà és l'autor de llibre *Harto de todo. Historia oral del punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987*. Aquest llibre fa un repàs del moviment underground i punk a la capital catalana, gràcies als testimonis dels membres dels grups punks de l'època. El llibre també recull nombrosos documents gràfics com fanzins i fotografies que ajuden a reconstruir el que va suposar el punk i com s'expressava. A banda de la seva visió personal del punk, ens interessa el seu testimoni pel bloc de temàtica musical.

Jordi Valls (Barcelona, 1945) va marxar a Londres quan tenia 17 anys i va viure 40 anys a la capital anglesa. Es trobava a Anglaterra a finals dels 70, just quan el moviment punk va esclatar-hi per canviar-ho tot. Va viure de primera mà els primers concerts de Sexs Pistols, Clash, Damned i d'altres llegendes; i ho va plasmar tot al llibre *The London Punk Tapes*, amb l'ajuda del fotògraf i amic Salvador Costa. Valls serà la veu que mostri com aquell moviment va esclatar a Londres i es va estendre fins a Barcelona.

Aleix Salvans és periodista i va escriure *Gestió del caos. Escenes de la contracultura a Catalunya 1973-1992*, un llibre que repassa la contracultura a Catalunya entre la mort del dictador Franco i les Olimpíades, on el punk té molta presència. Tot i que Salvans no ha viscut de primera mà el moviment punk (perquè va néixer el 1988), ha realitzat diversos estudis sobre el tema; i, per tant, l'entrevistarem en qualitat d'expert, perquè completi el context històric i social dels protagonistes.

Maritxu Alonso és coautora del llibre *Mujeres punks: las pioneras de nuestra escena*, un arxiu de biografies de les protagonistes punks referents de l'època a l'estat espanyol. Per la seva recerca editant el llibre mencionat, pot donar una veu experta i contextual en el punk dels 80 a Barcelona i el paper que van tenir-hi les dones, que sovint no eren tan protagonistes com els homes. La veu d'Alonso ens ajudarà a entendre millor el llegat d'aquell moviment dels 80 a l'actualitat.

Alguns de primera mà, i d'altres en qualitat d'experts, tots els personatges ara presentats teixeixen la història del punk a la Barcelona dels 80. Un moviment que va ser música accelerada i concerts que acabaven en baralles; xupes de cuir i imperdibles a samarretes estripades; fanzins i ràdios lliures que parlaven de grups anglesos, però també locals; amfetamines, speed, porros, xibecas, però també molta militància i lluita compromesa.

Així, a través d'aquestes veus, que van formar part del mateix moviment, però que, ahora, són tan diverses, viurem com era aquella revolució destructiva i constructiva des de dins.

6.5.2. Elements i estructura del documental

L'estructura que segueix el documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* és un ordre lògic: comença amb el sorgiment del moviment punk al món, després s'explica l'arribada i el desenvolupament del moviment a Barcelona, i s'acaba analitzant el moviment des de l'actualitat.

En total hi ha vuit entrevistats al documental, que seran els encarregats de conduir la línia narrativa a través dels cinc blocs temàtics del llargmetratge. L'esquema dels esmentats blocs és el següent:

Bloc 1: Context del moviment punk, des dels EUA a Catalunya

- Moviment punk al món
 - Sorgiment del punk als Estats Units d'Amèrica i la posterior extensió pel Regne Unit. Divergències entre els dos tipus de punks
 - Característiques del punk: llenguatge, música, estètica, activitats d'oci i sociopolítiques
- El moviment punk a Barcelona
 - Context històric de finals dels 70 i principis dels 80 a Barcelona
 - Primers punks a la Barcelona d'aquella època

Bloc 2: Música

- Exposar les característiques de la música punk: ritme, lletres, etc.
- Presentar els grups punks dels 80 (detallat a annexos)

Bloc 3: Estètica i xarxes

- Mostrar les característiques de l'estètica: *Do It Yourself*, "punkis de postal", etc.
- Exposar les xarxes de comunicació dels punks: tant llocs físics, com mitjans de comunicació (ambdós detallats a annexos)

Bloc 4: Debat intern del moviment

- Parlar de la destrucció i l'autodestrucció del moviment: la relació que hi tenia amb les drogues
- Explicar la part constructiva del moviment punk: la militància política dels seus integrants, posant especial èmfasi als moviments okupa i skinhead

Bloc 5: Llegat i futur

- Repassar l'herència d'aquell moviment punk dels 80 a la Barcelona actual
- Debatre sobre si és possible ara una altra revolució punk

El gruix del documental (Blocs 2-4) s'exposa en aquest ordre per introduir els temes més atractius i amens al principi (la música i l'estètica) i després el més dens (el debat intern del moviment). Per la seva banda, el Bloc 5 fa de tancament: primer repassa l'herència del punk que podem trobar en l'actualitat i, un cop "portem el punk dels 80 a l'ara", es planteja la continuïtat d'aquest moviment actualment. Així, al Bloc 1 veiem el sorgiment del moviment punk; als Blocs 2-4 expliquem les seves característiques; i al Bloc 5 tanquem el tema des de l'actualitat (que, alhora, és el futur del moviment, ja que estem parlant del punk que es va desenvolupar als 80).

El documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* comença amb imatges de joves punks dels 80, mentre se sent una part del pròleg *Harto de todo. Historia oral punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987*, locutat pel mateix autor del llibre (Jordi Llansamà). Quan s'acaba la locució, entra la cançó *Peligro social* (del grup *Último Resorte*) a un volum elevat, per crear la sensació de caos tan característic del punk. La cançó anirà baixant de volum, per donar lloc a les declaracions més cridaneres dels entrevistats; un testimoni per cada aspecte característic del moviment (com ara, la música, l'estètica, les xarxes de comunicació, la droga i la militància). Així, amb la locució de Llansamà i les declaracions més impactants, s'introdueix la temàtica del documental i es crida l'atenció de l'espectador perquè gaudeixi del documental complet.

Un cop acabades les declaracions, es torna a sentir *Peligro social*, que funciona com a tall musical per introduir els crèdits inicials del documental. Fins aquí és la introducció, i posteriorment es desenvolupa l'esquema per blocs que hem exposat anteriorment.

L'element principal que estructura el documental són les entrevistes personals que, en el nostre cas, es divideixen en dues categories: per una banda, els protagonistes punk de l'època, i per l'altra banda els experts que complementen aquestes experiències. L'ordre dels testimonis segueix una distribució temàtica i s'indica el nom i l'edat de cadascun d'ells mitjançant cairons a mesura que apareixen en pantalla.

Al documental es mostren les entrevistes de diverses maneres: a vegades es veu i, alhora, se sent l'entrevistat; i altres cops només se sent, mentre a la pantalla es veuen imatges d'arxiu. La música, en aquest cas, aporta dinamisme i omple els buits entre tema i tema, per deixar "respirar" el fil narratiu. Per tant, veient que són els mateixos entrevistats els que aniran teixint el fil narratiu del documental, i que la música omplirà els buits, no creiem necessari fer servir la "veu en off".

6.5.3. Estructura narrativa i audiovisual

Com hem indicat anteriorment, organitzarem la narració del documental temàticament, seguint els blocs exposats a l'apartat anterior; així, els protagonistes apareixeran als blocs segons les declaracions que hagin fet. Volem que *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* sigui una conversa entre amics portada a la pantalla, per tant no exigim a ningú que ens parli d'un tema en concret: els entrevistats decideixen fins quin punt volen entrar-hi. No hi ha unes directrius de comportament dels protagonistes; simplement, responen les preguntes que els hi llancem i apareixen a un bloc temàtic o a un altre, segons les respostes que ens proporcionen.

Per exemple, pel tipus de declaracions que han fet durant les entrevistes, al Bloc 1, tindran més presència Joni D., Aleix Salvans, Maritxu Alonso i Jordi Valls; al Bloc 2, predominaran les veus de Jordi Llansamà, Silvia Escario i Tere González; al Bloc 3, els testimonis de Jordi Bas, Joni D., Silvia Escario, Tere González i Jordi Bas; al Bloc 4, les declaracions de Joni D., Jordi Bas, Silvia Escario, Tere González i Jordi Llansamà; i al Bloc 5, les veus de Maritxu Alonso, Jordi Valls i Aleix Salvans. Que els personatges esmentats aquí tinguin més presència no vol dir que siguin els únics que parlin al llarg del bloc en qüestió, sinó que són els protagonistes d'aquell apartat en concret.

Presentarem els personatges del documental mitjançant cairons, indicant els seu nom, edat i vinculació amb el punk que prefereixin ells mateixos. El que ens interessa és la relació que va tenir cadascun d'ells amb el moviment, no pas la seva biografia; per tant, no aprofundirem gaire en conèixer-l sencera, sinó la part que té a veure amb el punk.

Tal com hem assenyalat anteriorment, els testimonis dels protagonistes s'organitzen per blocs temàtics; amb la qual cosa, dins els diversos blocs s'entrellacen els testimonis d'uns amb els altres. Així, veurem com va viure particularment cadascun d'ells la temàtica en qüestió i, alhora, composarem una idea més ampla. Per exemple, al Bloc 2 sobre la música, Silvia Escario, Tere González i Jordi Llansamà tindran més protagonisme: cadascun d'ells explicarà com va viure el punk, musicalment parlant i posteriorment, s'entretreixiran les seves declaracions. Tot plegat, sabrem què va significar la música punk per Escario, González i Llansamà individualment; i, alhora, sabrem què era la música punk a gran trets, gràcies als seus testimonis.

Un cop haguem repassat (i reviscut) el punk dels 80 a Barcelona, és a dir, quan haguem enllestit l'esquema fins al Bloc 4, encetarem l'últim apartat. Aquest cinquè bloc és el que porta el moviment dels 80 a l'actualitat, comentant el llegat que hi deixa i el futur que es preveu.

6.6. Guió del teaser

Amb la crisi de la COVID-19 i el conseqüent confinament ens hem vist obligades a canviar el producte audiovisual que volíem que sorgís d'aquest projecte de documental. Així, amb els recursos que podiem utilitzar i teníem hem realitzat un teaser que seria un complement del document de venda del documental i una presentació i introducció del mateix.

Aquest teaser té una durada d' 1 minut i 22 segons i s'estructura per donar una visió general del documental a mode de presentació. L'essència del nostre documental, d'alguna manera, són els records, experiències i memòries dels punks de l'època.

Així, hem basat aquest teaser en el material en paper facilitat per l'entrevistat Jordi Bas. Aquest material inclou: fotografies originals, posters, entrades de concerts, fanzines, retalls de diaris, entre d'altres. En general el teaser busca mostrar moltes imatges diverses, inclús ser una mica "caòtic" com el punk mateix, no deixar les imatges gaire estona i tenir present música de fons que faci "soroll".

Amb aquest material com a base d'imatge, volem explicar breument l'essència de què seria *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Tot i això, som conscients que la presentació més formal del projecte és el document de venda ja que el teaser seria molt més complet amb entrevistes d'altres entrevistats que no es van poder realitzar per culpa del confinament.

Pel que fa al àudio, utilitzem frases de l'entrevistat Jordi Bas que creiem que són més explicatives del moviment punk i que reflexionen sobre les diverses temàtiques. El vam entrevistar abans del confinament. D'àudio també s'utilitza música del grup punk de l'època *Último Resorte* i de fons música instrumental lliure de drets.

A continuació es pot veure el guió del teaser i en aquest enllaç, el teaser complet com a presentació i introducció de tot el projecte documental: <https://youtu.be/f9lsgjSJPyC>

Guió del teaser *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*

Durada/Temps acumulat	Àudio	En imatge
2 segons / 0:02	Cançó 'Peligro Social' d' <i>Último Resorte</i>	Fons negre i Fotografia entra en espiral cap a la pantalla
2 segons / 0:04	Cançó 'Peligro Social' d' <i>Último Resorte</i>	Fons negre i Fotografia entra per la dreta
2 segons / 0:06	Cançó 'Peligro Social' d' <i>Último Resorte</i>	Fons negre i Fotografia entra per l'esquerra
2 segons / 0:08	Cançó 'Peligro Social' d' <i>Último Resorte</i> + Fade out de la cançó	Fons negre i Fotografia entra en espiral
5s/0:13	Fade out de la cançó 'Peligro Social' d' <i>Último Resorte</i> i so de separació Entra en segon pla música instrumental de fons i es queda en segon pla fins al final	Fons negre
17s/0:30	"El punk són moltes coses"	Jordi Bas

	i no res. El punk és musica, el punk és contracultura, el punk és ràbia, malafolla, el punk és antimilitar, (Música instrumental en segon pla)	
5s/0:35	Paraules de Jordi Bas: "és okupar cases, ..." (Música instrumental en segon pla)	Entrada en espiral: Fotografia cartell sobre una casa okupada del C/Cros
3s/0:38	Paraules de Jordi Bas: "intentar fer una vida alternativa, com pot ser res d'això i altres coses" (Música instrumental en segon pla)	Fotografia de Jordi Bas de jove
4s/0:42	Paraules de Jordi Bas: "El punk pot ser una estètica, música, pot ser una actitud... " (Música instrumental en segon pla)	Entrada en espiral: Fotografia de portada de diari "La política abre una crisis de crecimiento entre los skins"
4s/0:46	So de separació i paraules de Jordi Bas: "Molta gent va acabar" (Música instrumental en segon pla)	Entrada en espiral: Fotografia on es veuen diverses fotografies de Jordi Bas
3s/0:49	Paraules de Jordi Bas: "...la presó per punky i tu em diràs, per punky ningú acaba a la presó" (Música instrumental en	Entrada en espiral de pàgina de diari 'La Vanguardia' del 24 de maig de 1983: La fuerza de una juventud desencantada

	segon pla)	
5s/0:54	Paraules de Jordi Bas: “i jo et diré per punky no, però si no hagués sigut punky no hagués acabat a la presó” (Música instrumental en segon pla)	Entrada en espiral de pàgina de La Vanguardia del 22 de maig de 1986 “Los punkies detenidos en Barcelona abandonan la cárcel, al recibir penas inferiores a un año de prisión”
5s/0:58	Paraules de Jordi Bas: “i per mostra jo mateix” + so de separació (Música instrumental en segon pla)	Fotografia Jordi Bas de jove
4s/1:02	Paraules de Jordi Bas: “speed i tripis era el pa de cada dia diguéssim, si era el més habitual” (Música instrumental en segon pla)	Pàgina de La Vanguardia del 28 d’abril del 1986 “Batalla campal entre un centenar de jóvenes y la policía en la plaza Real”
4s/1:06	Paraules de Jordi Bas: “perquè era molt barat i donava molta energia” (Música instrumental en segon pla)	Entrada en espiral de fotografia grup de punks de joves
4s/1:10	So de separació i final de la cançó de fons que estava en segon pla	Fotografia de Jordi Bas de jove de perfil
4s/1:14	Soroll de separació + fade in Cançó ‘Peligro Social’ d’Último Resorte	Fons negre amb el títol del documental
4s/1:18	Fade out Cançó ‘Peligro Social’ d’Último Resorte	Fons negre

TAULA 18. Guió del teaser del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

6.7 Guió del projecte documental

Durada/Temps acumulat	Explicació	Àudio	En imatge
Introducció			
30s / 00:30	Resum, a grans trets, les característiques del punk barceloní dels 80, recollits al pròleg del llibre "Harto de todo", de Jordi Llansamà	Locució de Jordi Llansamà : <i>"El punk fue un movimiento juvenil que nos llegó de Londres, pero en Barcelona tuvo nombres propios (...) así que se tuvo que improvisar, se tuvo que crear, construir"</i> [2P: cançó "Busca busca", del grup L'Odi Social]	Imatges de recurs , de l'arxiu de RTVE (gravacions de les "tribus urbanes" punk)
15s / 00:45	Part més destacada de la locució	Entrevista a Jordi Llansamà : <i>"El punk existió en Barcelona y existió totalmente al margen del negocio musical, de la prensa y de la farándula. Aquí no posamos para salir en la foto. Aquí se vivió con todas sus consecuencias"</i> [La cançó se silencia , per donar protagonisme absolut a les declaracions de Llansamà]	Imatges de l'entrevista a Jordi Llansamà [Pla Mig Curt]
05s / 00:50	Tall musical	Cançó "Peligro Social", del grup <i>Último Resorte</i> (els primers cinc segons de la cançó)	Fons negre i fotografia d'arxiu de Jordi Bas [Jordi surt amb un cartell contra el servei militar]

15s / 01:05	Els entrevistats contextualitzen el documental. En aquest cas, sobre la música punk.	Declaracions de Jordi Llansamà [2P: cançó “Quiero pasarlo bien”, del grup <i>Desechables</i>]	Imatges de l’entrevista a Jordi Llansamà [Pla Mig]
15s / 01:20	Els entrevistats contextualitzen el documental. En aquest cas, sobre l’estètica punk.	Declaracions de Tere González [2P: cançó “Quiero pasarlo bien”, del grup <i>Desechables</i>]	Imatges de l’entrevista a Tere González [Pla Mig]
10s / 01:30	Els entrevistats contextualitzen el documental. En aquest cas, sobre les xarxes de comunicació punk.	Declaracions de Joni D. [2P: cançó “Quiero pasarlo bien”, del grup <i>Desechables</i>]	Imatges de l’entrevista a Joni D. [Pla Mig]
15s / 01:45	Els entrevistats contextualitzen el documental. En aquest cas, sobre la droga.	Declaracions de Jordi Bas [2P: cançó “Quiero pasarlo bien”, del grup <i>Desechables</i>]	Imatges de l’entrevista a Jordi Bas [Pla Mig]
20s / 02:05	Els entrevistats contextualitzen el documental. En aquest cas, sobre la militància punk.	Declaracions de Silvia Escario [2P: cançó “Quiero pasarlo bien”, del grup <i>Desechables</i>]	Imatges de l’entrevista a Sílvia Escario [Pla Mig]
10s / 02:15	Petit tall musical	Cançó “Peligro Social”, del grup <i>Último Resorte</i> (els últims deu segons de la cançó) [La cançó “Peligro Social” en <i>fade out</i> + “Blitzkrieg Bop” en <i>fade in</i>]	Fons negre i crèdits inicials del documental
Bloc 1: context del moviment punk, des dels EUA i Anglaterra a Catalunya			
20s / 2:35	Introducció musical	Cançó “Blitzkrieg Bop” del grup Ramones	Imatges d’ arxiu dels punks als EUA

		(des del 00:15-00:35) [Fade in + fade out, fins a quedar-se en 2P]	(imatges lliures de drets)
01:05 / 3:40	Tema: Sorgiment del punk als EUA i extensió a Anglaterra Entrevistat: Aleix Salvans	Declaracions d'Aleix Salvans [2P: cançó "Blitzkrieg Bop" del grup <i>Ramones</i>]	Entrevista a Aleix Salvans [Pla Mig] [Cairons amb el nom de l'entrevistat]
15s / 3:55	Tema: arribada del punk a Anglaterra	Declaracions de Jordi Valls	Imatges d'arxiu sobre els punks a Anglaterra (RTVE)
01:00 / 4:55	Tema: Context del punk a Anglaterra Entrevistat: Jordi Valls	Declaracions de Jordi Valls	Entrevista a Jordi Valls [Pla Mig] [Cairons amb el nom de l'entrevistat]
30s / 5:25	Tema: Comparació punk anglès i americà Entrevistat: Jordi Valls	Declaracions de Jordi Valls	Entrevista a Jordi Valls [Pla Mig] + imatges d'arxiu de RTVE, dels punks a Anglaterra
01:15s / 6:40	Tema: Sorgiment del punk a l'estat espanyol Entrevistat: Maritxu Alonso	Declaracions de Maritxu Alonso	Entrevista a Maritxu Alonso [Pla Mig] [Cairons amb el nom de l'entrevistat]
30s / 7:10	Tema: relació del punk a l'estat espanyol i els diversos moviments contraculturals Entrevistat: Aleix Salvans	Declaracions d'Aleix Salvans	Entrevista a Aleix Salvans [Pla Mig] + imatges d'arxiu de RTVE, dels punks a Espanya i el moviment okupa
20s / 7:30	Tema: arribada del punk anglès a Catalunya Entrevistat: Joni D.	Declaracions de Joni D.	Entrevista a Joni D. [Pla Mig] [Cairons amb el nom de l'entrevistat]

01:05/ 8:35	Tema: context del punk a Barcelona i comparació amb Anglaterra Entrevistat: Jordi Valls	Declaracions de Jordi Valls	Entrevista a Jordi Valls [Pla Mig]
35s/ 9:10	Tema: inicis del punk a Barcelona	Declaracions Joni D.	Entrevista a Joni D. [Pla Mig]
Bloc 2: música punk			
10s / 9:20	Tall que indica el canvi de tema/Bloc	Fragment d'un concert del grup <i>Frenopaticss</i> . El cantant introdueix la següent cançó que tocaran amb un "A ver si esto os gusta más, mamones!" (primers 10 segons de la gravació)	Gravació d'un concert de <i>Frenopaticss</i> (enregistrada i cedida per Jordi Llansamà)
15s / 9:35	Tema: característiques de la música punk Entrevistada: Tere González	Declaracions de Tere González	Entrevista a Tere González [Pla Mig curt] [Cairons amb el nom de l'entrevistada]
02:10 / 11:45	Tema: procés de creació dels grups i descripció dels locals d'assaig Entrevistades: Sílvia Escarro i Tere González	Declaracions de Sílvia Escarro Declaracions de Tere González	S'entrellacen imatges de l'entrevista a Sílvia Escario i a Tere González + imatges de Sílvia Escario mentre ensenya cartells del seu grup, <i>Último Resorte</i> [Pla mig] [Cairons amb el nom de les entrevistades]
15s / 12:00	Tall	Fragment d'un concert punk a Barcelona	Imatges d'arxiu d'un concert punk a Barcelona (imatges de RTVE)

03:00 / 15:00	Tema: grups punks de Barcelona, de finals dels 70 i els 80 Entrevistat: Jordi Llansamà	Declaracions de Jordi Llansamà [2P: cançons dels grups que esmenta l'entrevistat. De vegades pugen a PP]	Entrevista a Jordi Llansamà [Pla mig] + imatges dels concerts que esmenta l'entrevistat (cedides per Jordi Llansamà) [Cairons amb el nom de l'entrevistat]
02:00 / 17:00	Tema: grups <i>Último Resorte i Desechables</i> (complement de les declaracions anteriors de Llansamà)	Declaracions de Sílvia Escario Declaracions de Tere González [2P: cançons dels grups que esmenten les entrevistades. De vegades pugen a PP]	Entrevista a Sílvia Escario [Pla Mig] Entrevista a Tere González [Pla Mig] + imatges dels concerts que esmenten les entrevistades (cedides per Jordi Llansamà)
30s / 17:30	Tema: anècdotes dels concerts, com a espectador Entrevistat: Jordi Bas	Declaracions de Jordi Bas	Entrevista a Jordi Bas [Pla Mig] + imatges de Jordi Bas mentre ensenya entrades dels concerts [Cairons amb el nom de l'entrevistat]
02:00 / 19:30	Tema: anècdotes dels grups, com a membres Entrevistades: Sílvia Escario i Tere González	Declaracions de Sílvia Escario Declaracions de Tere González [2P: cançons dels grups que esmenten les entrevistades. De vegades pugen a PP]	Entrevista a Sílvia Escario [Pla Mig] Entrevista a Tere González [Pla Mig]
01:00 / 20:30	Tema: grups punk de Barcelona dels 80 i comparació amb els d'Anglaterra	Declaracions de Jordi Llansamà [2P: cançons dels grups que esmenta]	Entrevista a Jordi Llansamà [Pla Mig] + imatges del grups punk que esmenta

	Entrevistat: Jordi Llansamà	l'entrevistat. De vegades pugen a PP]	(imatges d'arxiu de RTVE)
01:00 / 21:30	Tema: grups punks dels 80 i comparació amb els d'ara Entrevistat: Jordi Llansamà	Declaracions Jordi Llansamà [2P: cançons dels grups que esmenta l'entrevistat. De vegades pugen a PP]	Entrevista a Jordi Llansamà [Pla Mig] + imatges del grups punk que esmenta (imatges cedides per Jordi Llansamà)
Bloc 3: Estètica i xarxes			
20s / 21:50	Tall que indica canvi de tema/Bloc	Tall de la cançó "Punky de postal" del grup <i>La Polla Record</i> (des del segon 00:25 fins al segon 00:45) [Entra en <i>fade in</i> , i surt en <i>fade out</i>]	Imatges sobre la "tribu urbana" punk dels diaris de l'època
02:00 / 23:50	Tema: característiques de l'estètica punk Entrevistada: Sílvia Escario	Declaracions de Sílvia Escario	Entrevista a Sílvia Escario [Pla Mig] + imatges d'arxiu de RTVE sobre la "tribu urbana" punk
01:30 / 25:20	Tema: debat sobre els punks de postal Entrevistada: Tere González	Declaracions de Tere González	Entrevista a Tere González [Pla Mig curt]
03:00 / 28:20	Tema: llocs de trobada dels punk dels 80 (Kafe Volter, bar Fantástico i botiga Informe) Entrevistat: Jordi Bas	Declaracions de Jordi Bas	Entrevista a Jordi Bas [Pla Mig] + imatges interiors dels llocs esmentats (imatges cedides per Jordi Bas) + imatges exterior s de les localitzacions actuals dels llocs esmentats
01:00 / 29:20	Tema: llocs de trobada dels punks	Declaracions de Sílvia Escario	Entrevista a Sílvia Escario [Pla Mig]

	dels 80 (Sala Zeleste i Punk House) Entrevistada: Sílvia Escario		+ imatges interiors dels locals (imatges d'arxiu de RTVE i cedides per Joni D.) + imatges exterior s de les localitzacions actuals dels llocs esmentats
01:00 / 30:20	Tema: xarxes de comunicació (fanzins) Entrevistat: Joni D.	Declaracions de Joni D.	Entrevista a Joni D. [Pla Mig] + imatges de fanzins de l'època (cedides per Jordi Bas)
02:00 / 32:20	Tema: xarxes de comunicació (Radio PICA) Entrevistat: Joni D.	Declaracions de Joni D. [2P: fragments dels diversos programes de Radio PICA. De vegades pugen a PP]	Entrevista a Joni D. [Pla Mig] + imatges interiors de l'estudio de ràdio (cedides per Joni D.)
02:35 / 34:55	Tema: viatges a l'estranger, gràcies a aquesta xarxa de comunicació Entrevistat: Jordi Bas	Declaracions de Jordi Bas	Entrevista a Jordi Bas (mentre ensenya fotografies dels seus viatges a Alemanya i Holanda) [Pla Mig]
Bloc 4: debat intern (destrucció VS. construcció)			
20s / 35:15	Tall que indica canvi de tema/Bloc	Tall de cançó "Maldita heroïna" del grup <i>L'Odi Social</i> (des del segon 1:40 fins al segon 2:00) [Entra en <i>fade in</i> , i surt en <i>fade out</i>]	Retalls de diaris de l'època, on surten notícies que parlen dels punks
25s / 35:40	Tema: com descriuen els mitjans de l'època la "tribu urbana" dels punks	Declaracions de Jordi Bas : " <i>els punks de Barcelona sortien a la premsa per varis motius: per drogues,</i>	Retalls de diaris de l'època, on surten notícies que parlen dels punks

	Entrevistat: Jordi Bas	<i>problemes amb la policia o enfrontaments amb altres col·lectius</i>	
30s / 36:10	Tema: drogues . El consum normalitzat de la droga Entrevistada: Sílvia Escario	Declaracions de Sílvia Escario	Entrevista a Sílvia Escario [Pla Mig]
30s / 36:40	Tema: drogues . Sobredosi, inconsciència Entrevistada: Tere González	Declaracions de Tere González	Entrevista a Tere González [Pla Mig] + imatges de retalls de diaris, parlant de morts per sobredosi
30s / 37:10	Tema: militància política dels punks. Antimilitarisme, antiolimpiades, antifeixisme Entrevistat: Jordi Bas	Declaracions de Jordi Bas	Entrevista a Jordi Bas [Pla Mig]
30s / 37:40	Tema: militància política dels punks. Anarquisme Entrevistat: Joni D.	Declaracions de Joni D.	Entrevista a Joni D. [Pla Mig]
25s / 38:05	Imatges d'arxiu d'una manifestació anti mili	Manifestació amb gran presència punk [2P. música instrumental]	Imatges d'arxiu de RTVE
30 / 38:35	Tema: militància política dels punks. Feminisme, antimilitarisme Entrevistada: Sílvia Escario	Declaracions de Sílvia Escario	Entrevista a Sílvia Escario [Pla Mig]
	Tema: militància política dels punks. Feminisme, antimilitarisme	Declaracions de Tere González	Entrevista a Tere González [Pla Mig]

	Entrevistada: Tere González		
20s / 38:55	Tall musical	Tall de cançó “Gossos de cuadra” del grup <i>L’Odi Social</i> (des del segon 00:25 fins al segon 00:45) [Entra en <i>fade in</i> , i surt en <i>fade out</i>]	Retalls de diaris de la detenció de punks per part de la policia
02:00 / 40:55	Tema: militància política dels punks. Relació amb la policia Entrevistat: Jordi Bas	Declaracions de Jordi Bas	Entrevista a Jordi Bas [Pla Mig] + imatges de retalls de diaris de la detenció de punks per part de la policia
20s / 41:15	Tall musical	Cançó “Botas y tirantes” del grup <i>Decibelios</i> (des del segon 00:25 fins al segon 00:45)	Imatges de punks skinheads (cedides per Jordi Llansamà)
02:00 / 43:15	Tema: militància política dels punks. Relació amb el moviment skinhead i l’antifeixisme Entrevistat: Jordi Llansamà	Declaracions de Jordi Llansamà	Entrevista a Jordi Llansamà [Pla Mig] + imatges de retalls de diaris sobre baralles entres skinheads feixistes i skinheads punks
15s / 43:30	Tall musical	Cançó “Fuera de la ley” del grup <i>Desechables</i> (des del segon 00:30 fins al segon 00:45)	Imatges de retalls de diaris sobre les primeres ocupacions de Barcelona
03:00 / 46:30	Tema: militància política dels punks. Relació amb l’anarquisme i el moviment okupa	Declaracions de Jordi Bas [2P: cançó “Okupa y resiste” del grup <i>Transfer</i> , comença a pujar a mesura que les declaracions de	Entrevista a Jordi Bas [Pla Mig] + imatges de retalls de diaris sobre les primeres ocupacions de Barcelona

	Entrevistat: Jordi Bas	Jordi Bas s'acaben. La cançó és la unió entre el Bloc 4 i el Bloc 5]	+ imatges dels ateneus dels 80 (cedides per Joni D.)
Bloc 5: Ilegat i futur			
10s / 46:40	Transició del Bloc 4 al Bloc 5	Cançó "Okupa y resiste" del grup <i>Transfer</i>	Imatges d'ateneus i actuals de Barcelona (imatges pròpies)
02:45 / 49:25	Tema: Ilegat del punk dels 80, en relació als moviments actuals. Ateneus populars i moviment okupa Entrevistat: Aleix Salvans	Declaracions d'Aleix Salvans	Entrevista a Aleix Salvans [Pla Mig] + imatges d'ateneus i actuals de Barcelona (imatges pròpies)
02:45 / 52:10	Tema: Ilegat punk dels 80, en relació al moviments actuals. Feminisme. Entrevistada: Maritxu Alonso	Declaracions de Maritxu Alonso	Entrevista a Maritxu Alonso [Pla Mig] + imatges de manifestacions del 8M + imatges de dones dalt de l'escenari
20s / 52:30	Tall musical	Cançó "No hay futuro" del grup <i>RIP</i> (des del segon 00:17 fins al segon 00:37)	Imatges de recurs, sobre els joves punk de l'actualitat (imatges pròpies)
20s / 52:50	Tema: pregunta final. "Què queda ara d'aquell punk dels 80?" Entrevistat: Jordi Valls	Declaracions de Jordi Valls	Entrevista a Jordi Valls [Pla Mig curt]
20s / 53:10	Tema: pregunta final. "Què queda ara d'aquell punk dels 80?" Entrevistat: Jordi Llansamà	Declaracions de Jordi Llansamà	Entrevista a Jordi Llansamà [Pla Mig curt]
20s / 53:30	Tema: pregunta final.	Declaracions de Tere	Entrevista a Tere

	“Què queda ara d’aquell punk dels 80?” Entrevistada: Tere González	González	González [Pla Mig curt]
20s / 53:50	Tema: pregunta final. “Què queda ara d’aquell punk dels 80?” Entrevistada: Sílvia Escario	Declaracions de Sílvia Escario	Entrevista a Sílvia Escario [Pla Mig curt]
20s / 54:10	Tema: pregunta final. “Què queda ara d’aquell punk dels 80?” Entrevistat: Joni D.	Declaracions de Joni D.	Entrevista a Joni D. [Pla Mig curt]
20s / 54:30	Tema: pregunta final. “Què queda ara d’aquell punk dels 80?” Entrevistat: Jordi Bas	Declaracions de Jordi Bas : “ <i>Per mi, si queda... el punk no ha mort, digo yo!</i> ”	Entrevista a Jordi Bas [Pla Mig curt]
30s / 55:00	Tall musical i crèdits	Cançó “Peligro Social” del grup <i>Último Resorte</i>	Fons negre i crèdits finals del documental

TAULA 19. Guió del projecte documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*

6.8. Equipament

6.8.1. Material d'enregistrament i de treball

Per a la realització del documental hem fet una recerca de quin material de rodatge necessitem. Al no ser una productora ni una televisió, és a dir, un equip format de nou, es planteja el lloguer de material de rodatge a l'empresa avisualpro amb seu a Barcelona. Les explicacions que es presenten de cada ítem són extretes de l'empresa de lloguer o de compra en cada cas. El material està especificat a continuació:

- **Càmera de vídeo Panasonic AG-UX90 4K¹⁴⁴**

Característiques especificades a la web:

Lloguer de càmera de vídeo Panasonic AG-UX90 4K. Videocàmera professional amb gravació en 4K / FHD, objectiu LEICA DICOMAR gran angular de 24,5 mm i zoom òptic de 15 augments, sensor MOS de 1,0 " per a gravacions FHD 50p o UHD 25p d'alta precisió, estabilitzador d'imatge òptic avançat i funció de autoenfoque intel·ligent d'alta velocitat i alta precisió.

Característiques tècniques:

Gravació en 4K / FHD

Objectiu LEICA DICOMAR gran angular de 24,5 mm i òptic de 15 augments

Sensor MOS de 1.0 " per a gravacions FHD 50p o UHD 25p d'alta precisió

Estabilitzador d'imatge òptic avançat

Dos ranures per a targetes de memòria SD

Pantalla de tauler LCD

Visor electrònic

Salida HDMI, Salida AV, 2 entrades XLR

IMATGE 28. Panasonic AG-UX90 4K. Font: avisualpro¹⁴⁵

- **Microfòno inalámbrico de corbata Sennheiser EW 100 ENG G3¹⁴⁶**

¹⁴⁴Avisualpro. (s.d.). Avisualpro. Equipos de alquiler. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/panasonic-ag-ux90-4k/>

¹⁴⁵Avisualpro. (s.d.). Avisualpro. Equipos de alquiler. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/panasonic-ag-ux90-4k/>

¹⁴⁶Avisualpro. (s.d.). Avisualpro. Equipos de alquiler. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/microfono-inalambrico-de-corbata-sennheiser-ew-100-eng-g3/>

Característiques especificades al web:

En lloguer micròfon sense fil de corbata Sennheiser EW 100 ENG G3. Es compon d'un transmissor de petaca SK 100 G3 i un receptor ENG portàtil EK 100 G3. Es pot connectar amb XLR i amb mini-jack el que ofereix molta flexibilitat.

Característiques tècniques:

1680 Freqüències possibles

Ample de banda: 42 MHz BW

Sincronització automàtica transmissor-receptor per infrarojos

Connector mini jack i XLR

Requisits d'alimentació: CC 3,0 V (dues bateries alcalines LR6 / AA)

Equalitzador integrat

Dimensions de l'receptor i transmissor: 82x64x24mm

Pes de l'receptor i transmissor: 160g aprox.

IMATGE 29. Sennheiser EW 100 ENG G3. Font: avisualpro¹⁴⁷

¹⁴⁷Avisualpro. (s.d.). Avisualpro. Equipos de alquiler. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/microfono-inalambrico-de-corbata-sennheiser-ew-100-eng-g3/>

- **Trípode Manfrotto Befree Live¹⁴⁸**

Característiques especificades al web:

En lloguer trípode Manfrotto Befree Live. Té una mida compacte i és molt lleuger amb tan sols 1,1kg de pes gràcies a el disseny en fibra de carboni. Perfecte per viatjar en avió.

Inclou la pinça Manfrotto Twistgrip per a mòbils de fins a 8,2 cm d'amples, amb connector de rosca 1/4 "i sabata estàndard per a accessoris d'il·luminació i so.

Característiques tècniques trípode:

Pes: 1,1kg

Càrrega màxima: 4kg

Alçada mínima: 34 cm

Alçada màxima: 144 cm

Material: fibra de carboni

Característiques tècniques pinça:

Pes: 80 g

Mida plegada: 1,8 cm

Alçada: 10,6 cm

Ample: 3 cm

Rang màxim d'obertura: 8,2 cm

IMATGE 30. Manfrotto Befree Live. Font: [*avisualpro*](https://www.avisualpro.es/)¹⁴⁹

¹⁴⁸Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler.* Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/tripode-manfrotto-befree-live/>

¹⁴⁹Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler.* Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/tripode-manfrotto-befree-live/>

- **Reflector Lastolite 5 en 1 50cm**¹⁵⁰

Característiques especificades al web:
En lloguer reflector LASTOLITE 5 en 1 50cm. Sent plegable, és molt fàcil de transportar i les diferents capes ofereixen molta flexibilitat. Forma circular.

Característiques tècniques:

Dimensions: 50cm
reflector daurat
reflector platejat
reflector blanc
reflector SUNFIRE
difusor translúcid

IMATGE 31. Lastolite 5 en 1 50cm. Font: avisualpro¹⁵¹

¹⁵⁰ Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler.* Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/reflector-lastolite-5-en-1-50cm/>

¹⁵¹ Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler.* Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/reflector-lastolite-5-en-1-50cm/>

Per tal de moure'ns pel territori hem decidit llogar una furgoneta pels dies de rodatge. Aquesta furgoneta es llogarà a l'empresa Hertz amb seu a Sants.

- **Furgoneta VW Caravelle Mixta 6 pax 3m3 (Grupo J4)¹⁵²**

Característiques especificades al web:

- 750kg de càrrega útil bruta
- 3 metres quadrats d'emmagatzematge
- 6 places
- 1277mm x 1650mm

IMATGE 32. VW Caravelle Mixta 6 pax 3m3 (Grupo J4). Font: Hertz¹⁵³

Amb això, també comprarem material variat d'oficina i emmagatzematge:

Bolígrafs
Llibretes
Subralladors
Disc dur 1TB TOSHIBA
Còpies i impressions de papers
Targeta SD 64GB

¹⁵² The Hertz Corporation (s.d) *Hertz. Alquiler de furgonetas.* Hertz. Recuperat de: <https://www.hertz.es/p/alquiler-de-furgonetas/ver-vehiculos>

¹⁵³ The Hertz Corporation (s.d) *Hertz. Alquiler de furgonetas.* Hertz. Recuperat de: <https://www.hertz.es/p/alquiler-de-furgonetas/ver-vehiculos>

6.8.2. Equip humà i tècnic

A continuació s'especifica l'equip humà i tècnic que es planteja per realitzar el documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. A sota de cada càrrec s'especifiquen les tasques que realitzaria cada persona.

2 directores - creadores
Cap artístic del projecte, persones que dirigeixen el projecte i que tenen la idea original. El director o directora participa en totes les parts del procés de producció del documental, tant la recerca prèvia de preproducció, la formació de l'equip humà i tècnic que participarà al rodatge, organitzar els rodatges (UOC, Padró-Piedrafita, 2016) ¹⁵⁴ . En aquest cas, al ser dures persones, també tenen la tasca de dirigir la part estilística i artística i evidentment, supervisar tot el procés creatiu.
2 Operadors/es de càmera
Persona encarregada de les càmeres. N'hi haurà dos, un per cada càmera. També seran els encarregats de gravar durant les entrevistes i els dies de gravació de plans de recurs.
1 Tècnic de so
Persona encarregada de l'enregistrament del so, per tant, del so ambient i del so de les entrevistes. També persona ocupada del bon estat dels micròfons i que funcionin correctament.
1 Grafista
Persona encarregada de l'elaboració de gràfics i infografies pel documental, així com subtítols i chyrons.
1 Muntador d'imatge
Persona a càrrec del muntatge final del documental, en aquest cas, persona encarregada del muntatge d'imatges del documental
1 Muntador de so
Persona a càrrec del muntatge final del documental, en aquest cas, persona encarregada del muntatge de so del documental.
1 Ajudant de producció
Persona que ajuda al director/a de producció. S'encarrega de supervisar els plans de rodatge i el bon funcionament de l'equip tècnic.
1 cap i director de producció

¹⁵⁴ Padró-Piedrafita, J. (2016) *Produir i finançar un documental a Catalunya. És possible finançar un documental a Catalunya sense la participació d'una cadena de televisió?* UOC. Recuperat de: <https://n9.cl/826l3>

És el responsable de l'estructura de producció i del treball del projecte. En aquest cas, també és la persona que coordina l'operació logística en el set de rodatge. Seria l'encarregat de pressupostar els costos reals i distribuir la inversió. També és el responsable d'anar ajustant el pressupost segons les negociacions que va realitzant i el pla de rodatge. (UOC, Padró-Piedrafita, 2016)¹⁵⁵
2 guionistes
El guionista és qui desenvolupa la idea original i fa feines de redacció. Acostuma a estar vinculat a més d'una fase de la producció del documental (preproducció, producció, post producció). (UOC, Padró-Piedrafita, 2016)¹⁵⁶. Treballarien al costat del documentalista.
1 documentalista
És la persona que fa recerca d'informació, recupera, selecciona i adquireix tots els recursos i materials (imatges d'arxiu, per exemple) necessaris per editar i crear el documental. (UOC, Padró-Piedrafita, 2016)¹⁵⁷
1 productor o redactor de convidats
El productor busca i contacta amb els entrevistats que encaixin millor en la temàtica del documental. També concerta les entrevistes i estableix juntament amb altres directius, com, quan i on es realitzen aquestes entrevistes segons el guió. Fa el mateix amb les localitzacions, s'encarrega amb el cap de producció que les localitzacions siguin adequades per gravar-hi.

TAULA 20. Equip humà i tècnic del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

¹⁵⁵ Padró-Piedrafita, J. (2016) *Produir i finançar un documental a Catalunya. És possible finançar un documental a Catalunya sense la participació d'una cadena de televisió?* UOC. Recuperat de: <https://n9.cl/826l3>

¹⁵⁶ Padró-Piedrafita, J. (2016) *Produir i finançar un documental a Catalunya. És possible finançar un documental a Catalunya sense la participació d'una cadena de televisió?* UOC. Recuperat de: <https://n9.cl/826l3>

¹⁵⁷ Padró-Piedrafita, J. (2016) *Produir i finançar un documental a Catalunya. És possible finançar un documental a Catalunya sense la participació d'una cadena de televisió?* UOC. Recuperat de: <https://n9.cl/826l3>

6.8.3. Material de postproducció

Sala d'edició
Per tal d'editar el documental, llogarem una sala d'edició. En aquest cas ho farem a través de la web Hangar.org. Una sala d'edició per vuit hores costa 31,50€
Drets d'imatges d'arxiu
Les imatges d'arxiu les extraurem de televisió espanyola. El preu que especifiquen per una productora és 815€ per minut per imatges d'entre 1980 i 1990 ¹⁵⁸ . Amb això, calculem que necessitaríem uns deu minuts d'imatges d'arxiu.
Sala per presentar el documental
Per tal de presentar el documental al públic utilitzarem una sala per fer-ho, aquesta sala serà del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), on lloguen espais per realitzar aquest tipus d'actes.

TAULA 21. Material de postproducció del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

6.9. Calendari i planificació

Amb l'objectiu de fer una recerca exhaustiva sobre la història i sorgiment del punk a Barcelona, hem realitzat un projecte que finalment pren forma de documental. Per fer-lo, s'han dividit i planificat les tasques i feines a fer en el temps de l'any 2020. A continuació s'especifica el calendari de la formulació d'aquest documental. Hi ha tres apartats generals: la preproducció, la producció i la postproducció. Aquestes tres grans etapes de la producció del documental es sobreposen entre sí, sent conscients que no es poden encaixar de forma totalment separada. En les mateixes taules que es troben a continuació també s'explica el personal necessari en cada tasca i etapa.

A continuació, s'especifiquen les tasques realitzades a cada moment de preproducció, producció i postproducció.

¹⁵⁸ rtve.es (s.d.). *Tarifas de imágenes de archivo. Tarifas para uso no publicitario*. RTVE. Recuperat de: http://www.rtve.es/comercia/tarifa_profesionales/2005_imarchivo.htm

6.9.1. Tasques de preproducció

TASCA	DIES/DATA	PERSONAL
Ideació del documental i primers esquemes generals. Ideació de l'objectiu del nostre documental	7 - 15 de gener	2 directores 1 director de producció 2 guionistes 1 documentalista 1 productor
Estudi de mercat	10 - 15 de gener	2 directores 1 director de producció 1 productor
Pressupost i pla de finançament	10 de gener - 15 de gener	2 directores 1 director de producció 2 guionistes 1 documentalista 1 productor
Recerca de referents i exemples	7 - 15 de gener	2 directores 2 guionistes 1 documentalista 1 productor
Recerca del material tècnic de rodatge necessari	3 - 10 de febrer	2 directores 1 director de producció 1 productor
Documentació i estudi del marc teòric del documental	15 de gener - 3 de febrer	2 directores 2 guionistes 1 documentalista 1 productor
Recerca i contacte amb entrevistats i experts i preparació d'entrevistes	3 - 14 de febrer	2 directores 1 director de producció 2 guionistes 1 documentalista 1 productor
Preparació del guió del documental	3 febrer - 21 de febrer	2 directores 2 guionistes 1 documentalista 1 productor

TAULA 22. Tasques de preproducció del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

D'aquesta manera, podem concloure que el personal necessari en la primera etapa del projecte, concretament del 7 de gener al 21 de febrer (34 jornades) és:

- 2 directores
- 1 director de producció. És l'únic càrrec que no és constant a tot el procés de preproducció tot i que sí que participarà després en tot el rodatge.
- 2 guionistes
- 1 documentalista
- 1 productor

6.9.2. Tasques de producció

A continuació s'especifiquen les tasques de producció. Aquesta etapa es sobreposa amb la prèvia, la preproducció.

TASCA	DIES/DATA
Gravacions plans de recurs: exteriors de Barcelona, (localitzacions especificades a l'apartat 6.6)	18 de febrer, 21 de febrer, 25 de febrer, 6 de març
Gravacions plans de recurs: interior	21 de febrer, 4 de març
Entrevista a Jordi Bas	14 de febrer
Entrevista a Joni D	18 de febrer
Entrevista a Jordi Llansamà	21 de febrer
Entrevista a Aleix Salvans	25 de febrer
Entrevista a Jordi Valls	2 de març
Entrevista a Sílvia Escario	2 de març
Entrevista a Tere González	4 de març
Maritxu Alonso	6 de març
Juana	6 de març

TAULA 23. Tasques de producció del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

6.9.3. Tasques de postproducció

DIES	TASCA DE POST PRODUCCIÓ	LOCALITZACIÓ	DATA	PERSONAL NECESSARI
3	Visualització i selecció del material gravat	Sala d'edició	9 - 11 de març	- 2 directores - Grafista - Muntador d'imatge - Muntador de so - 2 guionistes - Productor
5	Edició de vídeo i àudio	A la sala d'edició	12 - 13 de març i 16 - 18 de març	- Grafista - Muntador d'imatge - Muntador de so
2	Grafisme	A la sala d'edició	19 i 20 de març	- Grafista - Muntador d'imatge - Muntador de so
2	Retocs finals i visualització general	A la sala d'edició	23 i 24 de març	- 2 directores - Grafista - Muntador d'imatge - Muntador de so - 2 guionistes
1	Presentació del documental	Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB)	Per determinar	Tot l'equip

TAULA 24. Tasques de postproducció del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

6.9.4. Esquema de rodatge

Per tal d'ordenar i tenir una planificació més acurada dels dies de rodatge, hem realitzat un esquema de rodatge, el qual s'ha previst per fer en deu dies a partir del 24 de febrer.

L'equip d'enregistrament i de treball està especificat i detallat al punt 6.8.1. d'aquest treball, i el formulari referent als drets d'imatge es troba als annexos. Podem destacar l'equip necessari per realitzar el rodatge: càmera de vídeo, micròfon inalàmblic, tríode, reflector i furgoneta. Pel que fa al personal necessari, ja està especificat a les següents taules.

El pla de rodatge és el següent:

	TASCA/MOTIU DEL RODATGE	LOCALITZACIÓ	DIA	PERSONAL
Dia 1	Entrevista Jordi Bas	Casa de l'entrevistat	14 de febrer	- 2 directores - 2 operadors de càmera - Tècnic de so - 1 director de producció - Ajudant de producció - 1 productor
Dia 2	Entrevista a Joni D	Plaça Reial	18 de febrer	- 2 directores - 2 operadors de càmera - Tècnic de so - Director de producció - Ajudant de producció - Productor
	Gravació localitzacions exteriors	Plaça Reial, Kafè Volter, Bar Concentrik		
Dia 3	Entrevista Jordi Llansamà	Discogràfica B-CORE	21 de febrer	- 2 directores - 2 operadors de càmera - Tècnic de so - 1 director de producció - Ajudant de producció - 1 productor
	Gravació localitzacions exteriors	Parc Güell		
	Gravació localitzacions interiors	Ateneu Llibertari Poble Sec		
Dia 4	Entrevista Aleix Salvans	Ateneu popular de Nou Barris	25 de febrer	- 2 directores - 2 operadors de càmera - Tècnic de so - 1 director de producció - Ajudant de producció - 1 productor
	Gravació localitzacions exteriors	Ateneu popular Nou Barris i Cafè Zurich		

Dia 5	Entrevista Silvia Escario	Exteriors del que era la Sala Metro	2 de març	- 2 directores - 2 operadors de càmera - Tècnic de so - 1 director de producció - Ajudant de producció - 1 productor
	Entrevista Jordi Valls	Casa de l'entrevistat		
Dia 6	Entrevista Tere González	El Lokal	4 de març	- 2 directores - 2 operadors de càmera - Tècnic de so - 1 director de producció - Ajudant de producció - 1 productor
	Gravacions interiors	El Lokal		
Dia 7	Entrevista a Juana	Carrer Torres i Amat (on hi havia la botiga Informe)	6 de març	- 2 directores - 2 operadors de càmera - Tècnic de so - 1 director de producció - Ajudant de producció - 1 productor
	Gravació localitzacions exteriors	Carrer del Carme (botiga Informe) i El Riolta		

TAULA 25. Esquema de rodatge del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

6.9.5. Jornades de treball del personal

Per facilitar l'elaboració del pressupost, tenint en compte el calendari, hem creat una taula amb les jornades de treball de tot el personal que es mostra a continuació:

PERSONAL	DIES	DATA	TOTAL DE JORNADES TREBALLADES
Directores	2	Preproducció: del 7 de gener al 21 de febrer Rodatge: 4 dies extra (a part dels inclosos a la preproducció) Post producció: 5	34 + 4 + 5 = 43
Operadors/es de càmera	2	Rodatge: 7 dies	7
Tècnic de so	1	Rodatge: 7 dies	7
Grafista	1	Postproducció: 12 dies	12

Muntador d'imatge	1	Postproducció: 12 dies	12
Muntador de so	1	Postproducció: 12 dies	12
Ajudant de producció	1	Rodatge: 7 dies	7
Director de producció	1	Preproducció: del 7 al 15 de gener i del 3 al 14 de febrer Rodatge: 7 dies	$17+7= 24$
Guionistes	2	Preproducció: del 7 de gener al 21 de febrer Postproducció: 9 - 11 de març i 23 i 24 de març	$34+5=39$
Documentalista	1	Preproducció: del 7 de gener al 21 de febrer	34
Productor	1	Preproducció: del 7 de gener al 21 de febrer Rodatge: 4 dies extra, a part dels inclosos en la preproducció Postproducció: 3 dies	$34+4 + 3= 41$

TAULA 26. Jornades de treball del personal del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

6.10 PRESSUPOST

En les següents taules es troba detallat el pressupost pel documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Per establir els sous del personal del rodatge hem consultat el Boletín Oficial del Estado (BOE), referent al Conveni col·lectiu del sector de la indústria de producció audiovisual, concretament, l'annex referent als tècnics en produccions que la seva explotació primària sigui per mitjà d'un sistema de televisió, ja que considerem tenir un acord de producció amb la cadena de televisió TV3. Els sous són de l'any 2017, ja que el conveni no s'ha renovat d'ençà. Al mateix pressupost també especifiquem el material llogat per rodar el documental a l'empresa *Avisualpro*, amb seu a Barcelona. Per desplaçar l'equip en dies de rodatge, contarem amb el lloguer d'una furgoneta a l'empresa *Hertz*.

Finalment, hem afegit despeses relacionades amb les dietes, el material d'oficina i d'emmagatzematge, i el lloguer de material de postproducció (com ara, una sala d'edició).

L'origen de tots els preus del pressupost està a la columna 'observacions' de cada element. Al article del BOE pertinent (BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844), on s'especifiquen els sous del sector, les pagues estan dividides en setmanes, pels treballadors que treballen menys d'un mes o mensuals pel personal que estarà contractat més d'un mes. Per tant, després de calcular les jornades del personal del projecte, el seu sou s'ha calculat per setmanes en els casos que treballen menys d'un mes i sou mensual en els casos que treballen més d'un mes, tenint en compte que la durada total del projecte és de dos mesos i tres setmanes. Les taules d'aquest pressupost són d'elaboració pròpia a partir de les fonts indicades.

- Despeses de personal

CONCEPTE	QUANTITAT	JORNADES DE TREBALL	PREU UNITARI	IMPORT	OBSERVACIONS
Directora	2	43 jornades = 2 mesos i tres setmanes	3.266,07€/mes 871,34€/setmana	18.292,32€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844 ¹⁵⁹
Operador/a de càmera	2	7 jornades= una setmana i mitja	316,81/setmana	950,43€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844
Tècnic de so	1	7 jornades= una setmana i mitja	316,81/setmana	475,22€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844
Grafista ¹⁶⁰	1	12 jornades = 2 setmanes i mitja	440,35€/setmana	1.100,87€	Sou extret del Conveni col·lectiu

¹⁵⁹ Boletín Oficial del Estado. (2017) «BOE» núm. 97, de 24 de abril. BOE. Recuperat de: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2017-4475

¹⁶⁰ Iberley. (2016). *Convenio Colectivo de Empresa de XARXA AUDIOVISUAL LOCAL*, S.L.. Iberley. Recuperat de: <https://www.iberley.es/convenios/empresa/convenio-colectivo-empresa-xarxa-audiovisual-local-2801134>

					de l'empresa 'Xarxa Audiovisual Local'
Muntador d'imatge	1	12 jornades = 2 setmanes i mitja	419,30/setmana	1.048,25€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844
Muntador de so	1	12 jornades = 2 setmanes i mitja	378,30/setmana	945,75€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844
Director de producció	1	24 jornades = 1 mes i una setmana	1.934,61/mes 562,80/setmana	2.497,41€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844
Ajudant de producció	1	7 jornades = una setmana i mitja	357,80/setmana	536,7€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017

					Sec. III. Pàg. 31844
Guionista	2	39 jornades = dos mesos	2.003,89/mes	8.015,56€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844
Documentalista	1	34 jornades = 1 mes i dos setmanes	1.089,02€/mes 316,81€/setmana	1.722,64€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844
Productor	1	41 jornades = dos mesos i una setmana	1.652,75€/mes 480,80€/setmana	3.786,3€	Sou extret del BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 31844
SUBTOTAL				39.371,45€	

TAULA 27. Despeses de personal del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

- Seguretat Social del personal contractat (35%)

CONCEPTE	QUANTITAT	SOU TOTAL	IMPORT SEGURETAT SOCIAL	OBS.
Directora	2	18.292,32€	6.402,31€	-
Operador/a de càmera	2	950,43€	332,65€	-
Tècnic de so	1	475,22€	166,32€	-
Grafista	1	1.100,87€	385,30€	-
Muntador d'imatge	1	1.048,25€	366,88€	-
Muntador de so	1	945,75€	331,01€	-
Directora de producció	1	2.497,41€	874,09€	-
Ajudant de producció	1	536,7€	187,84€	-
Guionistes	2	8.015,56€	2.805,44€	-
Documentalista	1	1.722,64€	602,92€	-
Productor	1	3.786,3€	1.325,20€	-
SUBTOTAL			13.779,96€	

TAULA 28. Despeses de Seguretat Social del personal del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*.
Elaboració pròpia.

- **Material llogat**

Els dies del material llogat es basen amb els dies de rodatge, és a dir quan serà necessari fer ús del material per gravar.

CONCEPTE	QUANTITAT	DIES	PREU UNITARI	IMPORT	OBSERVACIONS
Càmera de vídeo Panasonic AG-UX90 4K	2	7	80€/dia	1120€	Lloguer a avisualpro.es ¹⁶¹
Micrófono inalámbrico de corbata Sennheiser EW 100 ENG G3	2	7	20€/dia	280€	Lloguer a avisualpro.es ¹⁶²
Trípode Manfrotto Befree Live	2	7	15€/dia	210€	Lloguer a avisualpro.es ¹⁶³
Reflector Lastolite	1	7	5€/dia	35€	Lloguer a

¹⁶¹ Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/panasonic-ag-ux90-4k/>

¹⁶² Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler..* Avisualpro. Avisualpro. Recuperat de: <https://n9.cl/esnp>

¹⁶³ Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/tripode-manfrotto-befree-live/>

5 en 1 50cm					avisualpro.es ¹⁶⁴
Furgoneta VW Caravelle Mixta 6 pax 3m3 (Grupo J4)	2	7	30,01€/dia	420,17€	Lloguer a Hertz de Sants (Barcelona) ¹⁶⁵
SUBTOTAL				2.065,17€	

TAULA 29. Despeses del material llogat per a la realització del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*.
Elaboració pròpia

- **Transport i dietes**

CONCEPTE	QUANTITAT	DIES	PREU UNITARI	IMPORT	OBSERVACIONS
Dietes dels dies de rodatge	8 persones	7 (dies de rodatge)	12,85 euros/dinar	719,60€	Preu especificat al BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184

¹⁶⁴ Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/reflector-lastolite-5-en-1-50cm/>

¹⁶⁵ The Hertz (s.d.). *Hertz, alquiler de furgonetas*. Hertz. Recuperat de: <https://www.hertz.es/p/alquiler-de-furgonetas/ver-vehiculos>

Gasolina		7	10€/dia	70€	-
SUBTOTAL				789,6€	

TAULA 30. Despeses de transport i dietes durant la realització del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*.
Elaboració pròpia

- **Material d'oficina i despeses varies**

CONCEPTE	QUANTITAT	DIES	PREU UNITARI	IMPORT	OBSERVACIONS
Material oficina					
Bolígrafs	10	-	0,22	2,2€	Material de deskidea.com ¹⁶⁶
Llibretes	10	-	1,45€	14,5€	Material de deskidea.com ¹⁶⁷
Subratlladors	10	-	0,59€	5,9€	Material de deskidea.com ¹⁶⁸

¹⁶⁶ Deskidea (s.d.). *Deskidea. Material de oficina online*. Deskidea. Recuperat de: <https://n9.cl/vldz>

¹⁶⁷ Deskidea (s.d.). *Deskidea. Material de oficina online*. Deskidea. Recuperat de: <https://n9.cl/m01ya>

¹⁶⁸ Deskidea (s.d.). *Deskidea. Material de oficina online*. Deskidea. Recuperat de: <https://n9.cl/etoj>

Disc dur 1TB TOSHIBA	1	-	52,24€	52,24€	Preu extret de la botiga FNAC ¹⁶⁹
Còpies i impressions	150	-	0,03/A4 en blanc i negre	4,5€	Preus instaprint.com Hem agafat un número aproximat de pàgines sense poder saber exactament quantes còpies necessitarem fer
Targeta SD 64GB	2		16,99€	33,98€	Preu FNAC
SUBTOTAL				113,32€	
Altres					
Drets d'autor	-	-	13,2€/registre	13,2€	Preu extret de Mariana Eguaras, consultoria editorial ¹⁷⁰
Gestoria	-	-	65€	65€	Preus de migestoriaonline.c

¹⁶⁹ Fnac. (s.d). *Fnac. Disco duro portàtil Toshiba Canvio Basics 1TB 2,5" Negro*. Fnac. Recuperat de: <https://n9.cl/ngj3>

¹⁷⁰ Eguaras, M. (2016) *Cómo registrar una obra: sistemas de registro de la propiedad intelectual*. Marianaeguaras.com. Recuperat de: <https://n9.cl/23zo>

					om
Assegurança responsabilitat civil			123€	123€	Preu mitjà d'una assegurança contractada a aseguratunegocio.com ¹⁷¹
Constitució d'una societat cooperativa	-	-	6.640€	6.640€	Veure annexos X
SUBTOTAL				6.841,20€	

TAULA 31. Despeses del material d'oficina i despeses vàries de la realització del documental *Destruir per construir*. El punt a *Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

- Despeses de postproducció

CONCEPTE	QUANTITAT	DIES	PREU UNITARI	IMPORT	OBSERVACIONS
Sala d'edició	1	12 dies	31,50€/ 8 hores	378€	Preu extrets de Lloguer de sala d'edició a

¹⁷¹ aseguratunegocio.com (s.d.) *Cuánto cuesta un seguro de responsabilidad civil. Asegura tu negocio.* Recuperat de: <https://www.aseguratunegocio.com/guias/cuanto-cuesta-seguro-responsabilidad-civil>

					Hangar ¹⁷²
Drets d'imatges d'arxiu	10 minuts	-	815€/minut	8.150€	Preu extret d'RTVE: Tarifa d'imatges d'arxiu ¹⁷³
Sala per presentar el documental: Auditori del CCCB	1	Mitja jornada	1310€ (mitja jornada)	1.310€	Preu extret del lloguer d'espais del CCCB ¹⁷⁴
Pressupost per fer una primera promoció publicitària inicial				1.500€	Pressupost aproximat propi
SUBTOTAL				11.338€	

TAULA 32. Despeses de postproducció del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

¹⁷² hangar.org (2019) *Tarifas 2019*. Hangar. Recuperat de: https://hangar.org/wp-content/uploads/2019/05/TARIFES-2019_CAS.pdf

¹⁷³ rtve. (s.d.). *Tarifas de imágenes de archivo. Tarifas para uso no publicitario*. RTVE. Recuperat de: <https://n9.cl/a3lp>

¹⁷⁴ Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). (s.d) *Lloguer d'espais: Auditori*. CCCB. Recuperat de: <https://n9.cl/om8l>

6.10.1 Resum del pressupost

RESUM DEL PRESSUPOST				
DESTRUIR PER CONSTRUIR. EL PUNK A BARCELONA ALS ANYS 80'				
PRODUCCIÓ				
	DESPESES DE PERSONAL	39.371,45 €		
	SEGURETAT SOCIAL	13.779,96 €		
	MATERIAL LLOGAT	2.065,17 €		
	TRANSPORT I DIETES	789,60 €		
	MATERIAL OFICINA I VARIS	113,32 €		
	ALTRES	6.841,20 €		
POSTPRODUCCIÓ		11.338,00 €		
SUBTOTAL		74.298,70 €		
	IMPREVISTOS (5%)	3.714,94 €		
	IVA (21%)	15.602,73 €		
	BENEFICI INDUSTRIAL (8%)	5.943,90 €		
TOTAL		99.560,26 €		

TAULA 33. Resum del pressupost del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

6.11. Pla de finançament

Un cop calculades les despeses totals de la producció del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*, que ascendeixen a 99.560,26€, explicarem les fonts de finançament del nostre projecte que ens permetran recuperar el capital invertit en el documental.

La principal font de financiació és l'acord de coproducció amb la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, que hem introduït a l'apartat 5.7. *Model escollit*. Mitjançant aquest acord, la CCMA finançarà el 49% de les despeses del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*; aportant un total de 48.784,53€

La Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals té un portat al seu web on s'expliquen els passos a seguir per presentar projectes de documental i aconseguir un acord de coproducció. En el cas dels projectes documentals, cal presentar un dossier amb les especificitats del projecte i un formulari de registre de projectes (veieu annexos). La informació principal requerida en el dossier és la següent¹⁷⁵:

1. Story line del documental
2. Descripció més concreta de la idea
3. Personatges amb els perfils dels protagonistes principals
4. Tractament: com es pensa convertir la idea en un audiovisual; criteris de realització; estil i tipus de documental
5. Preguió / escaleta
6. Currículums dels principals membres de l'equip
7. Historia de la productora
8. Pressupost aproximat desglossat per partides
9. Pla de finançament, detallant els imports de les aportacions previstes i/o sol·licitades, a qui se sol·licita i en quin concepte (coproducció, prevenda, etc.)
10. Pla de treball
11. Teaser (no és obligatori, però pot ser d'ajuda

Una altra font de finançament són les subvencions que atorga la Generalitat de Catalunya. Per poder obtenir els ajuts pel nostre documental, cal que la nostra empresa estigui inscrita al Registre d'Empreses Audiovisuals de Catalunya, adscrit a l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC); o a al Registre Administratiu d'Empreses Cinematogràfiques i Audiovisuals gestionat per l'ICAA (Institut de la Cinematografia i de les Arts Audiovisuals); o al registre d'un estat membre de la Unió Europea; o associat a l'Espai Econòmic Europeu i amb establiment permanent a l'Estat espanyol¹⁷⁶.

¹⁷⁵ ccma.cat (2020). *Presentació de projectes audiovisuals en règim de coproducció*. CCMA. Recuperat de: <https://www.ccma.cat/presentacio-projectes/coproduccions/>

¹⁷⁶ gencat.cat (2015). *Resolució CLT/2802/2015*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <https://n9.cl/h1h0x>

En el nostre cas, hem decidit inscriure la nostra empresa “Societat Cooperativa Creix” al Registre d’Empreses Audiovisuais de Catalunya. Aquest cens recull les empreses amb domicili social a Catalunya que es dediquen a activitats relacionades a les obres audiovisuals; i està regulada segons la següent normativa: l’ORDRE CMC/94/2008, de 27 febrer, del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació; la LLEI 55/2007, de 28 de desembre, del cinema; i el DECRET 267/1999, de 28 de setembre, de la cinematografia i l’audiovisual. No hi ha taxes associades a l’enregistrament de l’empresa al Registre¹⁷⁷.

Tot plegat, segons la RESOLUCIÓ CLT/2802/2015, de 26 de novembre, pel qual s’aproven les bases per a la concessió de subvencions per a la realització de documentals destinats a ser emesos per televisió, cal que complim els següents requisits principals per poder rebre l’ajut¹⁷⁸:

1. Acabar el documental entre el 10 de novembre de l’any anterior a la concessió de la subvenció i el 10 de novembre de l’any posterior al de concessió de la subvenció
2. La durada del documental ha de ser com a mínim de 52 minuts
3. La persona sol·licitant ha d’haver signat almenys un contracte definitiu amb una empresa titular de l’explotació d’un canal de televisió d’àmplia difusió al territori de Catalunya, o haver obtingut de l’empresa esmentada una carta de compromís que especifiqui les aportacions econòmiques respectives. (En el nostre cas, aquest canal és TV3)
4. Incorporar a la producció, en règim de pràctiques, com a mínim un alumne/ao graduat/ada de centres d’estudis audiovisuals reglats o universitaris d’ensenyament audiovisual o artístic
5. Els documentals en format digital han d’incloure, com a mínim, la versió doblada o subtitulada en català

Les subvencions que ofereix la Generalitat varien segons la llengua vehicular del documental: si n’és el català o l’occità en la seva variant aranesa, la subvenció és d’un màxim del 20% del cost total del projecte; en canvi, si la llengua vehicular és qualsevol altre, la subvenció és d’un màxim del 17%¹⁷⁹. El documental “Destruir per construir” entra en el primer grup; per tant, podria ser finançat en un 20%.

D’altra banda, també incloem com a fonts de finançament del nostre projecte documental les retribucions econòmiques dels festivals cinematogràfics esmentats a

¹⁷⁷ gencat.cat (s.d.) *Registre d’Empreses Audiovisuais de Catalunya*. Departament de Cultura.
Recuperat de: <https://n9.cl/l638>

¹⁷⁸ gencat.cat (s.d.) *Registre d’Empreses Audiovisuais de Catalunya*. Departament de Cultura.
Recuperat de: <https://n9.cl/l638>

¹⁷⁹ gencat.cat (2015). *Resolució CLT/2802/2015*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.
Recuperat de: <https://n9.cl/h1h0x>

l'apartat 5.6.1. *Panorama dels festivals*. No es pot saber si el nostre documental guanyarà algun premi, i encara menys, quin guardó exacte guanyarà; per la qual cosa hem decidit incloure la mitjana de la retribució econòmica de tots els premis possibles als quals podem optar amb *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Aquesta quantitat és de 4.978'01€ i representa el 5% del finançament total.

A banda de l'acord de coproducció, les subvencions i la retribució dels festivals, la resta del capital necessari per finançar el nostre documental es completarà amb l'aportació pròpia de *Societat Cooperativa Creix*. Així, la contribució de la nostra empresa és de 25.885,68€, el 26% del finançament total.

En resum, el següent quadre mostre les nostres fonts de finançament:

Font de finançament	Percentatge	Quantitat (€)
Coproducció amb la CCMA	49%	48.784,53€
Subvenció de la Generalitat de Catalunya	20%	19.912,05€
Festivals	5%	4.978,01€
Aportació pròpia	26%	25.885,68€

TAULA 34. Pla de finançament del documental *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*. Elaboració pròpia

7. VALORACIONS FINALS

Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80 ha estat un treball llarg i complex de realitzar; una tasca que hem dut a terme durant tot un any i que hem hagut de modificar més d'una vegada, a causa de la Covid-19. No obstant això, un cop finalitzat el nostre Treball de Fi de Grau, ens sentim orgullosos del resultat.

Com a estudiants de periodisme, interessades particularment al món audiovisual, produir el documental “Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80” ha sigut molt enriquidor personalment. Ha estat una oportunitat per introduir-nos en aquesta mena vessant de l'ofici i realitzar tasques que, al llarg de la nostra formació universitària, no hem pogut executar amb profunditat; com ara, el pressupost, el calendari o la realització d'un guió documental. Tot això, òbviament, amb l'ajuda del tutor, perquè cal tenir present que es tracta d'un Treball de Fi de Grau universitari i, per tant, el nivell de coneixement ha de ser l'equivalent. Com a estudiants de periodisme, no posseïm els coneixements d'un professional del sector; i, precisament, realitzar aquest projecte ha estat un procés d'aprenentatge.

L'objectiu inicial del projecte era analitzar el moviment punk de Barcelona dels anys 80, i fer-ho de la mà dels protagonistes punks de l'època. Ara per ara, havent acabat el treball, podem dir que hem assolit aquest objectiu. És cert que ens hagués agradat haver entrevistat a més testimonis punk, però la crisi sanitària causada per la Covid 19 ens ho ha impossibilitat; tot i això, podem dir que l'objectiu principal s'ha abastat satisfactòriament.

D'altra banda, un altre objectiu de *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* era desmitificar l'ideari negatiu construït entorn del moviment; la qual cosa també s'ha assolit favorablement, segons el punt de vista des del qual s'enfoca el documental. A més a més, l'objectiu final del projecte era aprendre a realitzar un documental; el qual també s'ha abastat satisfactòriament, ja que hem assolit el fet de pensar tot el procés creatiu de realitzar un documental.

Tot plegat, hem assolit tots els objectius marcats a l'inici del projecte; i els que no hem pogut abastar del tot (per culpa de la Covid 19), els hem resolt d'una altra manera. Així, hem tingut un aprenentatge extra.

Ambdues integrants d'aquest Treball de Fi de Grau estem contentes amb el resultat final del projecte; tot i que el camí no ha estat fàcil. Principalment, per culpa del confinament pel Coronavirus, que ens ha impossibilitat de realitzar el projecte tal com l'havíem ideat al principi; però, també, per la falta de recursos materials i personals. Produir un documental de 55 minuts amb dues persones i material insuficient (només una càmera) és dur i feixuc.

Per sort, hem comptat sempre amb l'ajuda del tutor i també dels entrevistats. En ser un tema cultural i no problemàtic (com pot ser, per exemple, un conflicte internacional o un afer polític), els protagonistes s'han mostrat sempre a la nostra disposició i amb ganes d'ajudar i parlar-hi: ens han facilitat els contactes dels altres entrevistats, ens han prestat fotografies i material d'arxiu i ens han obert, literalment, les portes de casa seva. Estem molt agraïdes per aquesta ajuda i suport.

Pel que fa a les possibilitats de futur de *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80*, opinem que és un documental realment molt factible per ser produït. La recerca d'informació ja està feta, els testimonis ja estan localitzats i sempre han mostrat total disposició i compromís amb el projecte; fins i tot, hi ha una proposta de guió feta. També hem analitzat el mercat en el qual volem explotar el nostre documental, i hem constatat que *Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80* hi té possibilitats de prosperar.

Cal esmentar que vam idear el nostre projecte perquè fos un documental de 55 minuts, però també es pot convertir fàcilment en una docusèrie de cinc capítols, dividits pels Blocs temàtics indicats a l'apartat 6. *Presentació formal del projecte*. Per tant, considerem que el nostre treball encara té més possibilitats de prosperar en un futur.

Degut a les condicions i circumstàncies que han passat entre els mesos de març i juny del 2020, com ja hem explicat, el nostre "producte final" que volíem que sortís d'aquest projecte ha canviat una mica, tot i així estem satisfetes amb el resultat. Finalment tenim un teaser (enllaç directe: <https://youtu.be/f9lsGjSJPYc>) i un document de venda (<https://docdro.id/mU3eiO6>) que serveixen de presentació oficial del nostre projecte. No descartem en un futur pròxim realitzar el documental complet.

En conclusió, només quedaria gravar i muntar el documental; la qual cosa esperem realitzar en un futur pròxim.

8. BIBLIOGRAFIA

Ajuntament de Barcelona. (s.d) *Park Güell*. Recuperat de: <https://n9.cl/yoyq>

Ajuntament de Barcelona. (s.d) *Plaça Reial*. Recuperat de: https://www.barcelona.cat/ca/coneixbcn/pics/attractius/la-placa-reial_99400407360.html

alcances.org (2020). *Festival de cine documental de Cádiz*. Alcances. Recuperat de: <http://www.alcances.org/>

Ajuntament de Barcelona. (s.d) *Park Güell*. Recuperat de: <https://n9.cl/yoyq>

Apple (2020). *Apple TV+*. Apple. Recuperat de: <https://www.apple.com/es/tv/>

Arroyo, F. (2011). *Theodore Roszak, el teórico que lanzó la contracultura*. El País. Recuperat de: https://elpais.com/diario/2011/07/21/necrologicas/1311199202_850215.html

aseguratunegocio.com (s.d.) *Cuánto cuesta un seguro de responsabilidad civil*. Asegura tu negocio. Recuperat de: <https://www.aseguratunegocio.com/guias/cuanto-cuesta-seguro-responsabilidad-civil>

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Audiencia general de los medios en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Evolución penetración audiencia general de medios*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/cockpit>

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2018). *Navegantes en la Red. Infografía resumen 21ª edición*. AIMC. Recuperat de http://download.aimc.es/aimc/NoPU2G5Tt/Infografia_naveg_21.pdf

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Penetración por edad de los usuarios de Internet en España*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/internet>

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por edad de los usuarios de Internet*. AIMC. Recuperat de <http://internet.aimc.es/index.html#/main/perfilporedad>

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por índice socioeconómico*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/television>

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por sexo de los usuarios de internet*. AIMC. Recuperat de <http://internet.aimc.es/index.html#/main/perfilporsexo>

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Perfil por targets*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/television>

Asociación para la Investigación de los Medios de Comunicación (2019). *Ranking de cadenas de televisión*. AIMC. Recuperat de <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/television>

ateneu9b.net (2017). *L'Ateneu Popular 9 Barris: un equipament de gestió comunitària*. L'Ateneu Popular 9 Barris. Recuperat de: <https://n9.cl/dndo>

Atresmedia Televisión (2020). *Programación*. Atresmedia Televisión. Recuperat de <https://www.atresplayer.com/lasexta/programas/>

Aulestia, A. (2015). *Aproximación al Documental Contemporáneo: teorías y géneros*. Universitat de Barcelona. Recuperat de: <https://n9.cl/5onis>

Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/panasonic-ag-ux90-4k/>

Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/microfono-inalambrico-de-corbata-sennheiser-ew-100-eng-g3/>

Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recueprat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/tripode-manfrotto-befree-live/>

Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/reflector-lastolite-5-en-1-50cm/>

Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/panasonic-ag-ux90-4k/>

Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler.*. Avisualpro. Avisualpro. Recuperat de: <https://n9.cl/esnp>

Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/tripode-manfrotto-befree-live/>

Avisualpro. (s.d.). *Avisualpro. Equipos de alquiler*. Avisualpro. Recuperat de: <https://www.avisualpro.es/tienda/reflector-lastolite-5-en-1-50cm/>

Barcelofilia. (2011) *Pizzeria Rivolta. Carrer Hospital. (1977-1990)*. Barcelofilia. Recuperat de: <http://barcelofilia.blogspot.com/2011/10/pizzeria-rivolta-carrer-hospital-1977.html>

Barcelofilia. (2012) *METRO / METRO NEW WAVE / 666. LLULL 145. Poblenou. (Anys 1980's)*. Barcelofilia. Recuperat de: <https://n9.cl/a86b>

Bas, J. (2020). *Comunicació personal*. 14 de febrer del 2020.

bcoredisc.com (2017) *Informe (Juana)*. BCstore. Recuperat de: <https://bcstore.bcoredisc.com/bcblog/informe-juana>

Berbané, S. (2005). *La contracultura a través de los tiempos. De Abraham al Acid-House*. El Cultural. Recuperat de: <https://elcultural.com/La-contracultura-a-traves-de-los-tiempos-De-Abraham-al-Acid-House>

Bernard, S. Currand. (2011). *Documentary Storytelling. Creative Nonfiction on Screen*. 3ª edició. Burlington, Estats Units: Focal Press.

Boletín Oficial del Estado. (1978) «BOE» núm. 311, de 29 de diciembre. BOE. Recuperat de: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229>

Boletín Oficial del Estado. (2017) «BOE» núm. 97, de 24 de abril. BOE. Recuperat de: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2017-4475

Catalanfilms&tv (2013). *Peligro social*. Catalanfilms.cat. Recuperat de: <http://catalanfilms.cat/es/producciones/peligro-social>

ccma.cat (2020). *Presentació de projectes audiovisuals en règim de coproducció*. CCMA. Recuperat de: <https://www.ccma.cat/presentacio-projectes/coproduccions/>

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). (s.d) *Lloguer d'espais: Auditori*. CCCB. Recuperat de: <https://n9.cl/om8l>

cinemusicaroca.com (2020). *Concurso de curtas*. Cine de Música en Roca. Recuperat de: <https://n9.cl/i2ed7>

Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (2019). *Estadística trimestral III, 2019*. CNMC. Recuperat de: http://data.cnmc.es/datagraph/jsp/inf_trim.jsp

Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Butlletí d'informació sobre l'audiovisual a Catalunya*. CAC. Recuperat de <https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-01/BIAC15.pdf>

Consell de l'Audiovisual de Catalunya (2019). *Consum i percepcions dels mitjans audiovisuals a Catalunya 2019*. CAC. Recuperat de: <https://n9.cl/imav>

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (2020). *Presentació de projectes audiovisuals en règim de coproducció*. CCMA. Recuperat de: <https://www.ccma.cat/presentacio-projectes/coproduccions/>

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (2020). *Tots els programes documentals*. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programes/documentals/>

Corporación de Radio y Televisión Española (2019). *La Filmoteca*. CRTVE. Recuperat de <https://www.rtve.es/filmoteca/>

Corporación de Radio y Televisión Española (2019). *Nosotrxs Somos*. CRTVE. Recuperat de <https://www.rtve.es/alacarta/videos/nosotrxs-somos/>

Corporación de Radio y Televisión Española (2020). *Programación*. CRTVE. Recuperat de <https://www.rtve.es/alacarta/programas/tve/todos/1/?order=1&criteria=asc&emissionFilter=all>

Deskidea (s.d.). *Deskidea. Material de oficina online*. Deskidea. Recuperat de: <https://n9.cl/vldz>

Deskidea (s.d.). *Deskidea. Material de oficina online*. Deskidea. Recuperat de: <https://n9.cl/m01ya>

Deskidea (s.d.). *Deskidea. Material de oficina online*. Deskidea. Recuperat de: <https://n9.cl/etoj>

Destruye, J. (2011). *Que pagui Pujol! Una crónica punk de la Barcelona de los 80*. Catalunya, Espanya: La ciutat invisible.

Docs Barcelona (2020). *Festival Docs Barcelona. Edición 2020*. Docs Barcelona. Recuperat de: <https://n9.cl/fawp>

Documental Madrid (2020). *Festival Internacional de Cine*. Documental Madrid. Recuperat de: <https://www.documentamadrid.com/>

Eguaras, M. (2016) *Cómo registrar una obra: sistemas de registro de la propiedad intelectual*. Marianaeguaras.com. Recuperat de: <https://n9.cl/23zo>

El Economista (2006). *Orange lanza 9 nuevos canales para el móvil en Orange WorldTV*. El Economista. Recuperat de: <https://n9.cl/gc64>

El Lokal. (s.d) *El Local: Qui som?*. El Lokal. Recuperat de: <https://ellokal.org/qui-som/>

El triangle. (s.d.) *Café Zurich*. El triangle. Recuperat de: <https://n9.cl/m7apk>

Entrada del concepto "Documental" de la Gran Enciclopèdia Catalana. Font electrònica [en línia] en la Gran Enciclopèdia Catalana. En <https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0176606.xml>

Espiello (2020). *Festival Internacional de Documental Etnográfico de Sobrarbe*. Espiello. Recuperat de: http://www.espiello.com/conts_general.php?gru=1&idi=1&niv=5&cla= 56Y0V3QQK

Expansión.com (2019). *Netflix sube sus precios en España*. Expansión.com. Recuperat de: <https://cutt.ly/Ty9xaxk>

Fernández Díez, F.; Martínez Abadía, J. (1994). *La dirección de producción para cine y televisión*. Barcelona, Espanya: Ediciones Paidós Ibérica.

Fernández, E. (2018). *La contracultura y nosotros, que la quisimos tanto*. El País. Recuperat de: https://elpais.com/cultura/2018/07/27/babelia/1532703499_322706.html

Fest Home (2020). *Festival de Cine Documental Musical Dock Of The Bay 14*. Dock Of The Bay. Recuperat de: <https://n9.cl/9fdk>

Fest Home (s.d.). *Listado de festivales*. Fest Home. Recuperat de: <https://n9.cl/sh33>

Flooxer en Atresmedia (2020). *Documentales*. Atresmedia Televisión. Recuperat de <https://www.atresplayer.com/documentales/>

Fnac. (s.d.). *Fnac. Disco duro portátil Toshiba Canvio Basics 1TB 2,5" Negro*. Fnac. Recuperat de: <https://n9.cl/ngj3>

Genbeta.com (2019). *Estos datos muestran cómo Netflix tiene casi 3000 películas menos que en 2010 pero su catálogo de series se ha triplicado*. Genbeta.com. Recuperat de: <https://n9.cl/os9n9>

gencat.cat (2015). *Resolució CLT/2802/2015*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <https://n9.cl/h1h0x>

gencat.cat (2020). *Constitució d'una societat cooperativa*. Gencat.cat. Recuperat de: <https://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/Constitucio-duna-societat-cooperativa>

gencat.cat (s.d.) *Registre d'Empreses Audiovisuals de Catalunya*. Departament de Cultura. Recuperat de: <https://n9.cl/l638>

González, V (2020). *Cuántos suscriptores tiene Netflix, HBO, Disney+, Apple TV+ y Amazon Prime Video*. Revista GQ. Recuperat de: <https://n9.cl/ck0gq>

hargar.com (2019) *Tarifas 2019*. Hangar. Recuperat de: https://hangar.org/wp-content/uploads/2019/05/TARIFES-2019_CAS.pdf

HBO España (2020). *Documentales*. HBO. Recuperat de: <https://n9.cl/4t22i>

HBO España(2020). *HBO España, FAQs*. HBO. Recuperat de: <https://es.hboespana.com/faq>

Iberley. (2016). *Convenio Colectivo de Empresa de XARXA AUDIOVISUAL LOCAL, S.L.*. Iberley. Recuperat de: <https://www.iberley.es/convenios/empresa/convenio-colectivo-empresa-xarxa-audiovisual-local-2801134>

Indocumentari (2020). *Festival de cine documental de Sabadell*. Indocumentari. Recuperat de: <https://n9.cl/jl7s6>

In-Edit (2020). *In-Edit Barcelona 2020*. In-Edit. Recuperat de: <http://es.in-edit.org/>

Izquierdo-Castillo, J. (2012). *Distribución online de contenidos audiovisuales: análisis de 3 modelos de negocio*. Universitat Jaume I de Castelló. Recuperat de: <https://n9.cl/qbmvf>

La Fonoteca. (2015) *Bcore, 25 años de adaptación: Entrevista a Jordi Llansamà*. La Fonoteca. Recuperat de: <https://lafonoteca.net/bcore-25-anos-de-adaptacion-entrevista-a-jordi-llansama/>

Libertad Digital (2006). *Vodafone lanza su plataforma para ofrecer hasta once canales de televisión para móviles 3G*. Libertad Digital. Recuperat de: <https://n9.cl/kq3y>

Llansamà, J. (2011). *Harto de todo. Historia oral punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987*. Catalunya, Espanya: autor-editor.

López, D. (2019) *Los 80, una época económica difícil para España*. Economipedia. Recuperat de: <https://economipedia.com/historia/los-80-una-epoca-economica-dificil-para-espana.html>

Mediaset España (2020). *Programación*. Mediaset. Recuperat de <https://www.mitele.es/programas-tv/en-el-punto-de-mira/>

Memoria Documental (2012). *Listado de festivales de documental*. Memoria Documental. Recuperat de: <https://n9.cl/7fg8>

Mitele.es en Mediaset (2020). *Documentales*. Mediaset. Recuperat de <https://www.mitele.es/documentales/>

Movistar.es (2020). *Paquetes TV*. Movistar.es. Recuperat de: <https://www.movistar.es/particulares/television/crea-tv/>

Movistar (s.d.). *Preguntas frecuentes sobre MOVISTAR+*. Movistar. Recuperat de: <https://www.movistar.es/particulares/atencion-cliente/ficha-faq/movistar-plus/>

Muriana, I (2016). *La Catalunya punk. Una aproximació a l'articulació i desenvolupament del punk a Catalunya*. Universitat Oberta de Catalunya. Recuperat de: <https://n9.cl/2cyqx>

Museo Reina Sofía (s.d.) *Poéticas de la democracia. Imágenes y contraimágenes de la Transición*. Museo Reina Sofía. Recuperat de: <https://n9.cl/0dnr>

Netflix (2020). *Netflix. Centro de ayuda: ¿Qué es Netflix?*. Netflix. Recuperat de: <https://help.netflix.com/es-es/node/412>

Nichols, B. (2001). *Introduction to Documentary*. Indiana University Press. Recuperat de: <https://n9.cl/wfc3>

Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información (2019). *Informe anual del sector de los Contenidos Digitales 2019*. ONTSI. Recuperat de <https://www.ontsi.red.es/sites/ontsi/files/2020-01/InformeSectorContenidosDigitales2019.pdf>

Orange (s.d.). *Elijo la televisión que quiero*. Orange TV. Recuperat de: <https://www.orange.es/orange-tv>

Padró-Piedrafita, J. (2016) *Produir i finançar un documental a Catalunya. És possible finançar un documental a Catalunya sense la participació d'una cadena de televisió?* UOC. Recuperat de: <https://n9.cl/826l3>

pamapam.org (s.d.). *El Lokal*. Pam a Pam. El teu mapa d'Economia Solidària. Recuperat de: <https://pamapam.org/ca/directori/lokal/>

Paulinelli, M. (2005). *Las formas de construcción de la memoria: documental y periodismo de investigación*. Recuperat de: <http://sm000153.ferozo.com/memorias/pdf/2005papaulinelli.pdf>

Pérez-Capdevila (2013). *Óbito y resurrección del análisis DAFO*. Revista avanzada científica. ISSN-e 1029-3450, [Vol. 14, Nº. 2, 2011](#), págs. 1-11. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3701384>

playdoc.com (2020). *Play-doc International Film Festival*. Play-doc. Recuperat de: <http://www.play-doc.com/es/>

Player Vimeo (2013) *Peligro Social*. Vimeo. Recuperat de: <https://player.vimeo.com/video/69624885?autoplay=1>

Punto de Vista (2020). *Festival Internacional de Cine Documental de Navarra*. Punto de Vista. Recuperat de: http://www.puntodevistafestival.com/es/ultima_edicion.asp

Rabiger, M. (2005). *Dirección de documentales*. Instituto Oficial de Radio y Televisión RTVE. Recuperat de: <https://n9.cl/6acrn>

Revistagq.com (2020). *Cuántos suscriptores tiene Netflix, HBO, Disney+, Apple TV+ y Amazon Prime Video*. Revistagq.com. Recuperat de: <https://n9.cl/ck0gq>

rtve.es (1995). *La Transición. Capítulo 13*. RTVE. Recuperat de: <https://n9.cl/tefr3>

rtve.es (2013) *Aquellas movidas. Rock radical vasco*. RTVE. Recuperat de: <http://www.rtve.es/alacarta/videos/aquellas-movidas/aquellas-movidas-rock-radical-vasco/1681322/>

rtve.es (s.d.). *Tarifas de imágenes de archivo. Tarifas para uso no publicitario*. RTVE. Recuperat de: http://www.rtve.es/comercia/tarifa_profesionales/2005_imarchivo.htm

RTVE. (s.d.). *Tarifas de imágenes de archivo. Tarifas para uso no publicitario*. RTVE. Recuperat de: <https://n9.cl/a3lp>

Ruiz. L. (2008) *La contracultura: ¿qué fue? ¿qué queda?*. Luiz Ruiz. Recuperat de: <http://contracultura-luisruiz.blogspot.com/>

Salvans, A. (2018). *Gestió del caos. Escenes de la contracultura a Catalunya 1973-1992*. Catalunya, Espanya: El fil d'Ariadna.

Seminci.es (2020). *Festival Seminci Valladolid*. Seminci. Recuperat de: <https://www.seminci.es/>

sexpistolsofficial.com (s.d.). *Bio. Sex Pistols*. Recuperat de: <https://www.sexpistolsofficial.com/bio/>

Telefonica.com (2019). *Telefónica lanza Movistar+, una oferta única de televisión con los mejores contenidos y al mejor precio*. Telefonica.com. Recuperat de: <https://n9.cl/ly6s>

theclash.com (s.d.) *Biography. The Clash*. Recuperat de: <https://www.theclash.com/biography/>

The Hertz Corporation (s.d) *Hertz. Alquiler de furgonetas*. Hertz. Recuperat de: <https://www.hertz.es/p/alquiler-de-furgonetas/ver-vehiculos>

The Hertz (s.d.). *Hertz, alquiler de furgonetas*. Hertz. Recuperat de: <https://www.hertz.es/p/alquiler-de-furgonetas/ver-vehiculos>

Vice Media Group (2020). *Vice TV. Featured shows*. Vice Media Group. Recuperat de: https://www.vicetv.com/en_us/shows

Vodafone España (2020) *Contratar Vodafone TV. Pack Documentales*. Vodafone España. Recuperat de: <https://n9.cl/dvv2>

Vodafone España (2020). *El mayor agregador de Cine y Series*. Vodafone España. Recuperat de: <https://n9.cl/yc3s5>

Wikipedia (2020). *HBO España*. Wikipedia. Recuperat de: https://es.wikipedia.org/wiki/HBO_Espa%C3%B1a

Wikipedia (2020). *Felipe González*. Wikipedia. Recuperat de: https://es.wikipedia.org/wiki/Felipe_Gonz%C3%A1lez

YouTube RTVE. *¿Te acuerdas?. Contracultura a la española*. YouTube. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=Fj-X4RUDqTc>

Zavala, D. (2010) *Documental Televisivo: la transformación del género documental*. Universidad de Las Américas Puebla. Recuperat de: http://catarina.udlap.mx/u_dl_a/tales/documentos/lco/zavala_c_d/capitulo6.pdf

zinebi.eus (2020). *Zinebi International Festival of Documentary and Short Film of Bilbao*. Zinebi. Recuperat de: <http://zinebi.eus/web/>

9. ANNEXOS

Grups punk de Barcelona, 1970-1980

(Tota la informació resumida en aquest apartat dels Annexos ha sigut extreta del llibre *Harto de todo. Historia oral punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987*, de Jordi Llansamà¹)

(La informació sobre els integrants de les bandes és incompleta, ja que els membres canviaven molt de banda, i el llibre *Harto de todo. Historia oral punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987* no especifica quins eren els membres en tot moment.)

Último Resorte

Integrants: Silvia (veu), Juanito (baix), Strong (guitarra), Rosa (veu) i Panko (bateria)

Descripció: espejo de lo que estaba sucediendo en Londres en 1977, auténticos pioneros del sonido punk que nos llegaba desde Inglaterra. Supieron añadir a su música y directos el plus de la provocación, cosa que les causó muchísimas críticas en un España en plena transición y sexista.

Masturbadors Mongòlics

Integrants: Lluís Miracle (veu), Paco Martínez (guitarra)

Descripció: sólo duraron un año y dieron muy pocos conciertos, pero cada uno de ellos era sinónimo de pelea, comportamiento anfetaminoso y alcohólico.

Desechables

Integrants: Tere (guitarra i veu), Pei (bateria), Miguel (guitarra)

Descripció: uno de los pioneros del punk en España. Describen sus directos como “misas negras”: la imponente presencia de Tere, que no dirige la palabra al público. Sus integrantes han tenido una vida bastante estrafalaria y jodida: el guitarrista murió mientras fingía que atracaba una joyería.

Decibelios

Integrants: Manel (baix), Fray (veu), Xavi Vilaró (guitarra), Miguel (bateria)

Descripció: fueron unos auténticos pioneros del movimiento skinhead en España. Su sonido punk, su agresividad en directo, sus letras y su estética skin no dejaron a nadie indiferente. En poco tiempo se convirtieron en toda una referencia de la subcultura punk y skin que se extendió a lo largo de toda la península.

Attak

Integrants: Panko (veu), Marc (baix?), Manel (guitarra?), Dimony (bateria)

¹ Llansamà, J. (2011). *Harto de todo. Historia oral punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987*. Autor-editor.

Descripció: fueron anfetamina pura, una patada en la boca, el primer embrión del hardcore. Fueron los primeros en importar el sonido crudo, donde la urgencia era el plato principal.

Frenopaticss

Integrants: Xavi Shock (baix), Boliche (bateria), Cirera (guitarra), Ángel (veu)

Descripció: fueron una banda de punk en mayúsculas con todas sus consecuencias. Supieron crear a su alrededor una aureola de leyenda con una actividad mínima. El carácter malcarado y macarra de su entorno se convirtió en su tarjeta de visita y sus actuaciones fueron sinónimo de campo de batalla.

Kangrena

Integrants: Manolo (bateria), Kike (guitarra), Johnny Sex (baix), Quoque (veu)

Descripció: simbolizaron la estética del punk. Muchos les colgaron el cartel de punkis de postal, pero gracias a ellos y la actividad en su local de ensayo hoy podemos disfrutar de grabaciones de bandas que nunca hubieran tenido la posibilidad de entrar en un estudio. Llevó la filosofía “vive rápido, muere joven y deja un bonito cadáver” al límite, y la adicción de sus miembros a la heroína acabó con la vida de Quoque y Manolo.

L'Odi Social

Integrants: Poly (baix), Saina (bateria), Dammed (guitarra), Gos (veu)

Descripció: fueron la voz del pueblo. Su carácter popular nos ha dejado eslóganes perpetuos. Su conexión con la gente de a pie fue instantánea y fueron capaces de concentrar ideas de alto octanaje político en frases como “Que pagui Pujol” o “Ataca a l'Estat que t'apuja les birres”.

Sentido Común

Integrants: Tina (veu), Bolaire (bateria), Jaime (baix?), Pep (guitarra)

Descripció: representaron la intersección entre los sonidos punk de The Crass o Subhumans con bandas de personalidad más oscura como Killing Joke. La pasión de su cantante Tina por los Dead Kennedys y Poison Girls acabó de configurar la personalidad y el sonido de la banda.

GRB

Integrants: Juanito (baix), Alberto (guitarra), Strong (guitarra), Ángel (veu), Mike (bateria)

Descripció: fueron una gran cabeza pensante. Fueron capaces de hacer autocrítica y levantar ampollas. Cogieron el punto de mira y lo giraron 180 grados: ya no se trataba de atacar a la policía y al estado, sino de hacerse preguntas a uno mismo. Fueron la banda que instaló la introspección dentro del punk español.

Subterranean Kids

Integrants: Boliche (bateria), Mimo (veu), Pep (guitarra), Marc (baix)

Descripció: la banda que mejor captó el sonido de lo que se estaba haciendo en América a principios de los '80. Rápidos y rabiosos. Un destilado de todo lo que nos llegaba desde los Estados Unidos, pero con una personalidad propia que con la perspectiva del tiempo aún se ha visto más acusada.

Shit S.A.

Integrants: Wells (veu), Boski (guitarra), Manel (guitarra), Cassaneuf (baix), Boliche (bateria)

Descripció: fueron unos tíos raros, unos majaras con algo especial que los hacía divertidos, gente que iba a contracorriente y cometía toda serie de excesos con todo tipo de sustancias y situaciones.

Skatalà

Integrants: Quique (veu), Pitu (veu), Roger (bateria), Jorgito (baix), Manel (guitarra), Pep Castells (saxo)

Descripció: herederos del bolinguismo de Shit S.A., Skatalà adaptaron elementos de la cultura skinhead británica a la cultura catalana. Ya podíamos dejar de ser políticamente correctos. Hicieron del ska su bandera influidos por el sonido de 2 Tone, pero siempre con el retrovisor puesto en la música Oi! y el punk.

Anti/Dogmatikss

Integrants: Poly (veu), Ferran (guitarra), Sisa (baix), Manel Pugés (bateria)

Descripció: representaron una manera de hacer. Fueron de los primeros en poner en práctica el do it yourself. Crearon una red de colaboración con escenas de países de todo el mundo que les permitió que su maqueta *Rompan filass* llegara a los lugares más recónditos del planeta.

Espais de reunió dels punks a Barcelona, 1970-1980

(Els locals que exposarem a continuació només són alguns dels punts de trobada dels joves punks de la Barcelona dels anys 80. Al nostre documental i al llarg d'aquest treball en sortiran més)

Kafe Volter

Es va obrir a finals del 1985 i va ser "uno de los primeros bares autogestionados regentado íntegramente por punks. Creado como punto de encuentro y con vocación de asociación cultural se convirtió rápidamente en cita obligada de todos los punks que vivían y visitaban la ciudad de Barcelona. Desde su cúpula se organizaron distintas acciones y protestas en manifestaciones a favor de los

derechos y la cultura juvenil, también periódicamente se organizaban asambleas para debatir puntos de interés. Con el tiempo también se convirtió en el lugar donde podías encontrar autoproducciones de bandas locales y ediciones de discos *Do It Yourself* de todas las bandas europeas o americanas que giraban por España” (Llansamà, 2011: 481).

Sala Zeleste

Era una sala de concerts ubicada a pocs metres de la basílica de Santa Maria del Mar que, quan es va crear, “havia estat un centre neuràlgic de la creació artística a Barcelona”, molt important pel moviment punk; però, posteriorment, “es va convertir en un local de concerts “convencional” i es va anar obrint a altres estils, inclinant-se especialment cap a coses properes al punk-pop de La Movida que arribava de Madrid però sense tancar les portes a res...excepte al punk” (Salvans, 2018: 168).

Al llibre *Gestió del caos. Escenes de la contracultura a Catalunya 1973-1992*, el periodista Aleix Salvans descriu la sala així: “quan enretira la cortina que en cobreix l’entrada, a en Monzó li fa la sensació que està creuant la frontera entre la Barcelona fosca, trista i oprimida de l’exterior i el cosmos particular i meravellós de Zeleste. A l’altre cantó d’aquest tros de tela hi ha un dels bars i sala de concerts més bonics que ha vist la ciutat, com a mínim, des de fa dècades” (Salvans, 2018: 43).

Botiga Informe

El nom complet de la botiga era “Informe de Modos y Modas”, estava regentat per Juana i va ser “la primera tienda, digamos, diferente donde se podían comprar autoproducciones de bandas locales, fanzines, ropa y complementos diseñados por gente del entorno punk. Ellos empezaron a traer los primeros discos, por así decirlo, de importación: *Negazione*, *Peggio Punk*, *Wretched*, *BGK*” (Llansamà, 2011: Pròleg).

Llansamà afegeix: “Informe fue un aglutinador de artistas y activistas. Un catalizador de modos y modas. La primera tienda de Barcelona donde se podía encontrar ropa y complementos de diseñadores independientes, autoproducciones de bandas locales y discos punk, hardcore y otros estilos fuera del círculo estándar que no se podían encontrar en ninguna otra parte, fanzines de diferentes temáticas, exposiciones, etc. Informe fue el abono del do it yourself. Si tenías un grupo o hacías un fanzine, ya tenías un sitio donde conectar con la gente. Informe era un tablón de anuncios gigante donde interactuar con la gente de tu mismo entorno”.

Xarxes de comunicació dels punks a Barcelona, 1970-1980

(Com hem introduït a l'apartat 4.4. *El moviment punk català, des de dins*, el punk va ser un moviment molt creatiu, i va aportar nombroses produccions culturals. Per exemple, els fanzins i les ràdios lliures. En aquest apartat dels Annexos exposarem un exemple dels anteriors mitjans que van articular una xarxa de comunicació alternativa)

Revista Star

Fou una revista creada per Pau Malvido i es va publicar per primer cop el juny de 1974. "Al primer número de la revista, Albert Estival va dir: "no venim a omplir cap buit. Però sí a embellir-lo una mica. Adornar el forat amb roses i espines, que punxin tant com ens permetin, que serà poc". En aquest sentit, fent una comparació amb l'altra revista popular del moment (*l'Ajoblanco*), existeix una divergència clara "entre els intel·lectuals que han passat per la universitat - els d'Ajoblanco - i els que n'han acabat marxant o sent expulsats - els de la Star" (Salvans, 2018: 48-49). El mateix Salvan afegeix posteriorment que "en oposició al gir cada cop més acusat de la revista de Pepe Ribas (*l'Ajoblanco*) cap a posicions conservadores, la *Star* abandona qualsevol esperança de canviar el món, deixa la il·lusió a banda i es llença de cap al punk" (Salvans, 2018: 116).

Radio PICA

Fou una ràdio lliure impulsada per Salvador Picarol, i el seu nom real és "Ràdio Promoció Independent Coordinació Artística" (Ràdio PICA). Segons Salvans (2018: 149) era "pràcticament l'únic lloc que aglutinà tot allò relacionat amb els moviments contraculturals i underground de Barcelona sense inclinar-se per uns o altres". Posteriorment, afegeix: "Especialment durant la primera meitat dels vuitanta, Ràdio PICA serà un referent indiscutible, integrada en el circuit de suport mutu que s'anirà organitzant entre els grups de música, els qui editen fanzins, etc., tota una comunitat interrelacionada que, qual calgui, funcionarà com una gran família" (2018: 150).

Jordi Llansamà defineix aquesta ràdio lliure com a "un oasis en un desierto devastador. La casa para todos los sonidos que no encajaban en ninguna parte. Para muchos, el único punto de referencia donde informarse de las actividades underground que sucedían en Barcelona y alrededores. Un altavoz para una escena punk local que estaba en plena expansión. La voz de los sin voz" (Llansamà, 2011: n/p).

Justificació de les despeses de constitució d'una empresa

EL COST DE CREAR UNA COOPERATIVA A CATALUNYA ÉS

- El capital inicial	
3.000€ (per cada sòcia)	6.000€
- Certificat negatiu de nom	
20€ (el tràmit)	20€
- Escritura pública notarial	
350€ (aprox.).....	350€
- Inscripció en el Registre Mercantil	
150€ (aprox.).....	150€
- Alta a Hisenda	
60€ (aprox.)	60€
- Alta a la Seguretat Social	
60€ (aprox.)	60€
TOTAL	6.640€

DEPARTAMENT DE DOCUMENTALS

FORMULARI DE REGISTRE DE PROJECTES

DADES DE LA PRODUCTORA:

RAÓ SOCIAL DE LA
PRODUCTORA

NO ÉS OBLIGATORI
ESTAR REGISTRAT

Nom de l'empresa:	PRODUCTORA SOMNIS, S.L.		Aquest projecte ha estat presentat en anteriors comissions (si o no):	NO
Núm. inscripció REAC (Registres d'Empreses Audiovisuals de Catalunya):	---			
Adreça:	C/ DELS SOMNIS, 32		Municipi i codi postal:	08001-BARCELONA
Persona de contacte:	Telèfon:	Adreça electrònica:		
Maria Sánchez	93.111.22.33	productora123@productora123.com		

TIPUS DE PRODUCCIÓ I PARTICIPACIÓ QUE SOL·LICITA A TVC:

DOCUMENTAL (60 minuts aprox.):

LLARG DOCUMENTAL (90 minuts aprox.):

☒	Coproducció del documental
☐	Precompra drets d'antena únicament

☐	Coproducció del llarg documental
☐	Precompra drets d'antena únicament

PRESSUPOST I PLA DE FINANÇAMENT:

Títol		Gènere	Durada
"EL MEU SOMNI"		Documental	52'
Pressupost:	Import sol·licitat a TVC:	Idioma versió original:	Imatges arxiu TVC (SI/NO i minuts)
100.000,-€	35.000,-€	Català	10'
Empreses coproductores (nom / nacionalitat / % titularitat) i/o d'altres subvencions / ajudes / col·laboracions previstes (ICEC, ICAA, MEDIA, Ajuntaments, prevendes,...):			
Coproductors i fonts de finançament	Import (€)	%	Concepte aportació
Productora SOMNIS, S.L.	15.000.-		Inversió Productora
TV3	35.000.-		Coproducció
La Cineteca del futur, S.A.	10.000.-		Coproducció
ICEC	12.000.-		Subvenció
Federació de Somnis	8.000.-		Ajuda
TVE	10.000.-		Drets d'antena
Campanya Crowdfunding	5.000.-		Patrocini
En recerca	5.000.-		Etc...
		EL PLA DE FINANÇAMENT HA DE SUMAR EL TOTAL DEL PRESSUPOST	

EQUIP PROPOSAT:

Direcció: Maria Sánchez	Producció executiva: Sara Sánchez	Guió: Pere Romero
Realització: Maria Sánchez	Director de Fotografia: Josep García	Música: pendent

CALENDARI PRODUCCIÓ:

Preproducció:	Inici: SETEMBRE 2014	Fi: DESEMBRE 2014	Localitzacions: Barcelona Girona
Rodatge:	Inici: GENER 2015	Fi: MARÇ 2015	
Postproducció:	Inici: ABRIL 2015	Fi: MAIG 2015	
Data lliurament Màster a TVC	30/06/2015	Data estrena sales (llargmetratges)	

La informació que ens subministres passarà a formar part d'un fitxer de titularitat de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA i s'utilitzarà amb l'exclusiva finalitat de gestionar el projecte de referència i d'oferir als titulars de les dades els serveis d'informació relacionats amb el món audiovisual. D'acord amb el que estableix la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de comerç electrònic i de serveis de la societat de la informació, l'enviament del formulari significa el consentiment per a l'enviament de comunicacions electròniques.

Es garanteix que s'han adoptat les mesures jurídiques, tècniques i organitzatives necessàries que marca la legislació vigent, i que en cap cas la informació de caràcter personal serà cedida a tercers sense el consentiment del titular de les dades. Per exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació que determina la Llei 15/1999, de 13 de desembre, podreu enviar un correu electrònic a documentals@tv3.cat que indiqui la petició concreta. Més informació a www.tv3.cat/avis.

CESSIÓ DE DRETS D'EXPLOTACIÓ D'ENTREVISTES I OPINIONS

Jo,

Amb DNI.....

Faig constar:

- Que autoritzo que les meves opinions i consideracions recollides mitjançant entrevista cedida a: Maria Oller Vidal i Oneka Anduaga Garai amb DNI 39390170W i 72843335N i que té com a objectiu l'elaboració del Treball de Fi de Grau siguin reproduïdes parcialment o totalment en el treball
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat intel·lectual sobre l'entrevista, cedeixo a Maria Oller Vidal i Oneka Anduaga Garai amb DNI 39390170W i 72843335N tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per a tot el món i per tot el temps de la seva durada.
- Que conec que el Treball de Fi de Grau és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) <http://ddd.uab.cat> o qualsevol altre mitjà que la UAB cregui adient.

I perquè així consti signo la present,

Barcelona, de/d' de 2020

CESSIÓ DE DRETS D'IMATGE I D'EXPLOTACIÓ D'ENREGISTRAMENT DE VÍDEO I FOTOGRAFIA

Jo, *[nom sencer de la persona que serà fotografiada i/o enregistrada]*

Amb DNI *[de la persona que serà fotografia i/o enregistrada]*

Faig constar:

- Que autoritzo a que la meua imatge pugui aparèixer en imatges i vídeos enregistrats per Oneka Anduaga Garai i Maria Oller Vidal que tingui com a objectiu el TFG "Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80" i, consegüentment, reconec que l'esmentada difusió no suposa menyspreu al meu honor, prestigi, ni constitueix cap intromissió il·legítima de la meua intimitat d'acord amb allò que estableix la llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat sobre els materials que puguin derivar-se d'aquests enregistraments, cedeixo a Oneka Anduaga Garai (72843335N) i Maria Oller Vidal (39390170W), tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per tot el món i per tot el temps de la seva durada.
- Que conec que l'esmentat *[nom de l'activitat o treball]* és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) per la qual cosa, signo aquest document de conformitat amb allò establert al Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals, i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD) reconeixent que he estat degudament informat per part de la UAB que puc exercir els meus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament i portabilitat respecte de les meves dades enviant un escrit, acompanyant una fotocòpia del DNI, dirigida a la Secretaria General, Edifici Rectorat, 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès).

I perquè així consti signo la present,

Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), *[dia, mes i any]*

Model elaborat pel Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona amb finalitat informativa. Febrer 2020

DESTRUIR PER CONSTRUIR El punk a Barcelona als anys 80

**Un documental de:
SOCIETAT COOPERATIVA
CREIX**

FITXA TÈCNICA

GÈNERE Documental

SUBGÈNERE Històric

DURADA 55 minuts

CREATIVITAT

Cooperativa CREIX

PAÍS DE PRODUCCIÓ Espanya

LLENGÜES

Català i castellà

PÚBLIC

A partir de 16 anys

DESTRUIR PER CONSTRUIR.

El punk a Barcelona als anys 80

Ha arribat el moment que les crestes punxegudes (ara ja canoses) seguïn davant la càmera. És hora que els vells punks expliquin sense embuts com van viure aquell moviment contestatari i accelerat que volia canviar-ho tot i a vegades també acabar amb tot. Els protagonistes de “Destruir per construir” rememoren, 40 anys després, la seva joventut punk a la Barcelona dels anys 80.

Fugint de les estigmatitzacions que durant aquells anys el titllaven de antisocial, marginat i violent, el documental exposa el punk barcelonès que, més enllà de l'autodestrucció, també va ser compromès i constructiu. Música, drogues, autogestió, okupació, antimilitarisme, desobediència... què queda en el present d'aquell “no future”?

PER QUÈ EL PUNK... I PER QUÈ BARCELONA?

Barcelona ha sigut en nombroses ocasions l'escenari ideal per lluites, reivindicacions, moviments de protesta i corrents culturals. El punk n'és un exemple. En aquella època en deien 'tribus urbanes' i molts joves anomenats punks van agafar una manera d'expressar-se i viure determinada.

És casualitat que aquest moviment social sorgís després de la repressió de la dictadura franquista? Quina relació tenen amb la policia i les drogues? Quins eren els objectius d'aquests tipus de moviments? Què queda del punk ara?

Aquest documental neix de la nostàlgia de rememorar un moviment accelerat,

en un context post dictatorial incert en què tot estava per fer. En tot cas, volem portar a la reflexió i generar noves preguntes: per què ara mateix no esclata un altre moviment semblant al punk amb els mitjans de comunicació i organització que disposem a l'actualitat? Tindria sentit un altre moviment punk?

Aquestes preguntes mostren que la temàtica escollida no és ni molt menys limitada i que ens poden ajudar a entendre la història dels moviments socials a Barcelona i com hem arribat fins aquí.

DESTRUIR PER CONSTRUIR.
El punk a Barcelona
als anys 80

EL CONCEPTE

“Destruir per construir. El punk a Barcelona als anys 80” és un documental testimonial i personal. Un curtmetratge que descobreix el punk barceloní de primera mà, a través dels protagonistes que van estar a primera línia de concert als 80. Entre tots els personatges, cadascú explicant la seva realitat personal, es teixeix un relat històric que mostra el moviment punk sense embuts.

Per construir aquesta història, només hi ha una única premisa: no hi ha tabús, ni límits. Cada entrevistat explica com va viure el moviment des del seu punt de vista. Hi haurà temes, com la música i l'estètica, que comentaran tots els entrevistats; però també hi haurà

aspectes, com la droga i l'autodestrucció, que cada protagonista decidirà fins a quin punt vol entrar-hi.

Així, l'equip creatiu pren el paper de compositor: la veu dels experts i les imatges d'arxiu només s'empren per donar context a les declaracions dels protagonistes, per tal que el relat sobre què era el punk a la Barcelona dels 80 sigui més complet.

Això és “Destruir per construir”: una conversa entre amics i coneguts portada a la pantalla, amb la rigorositat periodística.

El documental dura 55 minuts i les gravacions originals es completen amb imatges d'arxiu o material proporcionat pels mateixos protagonistes.

La composició creativa ha estat conduïda per les dues directores i muntada per l'equip de Societat Cooperativa Creix.

Tot el procés de producció i creació s'ha concentrat a principis de l'any 2020.

PUNTS FORTS DEL DOCUMENTAL

1. DOCUMENTAL DE PRIMERA MÀ

Documental teixit a partir de veus dels testimonis que van viure en la seva pròpia pell el punk a la Barcelona dels 80.

MILES DE CASAS ABANDONADAS
Y LOS JOVENES TIRADOS EN
LA CALLE

2. ORIGINALITAT DEL TEMA

Temàtica poc explotada: els projectes que s'han fet, han estat enfocats principalment a la música punk, i "Destruir per construir" va més enllà de l'aspecte musical.

3. COMPLEMENTACIÓ D'EXPERTS

Experts en història i moviments culturals completaran la narració. Ells poden donar les claus i el context necessari per entendre el punk a Barcelona als anys 80.

4. VALOR AFEGIT A PARTIR DE MATERIAL GRÀFIC

Fanzines, posters, entrades de concerts, fotografies originals, entre d'altres, és el material gràfic que donarà originalitat i valor afegir al projecte. Traslada i ajuda a entendre molt millor el que expliquen els protagonistes.

UNA PAUSA EN L'AGITACIÓ

40 anys més tard, els vells punks donen pausa i es pregunten què és el que buscaven quan van decidir formar part d'aquell món tan accelerat, i què n'ha sigut de tot allò. “Destruir per construir” vol aturar l'enrenou propi del punk, per reflexionar-hi.

El més important és fer que l'audiència sigui partícip d'aquestes reflexions dels protagonistes. Tot mantenint l'equilibri entre la naturalitat dels entrevistats, integrant l'espectador a la conversa

entre amics. A més, per tal que els diàlegs amb els entrevistats siguin més dinàmics i rítmics, “Destruir per construir” aprofita l'evident relació del moviment punk amb la música, i pren llicències d'aquesta art. Així les cançons que van marcar la joventut dels protagonistes prenen rellevància, i ens ajuden a entendre millor el context.

En aquest sentit, el nostre referent audiovisual directe és el documental “Peligro social”. Dirigit per Guillermo

Tupper, José Manuel Dávila i Juan R. Dávila, és un projecte elaborat pel Màster Documental Creatiu de la UAB l'any 2013.

En aquest curtmetratge els testimonis de les dones punk dels 80 són els que componen el relat del documental. Són elles les que donen a conèixer i exposen el tema, i els directors només hi intervenen per donar continuïtat al fil argumentatiu. Les entrevistes estan gravades als espais naturals de les protagonistes: el bar, la botiga de música, el local d'assaig, etc. Així, es

reforça la sensació de conversa entre amics que busquem a “Destruir per construir”.

També considerem que “Aquellas movidas. Rock radical vasco” és un referent nostre. Produït per RTVE i conduït per Roberto Moso, aquest documental de l'any 2013 introdueix imatges de context i referències musicals per contextualitzar l'entorn i l'època dels protagonistes. Així, els espectadors poden construir una imatge més completa del tema que presenten els entrevistats.

PROTAGONISTES

JORDI BAS

Durant els 80 va participar en diversos ambients punk i moviments antimilitaristes, anti olímpíades, entre d'altres.

JONI D

Ens aporta una visió particular del moviment punk, ja que va entrar-hi de ple quan només tenia 14 anys. Joni D va recollir les memòries del punk dels 80 al llibre 'Que pagui pujol! Una crònica punk de la Barcelona dels 80'.

JORDI LLANSAMÀ

Autor de 'Harto de todo. Historia oral del punk en la ciudad de Barcelona 1979-1987'. Llansamà va viure de primera mà alguns esdeveniments underground i punk de l'època. Particularment interessat a l'aspecte musical.

ALEIX SALVANS

Periodista i autor de "Gestió del caos. Escenes de la contracultura a Catalunya 1973-1992", un llibre que repassa la contracultura a Barcelona entre la mort del dictador Franco i les Olimpíades.

JORDI VALLS

És l'autor del llibre "The London Punk Tapes". Vivia a Londres als anys 70, moment que va estallar el punk anglès i es va fer més popular. Ell és la veu que dóna una visió del moviment més internacional i contextual.

SILVIA ESCARIO

Sílvia Escario va formar part del grup 'Último Resorte' i va viure de ple aquells ambients punk dels 80, sobretot al carrer i en l'ambient musical. 'Último Resorte' va ser un dels principals grups punk que va sorgir a Catalunya.

TERE GONZÁLEZ

Tere va ser la veu i guitarra del grup punk 'Desechables', que descrivien els seus directes com a "misas negras" amb una imponent presència de Tere, que no dirigia la paraula al públic. Una altra protagonista d'aquell punk dels 80.

MARITXU ALONSO

Co-autora del llibre il·lustrat "Mujeres punks: las pioneras de nuestra escena", un arxiu de biografies de les protagonistes punks referents de l'època.

FORMAT

“Destruir per construir” són converses que, en conjunt, creen un relat col·lectiu: una imatge del punk dels anys 80 a Barcelona. Que els mateixos punks expliquin, sense embuts i després de 40 anys, què va ser (i no ser) el moviment punk.

En deixar que els protagonistes construeixin el relat del documental, hi ha aspectes dels quals se'n parli més, i d'altres que se'n parli menys; tot depèn de les experiències personals dels entrevistats. No obstant això, hi ha components comuns a totes les històries que es mostren al documental: l'acceleració, la visceralitat, la música, la inquietud, el compromís i la inconsciència, les drogues, la revolució,

les ganes de construir i l'autodestrucció. Relats que comparteixen un lloc comú: el punk.

“Destruir per construir” generarà opinió, moments de complicitat, instants distesos i també reflexions compromeses. Tot per mostrar que el punk va ser molt més que crestes i imperdibles a l'orella.

